

ŽILINSKÝ
samosprávny kraj

Správa o činnosti a hospodárení kultúrnej organizácie v pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja

Výt'ah z materiálu

2
0
1
7

KRAJSKÁ KNIŽNICA v ŽILINE

OBSAH : /celé znenie správy s uvedeným obsahom je k nahliadnutiu na metodickom oddelení KKŽ!

I. VŠEOBECNÁ ČASŤ

1.	<i>Úlohy a miesto knižnice v národnom knižničnom systéme, vzájomná koordinácia a kooperácia</i>	4
1.1.	Poslanie Krajskej knižnice v Žiline a funkcie	4
1.2.	Plnenie prioritných úloh v roku 2017	4
1.3.	Sieť verejných knižníc v regióne	18
1.4.	Potenciálne používateľské zázemie	19
2.	<i>Vzájomná koordinácia a kooperácia</i>	20
	Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK, inými kult. organizáciami, s mestami a obcami, organizáciami 3. sektoru - Príloha č.1	
	Medzinárodná spolupráca - Príloha č. 2	
3.	<i>Riadiaca a kontrolná činnosť</i>	24
3.1.	Výsledky vnútornej kontrolnej činnosti	24
3.2.	Výsledky kontrolnej činnosti kontrolných orgánov	24
4.	<i>Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská kultúrnej organizácie – Príloha č. 3</i>	
5.	<i>Otváracie hodiny pre verejnosť a výška vstupného v roku 2017</i>	24
5.1.	Otváracie hodiny centrálného objektu	24
5.2.	Otváracie hodiny pobočiek	25
5.3.	Týždenný výpožičný čas	25
5.4.	Výška registračného poplatku v jednotlivých objektoch	25
5.5.	Poskytované zľavy	25
5.6.	Využitie kultúrnych poukazov – Príloha č. 4	
5.7.	Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch v roku 2017	26
6.	<i>Projektová činnosť kultúrnej organizácie, granty, nadácie, sponzorské príspevky, Fundraising</i>	28
6.1.	Sponzorské príspevky	28
7.	<i>Účasť pracovníkov na poradách, školeniach, seminároch, zahr. služobných cestách</i>	29
8.	<i>Public relations</i>	33
8.1.	Odborná publikačná činnosť pracovníkov Krajskej knižnice	33
8.2.	Publikačná činnosť o Krajskej knižnici v Žiline a jej činnosti	33
8.2.1.	Počet titulov zamestnancov Krajskej knižnice v Žiline	33
8.2.2.	Počet titulov iných autorov o Krajskej knižnici v Žiline	34
8.2.3.	Počet vydaných tlačových správ	34
8.2.4.	Propagácia a prezentácia Krajskej knižnice v Žiline v iných médiách	34
8.3.	Edičná činnosť	35
9.	<i>Ocenenia Krajskej knižnice v Žiline a jej pracovníkov</i>	37

10	<i>Majetok vo vlastníctve ŽSK v správe Krajskej knižnice v Žiline, priestorové podmienky, výstavba, rekonštrukcie</i>	37
10.1.	Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe Krajskej knižnice v Žiline za rok 2017 – Príloha č.6	
10.2.	Aktuálny stavebno-technický stav nehnuteľností za rok 2017	37
10.3.	Prevádzkové priestory využívané na vlastnú činnosť – Príloha č.7	
10.4.	Prevádzkové priestory prenajaté od iných subjektov – Príloha č.8	
10.5.	Spravované priestory prenajaté iným subjektom – príloha č.9	38
10.6.	Rekonštrukcie za rok 2017	38
10.7.	Opravy a údržba celkom a z toho riešenie havárií za rok 2017	38
10.8.	Vozový park – Príloha č. 10	
10.9.	Poistenie majetku – Príloha č.11	
10.10.	Plnenie úloh na úseku BOZP, PO	39
11.	<i>Ročné dane z nehnuteľností - Príloha č.12</i>	39
12.	<i>Elektronizácia, automatizácia, materiálne a technické vybavenie, výpočtová technika, elektronické médiá - Príloha č.13</i>	39
12.1.	Perspektívy, vízie rozvoja - požiadavky	43
13.	<i>Personálna oblasť, personálne vybavenie – Príloha č.14</i>	44
13.1.	Organizačná štruktúra, kvalifikačná štruktúra, odborná prax zamestnancov, veková štruktúra zamestnancov	44
13.2.	Počet zamestnancov na dohody, sezónnych zamestnancov, chránené pracovné miesta, aktivační pracovníci	47
13.3.	Počet a štruktúra pracovných miest neobsadených dlhšie ako 6 mesiacov + zdôvodnenie	47
14.	<i>Práca s dobrovoľníkmi</i>	47
14.1.	Počet zmluvných dobrovoľníkov, druhy a rozsah činnosti	47
14.2.	Občianske združenie pracujúce pri Krajskej knižnici v Žiline	47
15.	<i>Hospodárenie Krajskej knižnice v Žiline za rok 2017</i>	48
15.1.	Rozpočet – bežný a kapitálový transfer	48
15.2.	Čerpanie rozpočtu, úpravy rozpočtu, rozpočtové opatrenia, upravený rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtu	48
15.3.	Náklady, výnosy, sebestačnosť – Príloha č.15	50
15.4.	Príjmy, výnosy	50
15.5.	Náklady na hlavnú činnosť, z toho prevádzkové náklady	50
15.6.	Mzdové náklady	50
15.7.	Tvorba odpisov a finančné krytie	51
15.8.	Faktúry, záväzky, celkový hospodársky výsledok, pohľadávky	51
15.9.	Kapitálové transfery + úpravy	52
15.10.	Objem finančných prostriedkov získaných z Dotácií MK SR a ďalších zdrojov	52
15.11.	Vykonávaná podnikateľská činnosť (obsah činnosti, výška príjmov)	52
16.	<i>Zmluvy - Príloha č.16</i>	52
II. ODBORNÁ ČASŤ		
1.	<i>Základné činnosti knižnice</i>	53

1.1.	Knižničné fondy	53
1.2.	Používatelia, návštevníci	61
1.3.	Výpožičné služby	72
1.4.	Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia	78
2.	<i>Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť</i>	90
3.	<i>Metodická a poradenská činnosť knižnice</i>	93
3.1.	Metodické návštevy	93
3.2.	Vnútroknížničná metodická činnosť	94
3.3.	Okresná a krajská metodická pôsobnosť	95
3.4.	Verejné knižnice	97
4.	<i>Knižnica a spolková činnosť</i>	104
	Záver	105
	PRÍLOHOVÁ ČASŤ	

Príloha č. 1

Spolupráca Krajskej knižnice v Žiline s inými kultúrnymi organizáciami, mestami, obcami, 3. sektorom a občianskymi združeniami

Príloha č. 2

Medzinárodná spolupráca Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 3

Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 4

Využitie kultúrnych poukazov

Príloha č. 5

Projekty Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 6

Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 7

Prevádzkované priestory využívané na vlastnú činnosť

Príloha č. 8

Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov

Príloha č. 9

Spravované priestory prenajaté iným subjektom

Príloha č. 10

Zoznam motorových vozidiel Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 11

Poistenie majetku Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 12

Daň z nehnuteľností Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 13

Elektronizácia Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 14

Zamestnanci Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 15

Náklady, výnosy a sebestačnosť Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 16

Zmluvy Krajskej knižnice v Žiline

Tabuľka 641 Bežné transfery

Ročný výkaz o knižnici za rok 2017 KULT (MK SR)

I. VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. Úlohy a miesto knižnice v národnom knižničnom systéme, vzájomná koordinácia a kooperácia

1.1. Poslanie knižnice a jej funkcie

Krajská knižnica v Žiline je príspevkovou organizáciou Žilinského samosprávneho kraja a v zmysle svojej zriaďovacej listiny pôsobí ako kultúrna, informačná, vedecká a vzdelávacia inštitúcia, poskytujúca v rámci svojej územnej pôsobnosti všeobecný a neobmedzený prístup občanov k informáciám. V spolupráci s Oddelením pre rozvoj knižničného systému (ORKS) Slovenskej národnej knižnice v Martine (SNK) a Odborom kultúry Úradu Žilinského samosprávneho kraja je koordináčnym, vzdelávacím, štatistickým, metodickým a odbornou-poradenským strediskom pre regionálne knižnice v Žilinskom kraji a pre verejné knižnice v okresoch Žilina a Bytča. Zabezpečuje zároveň úlohy spojené s koordináciou bibliografickej a edičnej činnosti a úlohy spojené s dokumentovaním stavu a rozvojom knižnično-informačných služieb verejnosti v kraji. Krajská knižnica v Žiline (KKŽ) ako jedna z ôsmich krajských knižníc na Slovensku, ktoré v rámci svojej územnej pôsobnosti predstavujú nosné články slovenského verejného knihovníctva, sa snaží o poskytovanie komplexných knižnično-informačných služieb rozsiahlej časti populácie.

Zhodnotenie kvantitatívnych a kvalitatívnych ukazovateľov činnosti Krajskej knižnice v Žiline je podrobne rozpracované v časti Odborná činnosť knižnice.

1.2. Plnenie prioritných úloh v roku 2017

1.2.1. Realizovať úlohy vyplývajúce zo zriaďovacej listiny Krajskej knižnice v Žiline.

Zriaďovacia listina, vydaná Krajským úradom v Žiline dňa 1. januára 1997, definuje knižnicu ako kultúrnu, informačnú a vzdelávaciu inštitúciu, v zmysle neskorších dodatkov aj ako vedeckú inštitúciu. Pre Krajskú knižnicu v Žiline je prioritou najmä poskytovanie knižnično-informačných služieb obyvateľom a návštevníkom regiónu v rámci svojej územnej pôsobnosti v čo najväčšej komplexnosti a kvalite a sprístupňovanie svojich fondov pre všetkých občanov bez obmedzenia. Úspešnosť v ich plnení dokazuje postavenie knižnice ako jednej z najnavštevovanejších kultúrnych inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja. Dôležitá je tiež snaha knižnice vytvárať vhodné podmienky pre tých, ktorí majú prístup k dokumentom a informáciám obmedzený, t.j. pre sociálne a zdravotne znevýhodnené skupiny obyvateľov. V súlade s vývojom v slovenskom i zahraničnom verejnom knihovníctve rastie dôležitosť knižnice ako komunitného centra.

Nároky na knižnice vzrastajú úmerne s nárokmi, ktoré na moderného človeka kladie dnešná informačne vyspelá spoločnosť. Knižnica je miestom, kde sa informácie koncentrujú buď vo fyzickej podobe alebo je spojivom na ceste do virtuálneho sveta a k informáciám uloženým vo vzdialených informačných zdrojoch. Aby knižnica dokázala reagovať na stále náročnejšie požiadavky, potrebuje dostatočné finančné, personálne a materiálne zázemie. Úroveň knižnice sa odvíja od podmienok, ktoré sú v tejto oblasti vytvárané zriaďovateľom knižnice, možnosťami a úspešnosťou získavania financií z mimorozpočtových zdrojov a v neposlednom rade inovatívnym prístupom vedenia knižnice. K plneniu svojich funkcií pristupovala knižnica v súlade s naplánovanými úlohami, ktorých realizácia je podrobne rozpracovaná v jednotlivých kapitolách podľa štruktúry materiálu.

1.2.2. Zabezpečovať na relatívne optimálnej úrovni informačné zdroje pre používateľov knižnično-informačných služieb KKŽ s prihliadnutím na požiadavky používateľského zázemia knižnice. Približovať sa v oblasti doplňovania fondov k štandardom verejných knižníc vydaných MK SR.

1.2.2.a. Zdokonaľovať profiláciu a spracovávanie knižničného fondu (KF), zvyšovať jeho objem a kvalitu na základe určených priorít a požiadaviek používateľov a s prihliadnutím na štandardy verejných knižníc pre oblasť doplňovania KF. Využívať aj nástroj deziderát v rámci knižnično-informačného systému (KIS) Clavius na monitorovanie a uspokojovanie konkrétnych požiadaviek používateľov.

Kvalitný knižničný fond je základom, na ktorom knižnica buduje svoje služby a realizuje ďalšie aktivity. Preto jeho budovaniu a udržiavaniu venuje prioritnú pozornosť, ktorá je však determinovaná finančnými možnosťami v rámci rozpočtu knižnice a schopnosťou získavať mimorozpočtové zdroje, ktoré sú však na akvizíciu knižničného fondu značne obmedzené. Pri plánovaní akvizičnej činnosti by sa knižnice mali riadiť štandardami verejných knižníc, ktoré medzi inými ukazovateľmi definujú optimálnu situáciu v akvizícii dokumentov pre knižnicu v krajskom sídle. Mesto Žilina má podľa posledných štatistických prehľadov 80 970 obyvateľov, pre ktorých by knižnica mala kúpou alebo darom získať ročne do fondu 10 526 KJ.

S prírastkom 6 422 KJ v roku 2017 za týmto číslom zaostávala o 4 104 KJ, napriek tomu v medziročnom porovnaní zaznamenala v tomto ukazovateli mierny nárast. Vzhľadom na to, že zaostávanie za optimálnym prírastkom je viacročné, deficit sa sústavne prehľbuje. Používatelia knižnice v nej nenachádzajú dokumenty v takej miere, ako by si želali.

V roku 2017 krajská knižnica získala do svojho fondu 6 422 KJ, z toho 3 933 KJ získala kúpou a zvyšok získala od individuálnych a inštitucionálnych darcov. V bode 1.2.2.d. sú rozpísané mimorozpočtové zdroje na nákup knižničného fondu.

Zosúladenie nákupu s požiadavkami používateľov je dôležité aj z dôvodu vyššie zmieňovanej skutočnosti; knižnica nemôže uspokojovať všetky požiadavky na doplňovanie dokumentov zo strany rôznorodého spektra svojich používateľov, preto sa v akvizičnej politike snaží čo najviac reagovať na opakujúce sa podnety na doplňovanie nových kníh. Požiadavky prijíma na každom odbornom úseku prostredníctvom svojich pracovníkov, pomocných evidencií a cez katalóg Carmen (dezideráta), v rámci ktorého prihlásení používatelia adresujú svoje požiadavky priamo na oddelenie knižnično-informačných fondov.

1.2.2.b. Priebežne uskutočňovať aktualizáciu a očistu knižničného fondu a jeho revíziu v zmysle plánu revízií KKŽ. Zabezpečovať ochranu knižničného fondu obaľovaním, lepením, aplikáciou ochranných etikiet.

V roku 2017 knižnica revidovala fond na pobočke Solinky, ktorá koncentruje literatúru pre deti a mládež a slúži najmä žiakom ZŠ na Gaštanovej ulici. Fond knižnice je umiestnený v miestnosti bývalej triedy a počas mesiaca júl v nej pracovníci knižnice odrevidovali 4703 KJ.

Z dôvodu, že využiteľnosť staršej literatúry často výrazne klesá a predstavuje záťaž pre skladové priestory a v roku 2017 aj z dôvodu rekonštrukčných prác na úsekoch odbornej a krásnej literatúry, pokračovalo počas roka vyradovanie morálne a fyzicky zastaraných kníh. Úbytok vo фонде však už nebol taký vysoký, ako v predchádzajúcich rokoch. Tento fakt sa prejavil na pozitívnom prírastku fondu + 5 500 KJ.

Vid' Odborná časť 1.1 Knižničné fondy.

Vzhľadom na nízku obmenu fondov sa knižnica snaží chrániť všetky dokumenty pred poškodením a stratami v rozsahu, ktorý jej dovoľujú finančné podmienky. Od roku 2014 začala knihy chrániť prebalom do novej priehľadnej polyesterovej fólie z firmy CEIBA, ktorá je z ochranného i estetického hľadiska prijateľnejšia. V roku 2017 knižnica balila do kvalitnejšej fólie všetky nové knihy a výberovo prebaľovala z poškodených obalov aj staršie exempláre.

(Bližšie rozpracované v Odbornej činnosti – Ochrana fondov).

1.2.2.c. Dôsledne pristupovať k vymáhaniu nedobytných kníh.

Knižnično-informačný systém Clavius má definovaný upomienkový systém, podľa ktorého porovnáva čas výpožičky s nastavenými výpožičnými dobami a ich prekročenie ihneď rieši podľa upomienkových schém. Výška upomienok nie je vysoká, ale je diferencovaná podľa počtu dní a počtu vypožičaných knižničných dokumentov a teda pri vyššom počte kníh a vyššom počte dní je efektívnym nástrojom na lepší obrat kníh vo fonde. V roku 2017 knižnica vyzbierala v podobe sankčných poplatkov 15 821 €.

Zároveň sa knižnica snaží eliminovať straty vyplývajúce z dlhodobo nezodpovedného správania sa niektorých svojich používateľov. Vymáhaniu nedobytných kníh a agende s tým súvisiacej sa systematicky venuje jeden z pracovníkov KKŽ.

V roku 2017 knižnica zaslala 29 predžalobných upomienok s odozvou 41 %. Vďaka tomu sa do knižnice vrátilo 35 kníh a uhradilo 12 kníh vo forme úhrady za stratu.

1.2.2.d. Získavať prostriedky z mimorozpočtových zdrojov na nákup knižničných fondov (napr. z Fondu na podporu umenia, Grantového systému Mesta Žilina a pod.).

Mimorozpočtové prostriedky, vďaka ktorým knižnica nakúpila knižničné fondy v r. 2017, tvorili 40,19% z celkovej sumy. Najväčším zdrojom obdobne ako v predchádzajúcom roku bol Fond na podporu umenia, prostredníctvom ktorého knižnica získala akvizičnú podporu v rámci dvoch projektov: **Akvízia knižničného fondu a Učíme sa čítať aj v knižnici - program na rozvoj čitateľskej gramotnosti (aj) v prostredí knižníc**, spolu vo výške 11 050 €.

Vďaka medzinárodnej spolupráci a jej projektovému základu **Literárno-historické chodníčky Beskydami (INTERREG)** boli zakúpené najmä odborné knihy pre deti a dospelých prezentujúce kultúrne a historické dedičstvo prihraničných regiónov (2 000 €).

Tradičnými donormi bolo Mesto Žilina (projekt **Tvorivo a reminiscenčne v knižnici**) a Nadácia KIA Motors Slovakia (projekt **Čítanie dáva človeku to, čo cez žiadne iné médium nedostane**). Po prvýkrát knižnica ťažila z podpory firmy Siemens. Predajňa Albi podporila rozširovanie fondu špeciálnych dokumentov predajom hovoriacich kníh za symbolickú cenu 0,01 €.

Podrobný rozpis sa nachádza v časti textu Odborná časť 1.1. Knižničný fond.

1.2.2.e. Zefektívňovať spracovávanie knižného fondu na úrovni krajskej knižnice i na úrovni regionálnych knižníc ŽSK z pozície správcu Súborného katalógu knižníc ŽSK.

Súborný katalóg je nástrojom spolupráce knižníc, zefektívnenia práce knihovníkov a prostriedkom komfortnejšieho vyhľadávania z jedného miesta v katalógoch viacerých knižníc. Z pozície správcu Súborného katalógu ŽSK knižnica kontrolovala jednotnosť nastavení a priebežne definovala požiadavky na realizáciu opráv vo všetkých knižniciach.

Práca na zjednotení záznamov v súbornom katalógu je dlhodobý proces a vyžaduje si opravy v lokálnych katalógoch knižníc, čo predstavuje vyššie personálne nasadenie v jednotlivých knižniciach a prísne dodržiavanie pravidiel katalogizačného záznamu.

1.2.3. Modernizovať a kvalitatívne rozvíjať poskytované knižnično-informačné služby.

1.2.3.a. Zabezpečovať kvalitné tradičné informačné pramene z rôznych vednoodborových disciplín, ale aj z oblasti krásnej literatúry pre všetky vekové skupiny. Realizovať výpožičky elektronických kníh (viď bod 1.2.2. a. a bod 1.2.2.d.).

Kniha je a v blízkej budúcnosti bude dominantným médiom verejných knižníc, na ktorom sprístupňujú informácie a kultúrne dedičstvo. Čo sa týka iných médií, celospoločenská situácia a autorsko-právna legislatíva nevytvára pre ich sprístupňovanie vhodné podmienky. Podobne ako väčšina knižníc na Slovensku nemá KKŽ prístup do Slovenskej digitálnej knižnice a vypožičiavanie elektronických médií zatiaľ nebolo na národnej úrovni vyriešené uzatvorením zmlúv s autorskými zväzmi.

V roku 2017 z fondu 288 904 KJ tvorili špeciálne dokumenty KKŽ 2,18 %. Obdobne knihy prevládali aj medzi novými prírastkami; knižnica získala 6 306 kníh a 116 špeciálnych dokumentov (najmä spoločenské hry a didaktické hračky). Záujem o elektronické knihy sa snaží uspokojovať prostredníctvom sprístupňovania elektronických kníh cez poskytovateľa eReading.

1.2.3.b. Realizovať výpožičky elektronických kníh. Okrem platformy eReading.cz hľadať ďalšie možnosti rozširovanie zdrojov pre realizáciu tejto služby.

Od r. 2014, kedy krajská knižnica začala sprístupňovať ako prvá na Slovensku elektronické knihy cez platformu eReading.cz ubehli 3 roky a poskytovaná služba sa rozrástla najmä do objemu sprístupňovaných dokumentov. V katalógu je v súčasnosti implementovaných viac ako 5400 KJ, ktoré si používatelia môžu stiahnuť priamo cez webové rozhranie. Počas hodnoteného roka si 32 čitateľov stiahlo do svojich zariadení 58 elektronických kníh. Celkovo za obdobie trvania služby to bolo 158 KJ. Rozširovanie služby na slovenských dodávateľov zatiaľ naráža na nezáujem zo strany slovenských vydavateľov.

Od r. 2016 knižnica umožňuje požičať si domov čítačky elektronických kníh Pocketbook 626 Touch Lux 3, ktoré získala z projektu Knižnica pre všetkých s podporou Nadácie KIA Motors Slovakia.

1.2.3.c. Formou výpožičiek spoločenských hier a hračiek rozšíriť ponuku služieb knižnice. Ponúkať a budovať fond hier, didaktických hračiek a Montessori pomôcok (tzv. ludotéku).

Doplňovanie a ponúkanie neknižných dokumentov je jednou z ciest, ako pritiahnuť do knižnice netradičného používateľa jej služieb. Príkladom boli v r. 2017 členovia klubu spoločenských hier; klub bol v tomto roku už rozbehnutou aktivitou a každý štvrtok sa stretávali v knižnici jeho priaznivci. Do fondu sa nakúpilo 10 nových hier a ich fond sa tak rozšíril na 75 KJ.

Hračky v knižnici boli magnetom pre návštevníkov z radov najmladších používateľov a spojili svet hry a svet kníh do jedného celku. Snaha vniesť do hrania učenie a rozvíjanie psychomotorických schopností dieťaťa sa prejavila v budovaní tzv. ludotéky, ktorá ponúka aj napr. Montessori pomôcky a je o ňu veľký záujem najmä medzi mladými mamičkami. V roku 2017 knižnica získala 102 didaktických pomôcok, zameraných aj na rozvoj predčitateľskej a čitateľskej gramotnosti.

1.2.3.d. Zabezpečovať prístup do vzdialených elektronických informačných zdrojov (EBSCO, Slovenská knižnica), propagovať ich a pomáhať používateľom v orientácii vo svete informácií. Získavať informácie z voľne prístupných zdrojov na internete a využívať ich pri práci s používateľom.

Koncom roka 2016 sa prístup k multiodborovej databáze EBSCO skončil z dôvodu nepredĺženia národnej licencie a verejné knižnice nedostali za túto databázu adekvátnu náhradu. Monitorovali preto voľne dostupné databázy na internete a snažili sa odporúčať pramene z nájdených zdrojov. Rešeršná činnosť však bola ochudobnená o spoľahlivý prameň plnotextových informácií a nemohla preto dostatočne uspokojovať záujem najmä o odborné články v angličtine.

Na požiadanie boli poskytované individuálne konzultácie k vyhľadávaniu v informačných zdrojoch na internete. Vyhľadávanie na portáli Slovenská knižnica je každodennou súčasťou rešeršnej činnosti knižnice.

Úsek regionálneho výskumu, dokumentov a informácií monitoroval internetové pramene a informácie popisoval v databáze článkov Krajskej knižnice v Žiline. Prioritne sa zameriaval na server Žilina dnes a spravodajský portál Žilina 24.

1.2.3.e. Zabezpečovať používateľom prístupové miesta do siete internet so všetkými štandardnými službami v centrálnej knižnici a na pobočke Vlčince.

Napriek rýchlo postupujúcej internetizácii Slovenska je zabezpečovanie prístupu používateľov k internetu jednou z prioritných úloh modernej knižnice. S výnimkou projektu Verejný internet v knižniciach Slovenskej republiky (ukončeného v roku 2013), ktorý na pobočke Vlčince umožňoval prístup k internetu širokej verejnosti bez ohľadu na členstvo v knižnici, zabezpečuje tradične krajská knižnica internetové služby pre svojich používateľov s jednodňovou alebo ročnou registráciou. Čitatelia môžu vyhľadávať informácie, tlačiť a skenovať dokumenty.

V centrálnej knižnici bol prístup na internet zabezpečený pre používateľov v internetovej študovni, kde bolo počas roka 10 počítačových staníc; koncom roka sa ich počet zredukoval na 6. Používatelia najmä z radov študentov od začiatku roka používali aj nové 4 pc (all in one) na úseku odbornej literatúry, a to prioritne na študijné účely. Počítačová stanica so špeciálnym softvérom slúžila najmä pre zrakovo znevýhodnených. Na pobočke Vlčince je zabezpečovaný internetový prístup na dvoch počítačoch.

1.2.3.f. Pokračovať v prevádzke letnej čítárne v parčíku za budovou knižnice v období jún - september s prihliadnutím na meteorologické podmienky. Vid' aj bod 1.2.9. b.

Prevádzkovanie letnej čítárne patrí medzi novšie služby knižnice, ale napriek tomu je na ne knižnica hrdá; umožňuje spojiť záujemcom čítanie s pobytom v príjemnom prostredí. Pridruženým cieľom je vychádzať v ústrety rodičom, ktorí sú v parčíku so svojimi deťmi a majú čas na prečítanie dennej tlače. Prevádzkovanie čítárne je však závislé na priaznivom počasí a z toho dôvodu nemá pravidelný charakter; aj chlad aj veľké teplo bránia v efektívnej prevádzke čítárne. V r. 2017 bola čítareň otvorená každý prázdninový letný deň v čase od 10.00 do 17.00 h. a celkom bolo vypožičaných 748 periodík. Personálne čítareň zabezpečovali pracovníci oddelenia služieb a dobrovoľníci v rámci realizácie dobrovoľníckej činnosti.

Veľký záujem je aj o návštevu parčíka bez využitia služieb čítárne; parčík sa však zatvára z dôvodu ochrany majetku spolu s budovou knižnice.

1.2.3.g. Rozvíjať knižničné fondy a služby aj na obslužných miestach mimo centrálnej knižnice.

Knižnica v r. 2017 prevádzkovala šesť pobočiek.

Počas uplynulých rokov sa sieť pobočiek postupne redukovala z finančných a priestorových dôvodov a v súčasnosti pokrýva najvýznamnejšie sídliská mesta a niektoré jeho okrajové časti. Keďže redukcia sa vždy stretla s negatívnym ohlasom u miestnych obyvateľov a bola riešením z núdze, v súčasnosti existujúce pobočky sa snaží knižnica udržať. V pobočkách v okrajových častiach mesta bola akvizícia obmedzená na minimum. Knižovníčky zabezpečujúce ich prevádzku často žiadaný fond pokrývajú fondom z centrálnej knižnice. V roku 2017 sa neudiala významnejšia zmena v ich fungovaní, mnohé z nich pokračovali v priebežnej očiste svojich fondov.

1.2.3.h. Systematicky budovať a sprístupňovať primárne a sekundárne knižničné fondy a regionálne informačné bázy dát v súlade s ekonomickým, sociálnym a kultúrnym zázemím mesta a regiónu, vytvárať automatizovanú databázu článkovej regionálnej bibliografie ako najrelevantnejší zdroj informácií o dianí v regióne.

Krajská knižnica v Žiline má svoje regionálne funkcie zakotvené v zriaďovacej listine a pôsobí ako prirodzené centrum regionálnych informácií; špecializované pracovisko knižnice zhromažďuje, spracováva a sprístupňuje informácie o histórii a súčasnom dianí v meste a regióne, o jeho osobnostiach, udalostiach, tradíciách. Buduje regionálnu článkovú databázu s bibliografickými záznamami (bližšie viď časť 2. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť).

1.2.3.i. Nadalej budovať fondy anglickej literatúry, rozvíjať aktivity Britského centra a dopĺňať jeho materiálo-technické zabezpečenie. Spolupracovať s vydavateľmi a dodávateľmi anglickej literatúry na spoločných aktivitách. Propagovať fond inej cudzojazyčnej literatúry, koncentrovaný na úseku odbornej literatúry, dopĺňať fond literatúry vo francúzštine aj v spolupráci s Belgickým lýceom v Žiline.

V roku 2017 získala knižnica 321 KJ v anglickom jazyku a 63 vo francúzskom jazyku. Záujem o anglickú literatúru a podujatia v angličtine z roka na rok rastie a je zdokumentovaný spolu s ďalšími aktivitami Britského centra v časti 1.2. Používatelia, návštevníci a časti 1.4. Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia. Britské centrum je najmladší úsek knižnice s veľkým informačným potenciálom a kvalitným dokumentovým zázemím. Jeho začiatky sú spojené s British Council, ktoré iniciovalo a podporilo založenie nového úseku; zmluvná spolupráca sa však skončila v marci 2014. Fond francúzskej literatúry sa začal rozvíjať na základe fondu Francúzskej aliancie a po rokoch stagnácie získava nové prírastky vďaka nadviazanej spolupráci s Rolandom Forrerom, predstaviteľom združenia *Carrefour des Cultures Romanes*; R. Ferrer osobne priniesol nové knihy, a to aj na základe konzultácie so susediacim Belgickým lýceom.

1.2.3.j. Rozvíjať moderné formy komunikácie s používateľom: zasielanie oznamov a pozvánok na podujatia priamo zo systému Clavius, zasielanie knižných noviniek, služba Spýtajte sa knižnice, komunikácia cez Skype. Vydávať news-letter knižnice.

Používatelia knižnice využívajú na základe svojho rozhodnutia elektronickú komunikáciu s knižnicou o svojich výpožičkách a upomienkach, s možnosťou byť navyše informovaní cez knižničný systém aj o podujatiach v knižnici. Uvedenie mailovej adresy do systému sa deje na základe ich súhlasu a niektorí používatelia ho zásadne odmietajú. Rozsah elektronických služieb čiastočne ovplyvňujú aj sami cez webový katalóg; hodnotenie dokumentov, zasielanie noviniek alebo predlžovanie výpožičnej doby. Navyše knižnica komunikuje s používateľmi aj cez Skype v určených hodinách, väčší potenciál však má v prezentácii cez Facebook.

V r. 2017 knižnica vytvorila aj svoj prvý knižničný blog, kde prináša najmä odporúčania kníh zo strany knihovníkov a zaregistrovaným záujemcom začala rozposielať newsletter o aktuálnom dianí v knižnici.

1.2.3.k Obmieňať fondy na pobočkách knižnice formou výmenných súborov.

Vzhľadom k tomu, že na rozdiel od minulosti sú pracovníčky pobočiek zároveň knihovničkami v centrálnej knižnici, je zabezpečené prepojenie medzi požiadavkami lokálnych používateľov a poskytovaním požadovanej literatúry, pokiaľ to umožňuje exemplárové zastúpenie v centrálnom fonde. Pobočky majú vytvorené svoje používateľské kontá a prostredníctvom nich je zaznamenávané vypožičiavanie dokumentov na pobočky.

1.2.4. Poskytovať knižnično-informačné služby zdravotne a sociálne znevýhodneným skupinám.

1.2.4.a. Na základe rozvíjania spolupráce so Slovenskou knižnicou pre nevidiacich M. Hrebendu (SKN) v Levoči propagovať a poskytovať zvukové knihy pre príslušnú skupinu obyvateľstva, a to knihy pravidelne vypožičiavané krajskou knižnicou v rámci výmenných súborov z fondu SKN, z vlastného fondu zvukových kníh i cestou priameho zápisu zvukových kníh do MP3 prehrávačov. Na základe zmluvných podmienok realizovať túto službu aj pre inak ťažko zdravotne postihnutých.

Vypožičiavanie zvukových kníh sa realizuje na základe zmluvy so SKN M. Hrebendu v Levoči už niekoľko rokov a má meniace sa podoby v závislosti od prevládajúcej technológie v ich sprístupňovaní. Magnetofónové pásky vystriedali knihy na DVD a tie postupne nahrádzajú nahrávky kníh v MP3 formáte. V krajskej knižnici je však záujem o DVD pomerne vysoký a je bližšie rozpísaný v Odbornej časti, Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov.

Rok 2017 už umožňoval požičovať zvukové knihy všetkým ťažko zdravotne znevýhodneným osobám, čím vytvoril priaznivé podmienky pre širšie využitie audionahrávok krásnej aj vybranej odbornej literatúry.

Ako jediná verejná knižnica v kraji krajská knižnica prevádzkovala verejný internetový prístupový bod pre ľudí so zrakovým znevýhodnením so špeciálnym softvérom JAWS s hlasovou odozvou a MAGIC so zväčšeným zobrazovaním.

1.2.4.b. Pokračovať v spolupráci s domovmi sociálnych služieb /Domov sociálnych služieb Straník, Domov sociálnych služieb na Vlčinciach a i./ v poskytovaní knižničných dokumentov, v organizácii podujatí pre túto komunitu, osobnom hlasnom čítaní nevládnym ľudom. Hľadať nové subjekty prístupné spolupráci.

Pracovníci knižnice si uvedomujú význam knižničných služieb pre skupiny ľudí, ktorí majú prístup k dokumentom sťažený z dôvodu zdravotného či sociálneho handicapu; so subjektmi, ktoré týchto ľudí združujú, majú už tradične vybudovanú dobrú spoluprácu. Prioritne sa prejavuje v poskytovaní knižničných dokumentov vo forme výpožičiek, ale v neposlednom rade aj v iných formách práce (tvorivé dielne, hlasné čítanie, tréningy pamäti, realizácia podujatí).

Inštitúcie, ktoré pracujú s handicapovaným občanom a zároveň akceptujú snahu knižnice o spoluprácu, sú spomenuté v časti Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov.

1.2.4.c. Pokračovať v organizovaní PC kurzov pre sociálne handicapované skupiny /dôchodcovia, nezamestnaní, zdravotne postihnutí/ a ostatných záujemcov v internetovej študovni v centrálnej knižnici a na Vlčinciach.

Od roku 2005, kedy knižnica začala organizovať prvé počítačové kurzy vo vtedajšom hudobnom oddelení, prešli kurzy zmenami nielen čo sa týka miestom ich realizácie (internetová študovňa), ale aj obsahovo, koncepcne a svojím technickým zázemím. Ostala len hlavná cieľová skupina a tou sú seniori, nezamestnaní, zdravotne a sociálne znevýhodnené osoby. Avšak knihovníci poskytujú individuálne konzultácie aj záujemcom z iných používateľských skupín. Ponuka kurzov sa dopĺňa o nový obsah a pôvodné učivo sa aktualizuje vzhľadom na rýchly vývoj v IT oblasti. Od roku 2015 absolventi dostávajú inovovanú publikáciu Počítačová kuchárka, ktorá bola vydaná s podporou Mesta Žilina.

V roku 2017 kurz absolvovalo 112 záujemcov a spolu bolo uskutočnených 19 kurzov.

1.2.4.d. Realizovať kurzy tréningov pamäti, ako aj ďalšie formy aktivít pre seniorov – klub tvorivých dielní.

Tréningy pamäti začala knižnica organizovať v r. 2013 vďaka podpore Slovenskej asociácie knižníc a Ministerstva kultúry SR, ktoré podporilo jej projekt Vzdelaní knihovníci = spokojní návštevníci a vďaka projektu Knihovníci pre ľudí, ktorý bol krajskej knižnici podporený v rámci Operačného programu cezhraničnej spolupráce SR – ČR 2007 – 2013. Medzi prvými trénermi pamäti boli aj tri pracovníčky krajskej knižnice, a tak sa začala nová aktivita, ktorá sa už v roku 2017 realizovala ako tradičné cyklické podujatie – jarný a jesenný tréning. Vzhľadom na to, že bolo potrebné obsah kurzu rozšíriť, dve pracovníčky realizovali aj prvý kurz relaxačnej reminiscencie, ktorý si kladie za cieľ aktivizovať pamäť cez spomienky.

S veľkým ohlasom najmä u seniorov sa v r. 2017 stretávali tvorivé dielne, ktoré knižnica začala realizovať so zámerom zmysluplného a tvorivého vyplňania času najstarších návštevníkov knižnice. Na 12 stretnutiach sa stretlo spolu 136 záujemcov a pod vedením knihovníka sa učili napr. servítkovanie, korálikovú techniku, tvorbu origami, výrobu magnetiek.

1.2.5. Zdokonaľovať fungovanie knižnično-informačného softvéru (implementovaného v roku 2012 z prostriedkov Operačného programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007 – 2013) v podmienkach knižnice a rozširovať jeho uplatňovanie v jednotlivých odborných knižničných procesoch.

1.2.5.a. Vytvárať technické, prevádzkové a personálne podmienky pre komplexné fungovanie KIS v centrálnej budove a pobočkách knižnice.

Knižničný softvér Clavius, obstaraný a využívaný od r. 2012 v KKŽ v rámci realizácie projektu Informácie bez hraníc. Budovanie informačnej spoločnosti prostredníctvom prepojenia knižnično-informačných systémov sa počas jeho implementácie nastavil pre potreby praxe v krajskej knižnici a jeho zdokonaľovanie sa realizuje na základe dopĺňania čiastkových funkcií či potreby rozširovania služieb. Rok 2017 priniesol inovácie najmä vo výpožičnom procese – bol nastavený rodinný preukaz, riešila sa 14 dňová výpožičná doba pri knižných novinkách a doladzovala sa služba odkladania kníh. Softvér sa stal nevyhnutnou súčasťou práce knihovníkov nielen v centrálnej knižnici, ale aj v 3 automatizovaných pobočkách, ktoré sú online prepojené a prinášajú informáciu používateľovi v reálnom čase.

1.2.5.b. V závislosti na finančných možnostiach dopĺňať materiálne a technické vybavenie knižnice, naďalej zabezpečovať postupnú obnovu výpočtovej techniky najmä na odborných pracoviskách vzhľadom na jej fyzickú zastaranosť a s prihliadnutím na technické požiadavky knižnično-informačného softvéru.

Knižnica plnila túto úlohu najmä vďaka prostriedkom získaným na základe podporených projektov. Rozpis získanej techniky a zdrojov jej financovania je rozpracovaný v časti 12. Elektronizácia, automatizácia, technické vybavenie, výpočtová technika, elektronické médiá.

1.2.6. Rozvíjať ľudské zdroje knižnice ako jedného z predpokladov úspešného napredovania knižnice v súlade s modernými knižnično-informačnými trendmi.

1.2.6.a. Podporovať vzdelávanie pracovníkov knižnice s cieľom zvyšovania ich kvalifikácie, ako aj ich účasťou na odborných podujatiach a seminároch, osobitnú pozornosť venovať vzdelávaniu v MARC21, ako štandardnému medzinárodnému výmennému formátu.

Vzdelaní knihovníci sú jedným z predpokladov dobre fungujúcej a progresívne sa vyvíjajúcej organizácie, preto knižnica kladie veľký dôraz na odborné vzdelávanie svojich pracovníkov. Informáciu o absolvovaných podujatiach v r. 2017 prináša súpis v časti 7. Účasť pracovníkov na poradách, školeniach, seminároch, zahraničných cestách.

1.2.6.b. Vzdelávať knihovníkov obecných knižníc v metodickej pôsobnosti ŽSK v oblasti základných PC zručností, elektronického štatistického vykazovania, vyplňovania elektronických žiadostí za účelom získania finančných prostriedkov z grantových zdrojov a p.

Táto úloha vyplýva z poslania Krajskej knižnice v Žiline ako metodického centra pre obecné a mestské knižnice regiónu a je neoddeliteľnou súčasťou práce oddelenia koordinácie a metodiky. Vo zvýšenej miere sa prejavuje v období štatistického vykazovania činnosti knižníc a pri spracovávaní grantových žiadostí do Fondu na podporu umenia.

1.2.7. Podporovať celoživotné vzdelávanie a zvyšovanie informačnej gramotnosti používateľov, pripravovať kultúrno-spoločenské podujatia pre deti a pre verejnosť.

1.2.7.a. Realizovať informačnú prípravu používateľov (žiaci ZŠ a študenti SŠ) s cieľom rozvíjať schopnosti jednotlivca vyhľadávať informácie a získavať vedomosti aktívne a nezávisle.

Knižnica venuje informačnej príprave veľkú pozornosť a pravidelne ju ponúka v rámci svojich ponukových listov ako samostatné podujatie alebo ako pridružené sprievodné podujatie k iným besedám a prednáškam. Význam „informatiky“ je viacnásobný; na prvom mieste je snaha vychovať samostatnú vzdelanú osobnosť, ktorá sa vie orientovať vo svete informácií a vie si z nich vyberať tie podstatné. Preto knižnica začala v r. 2017 informačnú prípravu realizovať pre stredoškolákov inovovane pod názvom Stratení v informáciách s tým, že pripravila pre študentov praktické príklady, ako vyhľadávať v katalógu a ako sa dostať k požadovanej informácii. Ďalší a nemenej dôležitý význam je propagačný; knižnica oboznamuje mladých ľudí so svojimi fondmi a službami a snaží sa v nich vzbudiť záujem o knižnicu tak, aby sa stali jej používateľmi.

Záujem o informačnú prípravu bol v minulosti vyšší, nakoľko takáto príprava bola povinnou súčasťou učebných osnov. V roku 2017 knižnica zorganizovala 93 informačných príprav.

1.2.7.b. S cieľom aktívneho a nezávislého vyhľadávania informácií realizovať informačnú prípravu pre záujemcov z radov dospelých používateľov.

Informačná príprava pre dospelých je realizovaná priebežne, individuálne a neplánovane aj pri všednej návšteve používateľa a jej náplňou často býva vyhľadávanie v konkrétnom informačnom zdroji na internete, v online katalógu knižnice Carmen a v súborných knižničných katalógoch. O vyhľadávanie v elektronických zdrojoch majú záujem jednak starší ľudia, pre ktorých sú nové postupy netradičné a jednak mladší ľudia, ktorí potrebujú usmernenie na konkrétne a rýchlo prístupné informačné zdroje.

1.2.7.c. Pokračovať v príprave úspešných podujatí (čitateľská súťaž Kniha Horného Považia, medzinárodná súťaž detí Tvoríme vlastnú knihu, Knižný Vševedko a ďalšie), rozširovať repertoár podujatí o nové kvalitné kultúrno-spoločenské podujatia pre širokú verejnosť so zameraním na oblasť literatúry a informovať o nich tradičnou formou aj formou e-newslettrov.

Knižnica počas roka nevynechala realizáciu ani jedného zo svojich tradičných a mnohoročných podujatí; naopak, medzi jej aktivity pribudli nové, zamerané najmä na tvorivosť detí. Podrobne je táto časť rozpracovaná v časti 1.4. Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia. O pripravovaných podujatiach informovala v e-newslettri knižnice.

1.2.7.d. Realizovať projekty a aktivity na podporu čítania s prioritnou orientáciou na deti a mládež, napr. Vianoce s detskou knihou, Detské leto v knižnici a pod. Realizovať slávnostný zápis prvákov resp. druhákov za používateľov knižnice a pasovanie detí za čitateľov knižnice.

Vianoce s detskou knihou XI, Čítajme si, Celé Slovensko číta deťom, Detské leto v knižnici, Knižný Vševedko, Tvoríme vlastnú knihu – to boli najvýznamnejšie projekty venované deťom a čítaniu. Bližšie sú rozpracované v časti 1.4. Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia.

1.2.7.e. Individuálne pracovať s používateľom.

Dnešný moderný človek je zvyknutý, že informácie dostáva rýchlo a komplexne a s takouto požiadavkou prichádza aj do knižnice. Na rozdiel od minulosti, kedy si študenti a dospelí čitatelia vyhľadávali dokumenty s oveľa väčšou samostatnosťou, dnes prichádzajú so zoznamami literatúry a prípravu dokumentov nechávajú na knihovníka. Knižnice preto zaznamenávajú nárast individuálnej práce s používateľom, ktorému venujú viac času ako v minulosti. Takéto konzultácie sa štatisticky nezaznamenávajú, prevládajú na úsekoch odbornej literatúry. Rovnako individuálny prístup si často vyžadujú aj znevýhodnené kategórie používateľov, starší ľudia a deti. Príkladom sú kurzy počítačovej zručnosti, ku ktorým knižnica organizuje dodatočné konzultácie a poverený pracovník počas nich prispôbuje podávané informácie individuálnym schopnostiam účastníka kurzu.

1.2.8. Metodicky usmerňovať a odbornou pomocou napomáhať rozvoju knižníc v regionálnej a krajskej pôsobnosti knižnice.

1.2.8.a. Zabezpečovať funkciu koordinačného, vzdelávacieho, štatistického, metodického a odbornoporadenského strediska pre regionálne knižnice ŽSK a pre verejné knižnice v okresoch Žilina a Bytča, ako aj pre knižnice iných sietí.

Úlohy vyplývajúce z tejto funkcie boli zabezpečované v zmysle zriaďovacej listiny Krajskej knižnice v Žiline priebežne počas celého roka. V zmysle nového knižničného zákona č. 126/2015 Z.z. ods. 5, § f, regionálna knižnica poskytuje metodickú pomoc okrem mestských a obecných knižníc aj školským a špeciálnym knižniciam, ktoré pôsobia na území regiónu Žilina a Bytča.

1.2.8.b. Vypracovávať usmernenia s rozpracovanými odbornými knihovníckymi a platnými legislatívnymi dokumentmi na pomery obecných a mestských knižníc.

Riaditeľka knižnice a metodické oddelenie pripomienkuje legislatívne dokumenty zasahujúce do činnosti knižníc, ktoré sú v štádiu návrhov, pripomienkovania a schvaľovania. V roku 2017 knižnica pripomienkovala materiál Ministerstva kultúry SR k zriadeniu Centra literatúry pre deti a mládež pri Medzinárodnom dome umenia pre deti a mládež Bibiana, zriadením ktorého chce ministerstvo kultúry prispieť k eliminovaniu kritického stavu v oblasti čítania. Taktiež bol pripomienkovaný materiál k súťaži Knižnica roka, ktorý bol zaslaný Ministerstvom kultúry SR.

1.2.8.c. Pomáhať knihovníkom obecných a mestských knižníc pri vypracovávaní projektov za účelom získavania finančných zdrojov z grantov a nadácií.

Krajská knižnica v Žiline v sledovanom roku pomáhala mestským, obecným a jednej školskej knižnici pri získavaní prostriedkov z dotačného programu Fond na podporu umenia. Oddelenie koordinácie a metodiky nielen informovalo knižnice o možnostiach získavania financií z grantových zdrojov, ale poskytlo aj konkrétnu metodickú pomoc pri spracovávaní samotných projektov v rámci dotačného programu FPU 5.1.1 Odborná činnosť knižníc a knižničná infraštruktúra a 5.1.3 Akvizícia knižníc a spracovalo kompletne 4 projekty pre obecné knižnice (Belá, Varín, Horný Hričov, Porúbka).

1.2.8.d. Aktivizovať zriaďovateľov mestských a obecných knižníc regiónu v oblasti zavádzania nových informačných technológií.

Oddelenie koordinácie a metodiky sa snaží apelovať na obecné knižnice a ich zriaďovateľov, aby knižnicu vybavili kvalitnou technikou, knihovníckym programom a aby bola v priestoroch knižnice možnosť prístupu na internet. Prostriedky na nákup techniky, ako aj na knižnično-informačný program je možné získať aj z grantových prostriedkov Fondu na podporu umenia, preto metodicky obecným knižniciam odporúčajú využitie grantov aj na automatizáciu a internetizáciu svojich knižníc.

1.2.8.e. Spolupracovať s ORKS SNK v Martine, Odborom múzeí, galérií a knižníc Ministerstva kultúry SR, aktívne pracovať v Koordinačnej rade pre bibliografickú činnosť v SR, v Slovenskej asociácii knižníc, v národnej komisii pre služby knižníc SR.

Krajská knižnica v Žiline v zmysle svojej zriaďovacej listiny metodicky usmerňovala činnosť knižníc vo svojej územnej pôsobnosti, a to na regionálnej i krajskej úrovni vo všetkých oblastiach, v ktorých sa objavila odborná požiadavka. Odborné porady, konzultácie, organizačná činnosť pri zabezpečovaní efektívnej komunikácie medzi Ministerstvom kultúry SR, Odborom kultúry Úradu ŽSK, ORKS SNK, Slovenskou asociáciou knižníc a regionálnymi knižnicami tvorili náplň práce riaditeľky knižnice, krajskej metodicky a krajskej bibliografky v oblasti knihovníckej a bibliografickej činnosti. Bližšie je táto činnosť rozpracovaná v časti Metodická a poradenská činnosť knižnice.

1.2.8.f. Organizovať porady riaditeľov, metodických pracovníkov, bibliografov, príp. ekonómov regionálnych knižníc za účelom zosúladenia postupov v odborných i štatistických otázkach a za účelom aplikácie metodických usmernení Odboru kultúry Úradu ŽSK, ORKS SNK, príp. MK SR vo všetkých knižniciach v regionálnej pôsobnosti.

Krajská knižnica v Žiline ako metodické centrum pre regionálne knižnice v Žilinskom kraji pravidelne raz ročne organizuje rozbor, t.j. analýzy činnosti a hospodárenia regionálnych knižníc a krajskej knižnice za účasti zástupcov Žilinského samosprávneho kraja a Slovenskej národnej knižnice. Aj v sledovanom roku sa rozbor za rok 2016 uskutočnil v Krajskej knižnici v Žiline, ktorá analyzovala činnosť a hospodárenie jednotlivých regionálnych knižníc Žilinského samosprávneho kraja, vrátane krajskej knižnice. Činnosť, dosiahnuté ukazovatele knižničnej práce a hospodárenie knižníc bolo porovnávané s predchádzajúcim rokom 2015, ako aj s rokom 2009, kedy boli finančné možnosti knižníc a aj výkony knižníc na vyššej úrovni. Na rozboroch bolo hodnotené aj plnenie štandardov regionálnymi knižnicami ŽSK a taktiež ústredná metódička ORKS SR SNK v Martine predniesla analýzu vývoja podmienok, činnosti a výkonov krajských a regionálnych knižníc na úrovni Slovenska. Koncom roka sa v krajskej knižnici konalo ďalšie stretnutie riaditeľov a zástupcov regionálnych knižníc, na ktorom sa rokovalo o nových službách knižníc a trendoch verejného knihovníctva v zahraničí.

Krajská bibliografka zorganizovala stretnutie pracovníkov oddelení regionálnej bibliografie, ktoré sa konalo v Oravskej knižnici A.H. v Dolnom Kubíne.

1.2.8.g. Organizačne zabezpečovať aktivitu: Výmenný fond pre obecné knižnice.

Krajská knižnica opäť ponúkla obecným knižniciam možnosť participovať na projekte výmenných fondov. Do projektu sa zapojila len jedna knižnica a v priebehu roka boli pre túto knižnicu poskytnuté 2 hromadné výpožičky, v rámci ktorých bolo vypožičaných 132 kníh.

1.2.8.h. Pokračovať v organizovaní súťaže Knižnica Horného Považia (naj obecná či mestská knižnica regiónu v príslušnom roku).

V sledovanom roku bola opäť ocenená najlepšia knižnica Horného Považia v rámci III. ročníka súťaže Knižnica Horného Považia 2016. Súťaž si kladie za cieľ morálne oceniť jednu verejnú knižnicu v okrese Žilina a Bytča, ktorá v priebehu sledovaného roka svojim používateľom poskytovala kvalitné knižnično-informačné služby a ktorej výkony boli v súlade s odporúčanými štandardami verejných knižníc. Z kvalitne pracujúcich knižníc odborná komisia za „naj“ knižnicu Horného Považia vybrala Mestskú knižnicu v Bytči.

Krajská knižnica v Žiline v sledovanom roku ocenila aj prácu zaslúžilej a aktívnej knihovníčky p. Oľgy Tichej, knihovníčky Obecnej knižnice v Krasňanoch a odovzdala jej ocenenie za účasti starostu Obce Krasňany.

1.2.9. Zabezpečovať vhodné podmienky na uchovávanie a sprístupňovanie fondov a vytváranie užívateľsky priateľského prostredia pre poskytovanie služieb používateľom.

1.2.9.a. Dopĺňať interiérové vybavenie centrálnej knižnice a pobočiek v závislosti od finančných možností knižnice a cestou získavania mimorozpočtových zdrojov.

V roku 2017 knižnica sústredila svoje sily na rozsiahlu obmenu regálov na úseku odbornej literatúry, ktoré už boli na hranici ich životnosti a navyše nevyhovovali nárokom na moderný vzhľad

knižničného interiéru. Zakúpila a vymenila 93 regálov, a to najmä vďaka podpore z dvoch zdrojov, z účelovej dotácie ŽSK a čiastočne z projektových prostriedkov:

72 knižničných regálov - účelová dotácia ŽSK a rozpočet knižnice,
 6 knižničných regálov na uloženie regionálnej literatúry - mikroprojekt Literárno-historické chodníčky Beskydami (Program INTERREG V-A Poľsko - Slovensko 2014 - 2020),
 15 knižničných regálov - projekt Rozvoj komunitnej knižnice v krajskej knižnici a Skvalitnenie ochrany a sprístupňovania knižničného fondu pre používateľov (Fond na podporu umenia, 5.1 Knižnice, 5.1.1 Knižničná činnosť).

Realizácia mikroprojektu Literárno-historické chodníčky Beskydami (Program INTERREG V-A Poľsko - Slovensko 2014 - 2020) priniesla aj ďalšie zlepšenia v interiérovom vybavení knižnice. Na detské oddelenie bolo zakúpených 36 podsedákov s 3 kusmi manipulačných a odkladacích vozíkov (v celkovej hodnote 777,60 €) a na úseku odbornej literatúry a úseku krásnej literatúry pribudlo 8 nových výstavných panelov (2 894,40 €) a 2 mobilné obojstranné stojany na prezentáciu publikácií (315,60 €).

V rámci projektov Rozvoj komunitnej knižnice v krajskej knižnici a Skvalitnenie ochrany a sprístupňovania knižničného fondu pre používateľov (Fond na podporu umenia, 5.1 Knižnice, 5.1.1 Knižničná činnosť) boli z dotácie a zo spolufinancovania vytvorené vo foyer knižnice nové komunitné priestory pozostávajúce zo 6 kusov trojsedačiek (v hodnote 1 434 €) a 3 konferenčných stolov (405 €). K zvýšeniu komfortu používateľov prispeli i automatické šatňové skrinky (30 jednotlivých skriniek v hodnote 2 346,30 €). Vďaka projektu sme mohli zakúpiť tiež 1 000 kusov PVC knižných rozradovačov s čierno-bielou a červeno-bielou potlačou v celkovej hodnote 1 381,20 € pre modernizáciu oddelenia beletrie. Projekty zahŕňali i fyzickú ochranu dokumentov: bola zakúpená baliaca fólia na knihy a EM ochranné etikety.

1.2.9.b. Estetizovať a zveľadovať používateľské miesta v centrálnej knižnici a na pobočkách s cieľom vytvárania lepšieho čitateľského komfortu a príjemnejšieho prostredia pre používateľov a návštevníkov knižnice.

Prostriedky získané z mimorozpočtových zdrojov pomohli knižnici urobiť ďalší krok k vytváraniu používateľsky príjemnému prostredia, kam návštevníci chodia nielen za knihami a informáciami, ale aj za oddychom. Umiestneniu nových komponentov do priestoru prvého a druhého podlažia predchádzali významné posuny v interiéri; bola zlúčená čítareň a úsek odbornej literatúry, zjednotila sa cudzojazyčná literatúra s výnimkou anglickej literatúry, boli preusporiadané regály na celom úseku a vytvorila sa „tichá“ študovňa.

Na prelome rokov 2017 a 2018 bola realizovaná aj rozsiahla prestavba knižného fondu a interiérového vybavenia na úseku beletrie a v internetovej študovni, kde došlo k redukcii počítačových staníc. V blízkosti výpožičného pultu bol inštalovaný prezentačný panel s informáciami o najnovšom dianí v knižnici. Koncom roka došlo na úseku literatúry pre deti a mládež k vyčleňovaniu literatúry pre staršie deti do plánovaného úseku pre teenagerov na prízemí knižnice.

1.2.9.c. Rozširovať materiálno-technické vybavenie knižnice pre potreby individuálnej a skupinovej práce s používateľmi rôznych vekových skupín.

Okrem vybavenia spomínaného v texte vyššie knižnica inštalovala 5 nových počítačov, ktoré rozmiestnila na každom podlaží; čitateľom tak pribudli nové OPAC na každom úseku. Túto aj ďalšiu techniku získala najmä vďaka podpore dvoch projektov z Fondu na podporu umenia:

Rozvoj komunitnej knižnice v krajskej knižnici a Skvalitnenie ochrany a sprístupňovania knižničného fondu pre používateľov. Podrobný súpis je v časti Materiálne a technické vybavenie.

Vzhľadom na to, že v posledných rokoch knižnica vytvára väčší priestor pre stretávanie rôznych skupín, najmä seniorov na kurzoch a tvorivých dielňach a preferuje tvorivý prístup aj na podujatiach pre deti, rastie potreba kvalitného materiálneho zabezpečenia týchto aktivít. Papier, lepidlá, nožničky sú nevyhnutnými pomôckami, ktoré knižnica získava najmä cestou projektov. Vďaka projektu Tvorivo a reminiscenčne v knižnici v rámci Grantového systému Mesta Žilina bol pre tvorivé podujatia knižnice obstaraný vyrezávací a embosovací prístroj Big Shot Basic Kit.

1.2.10. *Profilovať knižnicu ako neoddeliteľnú súčasť života v mieste jej pôsobenia, budovať základy komunitnej knižnice v súlade s trendmi verejného knihovníctva na Slovensku i v zahraničí.*

1.2.10.a. Spolupracovať s Krajskou odbočkou Spolku slovenských spisovateľov, miestnou organizáciou Českého spolku, miestnou organizáciou Matice slovenskej, Zborom Žilincov, občianskym združením Polonus, Strednou spojenou školou v Bytčici a ďalšími organizáciami a komunitami.

Krajská knižnica v Žiline ako komunitná knižnica spolupracuje s inými subjektmi najmä pri realizácii kultúrno-spoločenských a vzdelávacích aktivít.

Bližšie je táto časť rozpracovaná v kapitole 2. Vzájomná koordinácia a kooperácia a v časti 1.4. Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia.

1.2.10.b. Vytvárať na pôde knižnice priestor pre stretávanie sa rôznych miestnych komúní a spolupracovať s nimi na organizácii spoločných podujatí.

Knižnica nechce byť len výpožičným a informačným miestom, ale jedným z jej cieľov je slúžiť miestnej komunite a spolupracovať s ňou v rôznych záujmových oblastiach formou realizácie spoločných podujatí, poskytovania priestoru, personálnej pomoci, prezentovaním jednotlivcov a p.

Vid' časť 2.1. Spolupráca s mestami, obcami a 3. sektorom a bod 1.4. Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia.

1.2.11. *Realizáciou výskumnej činnosti knižnice prispieť k poznávaniu regiónu, rozširovať bázu informačných zdrojov o regióne.*

Výskumnú činnosť v tejto oblasti realizoval úsek regionálneho výskumu, dokumentov a informácií pri príprave a vydaní bibliografického súpisu Kalendárium : výročia osobností okresu Žilina a Bytča v roku 2017; overoval zdrojové dokumenty a doplňal záznamy do regionálnej databázy v systéme Clavius. Boli nadviazané kontakty s ďalšími osobnosťami regiónu a na základe dotazníka pre biografický výskum osobností regiónu Žilina a Bytča sa vytvárala databáza o ďalších významných krajanoch.

1.2.11.a. Rozšíriť odbornú publikačnú činnosť pracovníkov knižnice nad rámec knihovníckych periodík.

Vid' časť 8.1. Odborná publikačná činnosť pracovníkov Krajskej knižnice v Žiline.

1.2.12. Prispievať k rozvoju kultúrneho turizmu v meste Žilina a priľahlom regióne.

1.2.12.a. V rámci 5-ročnej udržateľnosti projektu Duchaplný cestopis po stopách Jána Pavla II. v našich regiónoch (Projekt bol spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja a štátnym rozpočtom v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko-Slovenská republika 2007-2013), ale aj propagácie knižnice z pohľadu kultúrneho turizmu zorganizovať 5. ročník výstupu na Veľký Rozsutec na počesť sv. Jána Pavla II.

V spolupráci so ŽSK, Obcou Terchová, Farským úradom Terchová, Klubom turistov Žilina a Krajskou agentúrou cestovného ruchu Žilinský turistický kraj krajská knižnica zorganizovala 5. ročník výstupu na Veľký Rozsutec na počesť sv. Jána Pavla II. Podujatia, ktoré bolo propagované v regionálnych, ale aj v celoslovenských médiách, sa zúčastnilo 120 registrovaných účastníkov. Mimo registrovaných účastníkov sa podujatia zúčastnilo ďalších cca 50 neregistrovaných účastníkov. Podujatie bolo spojené s prezentáciou knihy Neúnavní turisti v Žilinskom kraji za účasti predsedu ŽSK Juraja Blanára. Krajská knižnica v spolupráci so Žilinským samosprávnym krajom zabezpečovala dovoz a odvoz účastníkov a ďalšie organizačné a propagačné aktivity súvisiace s pamätným výstupom.

1.2.12.b. Realizovať aktivity v rámci projektu Literárno-historické chodníčky Beskydami v rámci Programu INTERREG V-A Poľsko - Slovensko 2014 – 2020.

Projekt, ktorý bol vypracovaný s dlhoročným poľským partnerom, s Książnicou Beskidzkou v Bielsku-Białej, si ako jeden z hlavných cieľov kládol prezentáciu literárnych a historických osobností Beskyd a s nimi súvisiaceho kultúrneho a prírodného dedičstva. Hmatateľným výstupom v tejto oblasti bolo vydané pexeso s pamiatkami regiónu stvárnenými očami detí a najmä bilingválny sprievodca Literárno-historické chodníčky Beskydami.

1.2.12.c. Pokračovať v inštitúte jednoduchého používateľa pre záujemcov mimo regiónu, poskytovať služby letnej čítárne neregistrovaným používateľom knižnice, naďalej organizovať v letných mesiacoch Detské leto v knižnici pre všetky deti bez ohľadu na trvalé bydlisko.

V centrálnej knižnici využilo jednoduchové zápisné 129 čitateľov, ktorí spoločne navštívili knižnicu 338 krát. Obdobne všetky organizované kultúrno-spoločenské podujatia necháva knižnica dostupné pre všetkých a nepodmieňuje ich zápisným do knižnice. Počas leta knižnica vytvárala podmienky pre voľnočasové aktivity všetkých detí, ktoré mali záujem o pobyt v knižnici; jednorazovú účasť na aktivitách v knižnici umožňovala bez potreby čitateľského preukazu.

Komplexnejšie sú úlohy a ich plnenie rozpracované v jednotlivých kapitolách.

1.3. Sieť verejných knižníc v regióne

K 31.12.2017 sieť verejných pracujúcich knižníc v okrese Žilina a Bytča tvorilo spolu s Krajskou knižnicou v Žiline 48 knižníc, z toho 1 krajská knižnica so 6 pobočkami, 3 mestské knižnice s 2 pobočkami, 4 profesionalizované knižnice a 40 neprofesionalizovaných pracujúcich knižníc s 2 pobočkami. V okrese Žilina a Bytča neposkytuje služby 14 obecných knižníc. Podrobnejšia analýza činnosti mestských a obecných knižníc v okrese Žilina a Bytča za rok 2017 bude spracovaná v osobitnom materiáli po ukončení štatistického vykazovania.

SIET' VEREJNÝCH KNIŽNÍC			
 krajské knižnice	 mestské knižnice	 profesionalizované knižnice	 neprofesionalizované knižnice
1	3	4	47 pracujúcich knižníc
<i>pobočky</i>	<i>pobočky</i>	<i>pobočky</i>	<i>pobočky</i>
6	2	0	2

1.4. Potenciálne používateľské zázemie

Krajská knižnica v Žiline plní funkciu mestskej knižnice pre mesto Žilina, okresnej knižnice pre okresy Žilina a Bytča a krajskej knižnice pre Žilinský kraj.

Počet jej potenciálnych používateľov v závislosti od úrovne pôsobnosti je pre:

» mesto Žilina	80 970	
»okres Žilina	156 975	
»okres Bytča	30 744	
»mesto Bytča	11 319	
»Žilinský kraj	690 635	/k 30.9.2017/

Žilinská univerzita v Žiline má 7 fakúlt (Fakulta humanitných vied, Strojnícka fakulta, Stavebná fakulta, Elektrotechnická fakulta, Fakulta PEDAS, Fakulta riadenia a informatiky, Fakulta bezpečnostného inžinierstva) s počtom 7 728 študentov (v roku 2016 - 8 149, v roku 2015 -8 792, v r. 2014 - 9 525).

Prehľad poskytnutý z rektorátu Žilinskej univerzity v Žiline

Fakulta	Počet študentov							
	Denné štúdium, 1. a 2. stupeň				Externé št., 1. a 2. stupeň	Doktorandi		Celkom
	Študenti SR	Z toho 1. roč. ¹⁾	Zahr. študenti	Celkom		Denné	Externé	
Dopravy a spojov	1903	801	50	1953	125	62	24	2164
Strojnícka	777	334	22	799	111	67	25	1002
Elektrotechnická	965	409	15	980	21	48	8	1057
Stavebná	457	183	10	467	101	19	2	589
Riadenia a informatiky	1449	525	8	1457	10	32	6	1505
Bezpečné inžinierstvo	703	325	3	706	126	20	15	867
Humanitná	436	168	2	438	56	5	1	500
Celouniverzitné	35	12	0	35	0	0	9	44
Spolu	6725	2757	110	6835	550	253	90	7728

Krajská knižnica sa pri realizácii svojich knižnično-informačných služieb a kultúrno-vzdelávacej činnosti vo významnej miere orientuje na detského používateľa a mládež.

Počet škôl a žiakov v okresoch Žilina a Bytča - školský rok 2016/2017

Počet škôl v okresoch Žilina a Bytča šk. rok 2017/2018

Počet základných škôl v okrese Žilina	53	s počtom žiakov	13 265
z toho počet základných škôl v meste Žilina	18	s počtom žiakov	7 207
Počet špeciálnych základných škôl v okrese Žilina	3	s počtom žiakov	180
z toho počet špeciálnych základných škôl v meste Žilina	3	s počtom žiakov	180

Počet základných škôl v okrese Bytča	12	s počtom žiakov	2 810
z toho počet základných škôl v meste Bytča	2	s počtom žiakov	1 293
Počet špeciálnych základných škôl v okrese Bytča	1	s počtom žiakov	77
z toho počet špeciálnych základných škôl v meste Bytča	1	s počtom žiakov	77
Počet stredných škôl v okrese Žilina	27	s počtom žiakov	8 776
z toho počet stredných škôl v meste Žilina	25	s počtom žiakov	8 686
Počet špeciálnych stredných škôl v okrese Žilina	2	s počtom žiakov	118
z toho počet špeciálnych stredných škôl v meste Žilina	2	s počtom žiakov	118

Počet stredných škôl v okrese Bytča	2	s počtom žiakov	552
z toho počet stredných škôl v meste Bytča	2	s počtom žiakov	552
Počet špeciálnych stredných škôl v okrese Bytča	1	s počtom žiakov	17
z toho počet špeciálnych stredných škôl v meste Bytča	1	s počtom žiakov	17

údaje poskytol Okresný úrad Žilina, Odbor školstva

2. Vzájomná koordinácia a kooperácia

2.1. Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK, inými kultúrnymi organizáciami, s mestami a obcami, organizáciami 3. sektoru, s občianskymi združeniami – vid' tabuľkový prehľad Spolupráca s mestami, obcami a 3. Sektorom (Príloha č. 1) a bod 1.4. Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia.

Spolupráca Krajskej knižnice v Žiline s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK sa uskutočňuje na viacerých úrovniach. Najintenzívnejšia je spolupráca s regionálnymi knižnicami, ktoré spájajú spoločné problémy, úlohy, vízie a čo vyplýva z Krajskej knižnice v Žiline z jej zriaďovacej listiny, ale i z pohľadu celoslovenského knihovníckeho diania. Odbornú pomoc a podporu v oblasti knihovníctva knižnici poskytujú profesijné združenia: **Slovenská asociácia knižníc**, v ktorej je knižnica kolektívnym členom a **Spolok slovenských knihovníkov a knižníc**, ktorý združuje knihovníkov na individuálnej báze. Verejné knižnice a teda aj Krajskú knižnicu v Žiline metodicky usmerňuje **Slovenská národná knižnica**, ktorá poskytuje knižnici poradenstvo najmä v oblasti štatistiky.

Významná je spolupráca s kultúrnymi inštitúciami v meste, ktorých pôsobenie sa prelína s poslaním knižnice - **Štátny archív v Bytči – pobočka Žilina, Považské múzeum v Žiline. Krajské kultúrne stredisko v Žiline**, ktoré pripravuje mesačný prehľad podujatí, v ktorom prezentuje aj podujatia krajskej knižnice.

Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v meste prirodzene vyplýva zo spoločného pôsobenia v jednom kultúrno-spoločenskom prostredí. Pretože sa uskutočňuje najmä pri organizácii podujatí, je bližšie rozpisovaná v časti 1.4. **Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia**. Obdobne je to pri spolupráci s organizáciami tretieho sektora, školami a i.

Knižnica plní vo veľkej miere funkciu mestskej knižnice a teda **mesto Žilina** je tým partnerom, od ktorého podporu očakáva nielen pri dopĺňovaní knižničných fondov, ale aj pri saturovaní kultúrnych potrieb obyvateľov mesta. Vďaka grantovej podpore knižnica realizovala aktivity zamerané jednak na seniorov a znevýhodnených občanov a jednak na najmladších Žilinčanov a ich rodičov. Pri vítaní do života primátorom mesta na Radnici si každý z nich odniesol svoj prvý čitateľský - novorodenecký - preukaz (viď projektové aktivity knižnice). Prostredníctvom zrekonštruovaného Rosenfeldovho paláca sa mesto Žilina stalo nepriamo aj spoluorganizátorom vyhodnotenia národného kola súťaže Tvoríme vlastnú knihu, pretože poskytlo priestory nielen pre slávnostné podujatie, ale aj pre mesiac trvajúcu výstavu prác detí z viacerých ročníkov súťaže. Mesto Žilina sa stretlo s knižnicou aj pri organizácii iných podujatí väčšieho rozsahu - Dni nádeje, Žilinský literárny festival, Internos, Žilinské dni zdravia. Nemaľým vkladom mesta je odpustenie, resp. symbolický prenájom priestorov, v ktorých knižnica prevádzkuje svoje pobočky Trnové a Bytčica. Oficiálna stránka mesta www.Zilina.sk prináša informácie o podujatiach v knižnici a tým napomáha ich propagácii. Hovorca mesta elektronicky zasiela tlačové správy, ktoré knižnica archivuje v elektronickej podobe a sú k dispozícii používateľom knižnice pri ich bádateľskej činnosti na konkrétne témy, týkajúce sa mesta Žilina.

Spolupráca pokračovala aj s **Výtvarnou agentúrou A1** pri príprave výstavy a vydavateľskej činnosti.

Knižnica pravidelne informovala verejnosť o aktivitách v meste prostredníctvom informačného panelu **Turistickej informačnej kancelárie mesta Žilina**.

V rámci mesta Žilina je tradičné prepojenie na členov **Zboru Žilincov**, s ktorými sa stretávajú pracovníci knižnice na podujatiach organizovaných jednou alebo druhou organizáciou a vzájomne si vymieňajú informácie o žilinských osobnostiach a udalostiach. Pracovníčky úseku regionálneho výskumu retrospektívne dopĺňovali bibliografické záznamy článkov do systému Clavius z rokov 1990-2004 (Cieľ, Žilinský večerník) autorov Mojmíra Vlkolačka a Štefana Massányiho k pripravovanej publikácii o histórii Zboru Žilincov.

Pokračovala spolupráca so **Žilinskou univerzitou v Žiline – Univerzitou tretieho veku**, ktorej knižnica tradične poskytuje priestory na verejné a študentské prezentácie a poskytuje informácie a literatúru regionálneho charakteru. V roku 2017 sa univerzita stala spoluorganizátorom (propagácia a zabezpečenia odborného príspevku) troch seminárov z cyklu Osobnosti Žiliny. Absolventi univerzity zabezpečili program pre deti a verejnosť počas Detského leta v knižnici.

So Žilinskou univerzitou v Žiline sa spolupráca rozvíja aj prostredníctvom **Katedry Mediamatiky a kultúrneho dedičstva**, ktorým pracovníci knižnice poskytovali informácie pre seminárne a diplomové práce a ktorí boli aktívnymi účastníkmi odborných podujatí knižnice. Študenti katedry vypracovali návrhy nového loga knižnice.

Dobrá spolupráca sa v priebehu roka rozvinula so **Súkromnou strednou umeleckou školou Žilina**, ktorej študenti v rámci ročníkových prác vytvorili návrhy nového loga knižnice a grafické návrhy celoslovenského festivalu Dni detskej knihy, ktorý knižnica organizuje v mesiaci apríl. Tradičnou strednou školou, ktorá spolupracuje s knižnicou v oblasti vzdelávania, je **Spojená stredná škola v Bytčici**, ktorej študenti si tradične overujú svoje teoretické poznatky na praxi v krajskej knižnici; v roku 2017 ich bolo 10.

Dlhodobými partnermi knižnice v oblasti odborných informácií sú **Úrad priemyselného vlastníctva SR, Slovenská obchodná a priemyselná komora** a v roku 2017 pribudla spolupráca s **Poradcom podnikateľa** a občianskym združením **Mladý podnikavec**, s ktorým knižnica pripravila prvé podujatia začiatkom roka 2018.

Podporu svojej zamestnaneckej politiky nachádza knižnica na **Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Žiline**, s ktorým má podpísanú Dohodu o podmienkach vykonávania menších obec-

ných služieb pre obec alebo pre rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu, ktorej zriaďovateľom je obec, resp. o podmienkach dobrovoľníckej činnosti.

Pracovníčky úseku regionálneho výskumu vyhľadávali zdrojové dokumenty pre **Kysucké múzeum v Čadci** na témy: liečivé pramene, rok 1918, 1948 a 1968 na Hornom Považí, Žilina v Slovenských dejinách, Ministerstvo s plnou mocou pre správu Slovenska v Žiline.

V spolupráci so **ŽSK, Obcou Terchová, Farským úradom Terchová, Klubom turistov Žilina a Krajskou agentúrou cestovného ruchu Žilinský turistický kraj** krajská knižnica zorganizovala 5. ročník výstupu na Veľký Rozsutec.

V r. 2017 pokračovala spolupráca s **oddelením prevencie kriminality Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Žiline** pri organizovaní spoločných podujatí z trestno-právnej oblasti a prevencie patologických javov, určených najmä pre deti a mládež.

Informácie o svojich aktivitách pre verejnosť knižnica pravidelne zasielala do Krajského kultúrneho strediska v Žiline, na portály a stránky **Infolib, Kam do mesta, Žilina 24, Žilina dnes** (podujatia väčšieho rozsahu) a svojmu zriaďovateľovi, Žilinskému samosprávnemu kraju. Portály Žilina 24 a Žilina dnes boli ku koncu roka zrušené a pribudol nový portál **Žilinak**, ktorý knižnica monitoruje.

Od r. 2016 je v priestoroch krajskej knižnice inštalovaný panel s informáciami Domu Matice slovenskej, ktorý prináša prehľad pripravovaných podujatí i výročia významných slovenských osobností a udalostí.

Týždenník **MY Žilinské noviny** bol hlavným mediálnym partnerom súťaže Kniha Horného Považia 2016.

Partneri v oblasti služieb pre sociálne a zdravotne postihnutých sú uvedení v príslušnej časti Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov.

V oblasti spolupráce s národnostnými menšinami na Slovensku je tradičná spolupráca s **Českým spolkom Žilina** a občianskym združením **Polonus** (v knižnici je vytvorená Knižnica Poľského klubu.) Knižnica dlhoročne vytvára podmienky pre spolkové stretávania členov Českého spolku Žilina a už štvrtý rok sa na pôde knižnice stretávali členovia **Karpatskonemeckému spolku na Slovensku**, Miestnej skupiny Žilina. Sumou 552,30 € Český spolok Žilina participoval na akvizičii českých periodík, ktoré sú prístupné všetkým používateľom knižnice. Raz do týždňa prichádzali do knižnice členovia **Klubu priateľov taliančiny** a pri dobrých knihách sa združujú členovia **literárneho zoskupenia Klub N**.

Tradične sa na pôde knižnice stretávali záujemcovia o jazyk esperanto; **Severoslovenská esperantská spoločnosť** zorganizovala viaceré aktivity pri príležitosti storočnice úmrtia zakladateľa tohto neutrálneho medzinárodného jazyka, z ktorých najväčší záujem vyvolala rozsiahla výstava o jeho živote a diele.

Pri príležitosti 50. výročia ochrany prírody Malej Fatry sa uskutočnil s **Národným parkom Malá Fatra** celotýždňový cyklus podujatí o ochrane prírody, medveďa hnedého, o činnosti strážnej služby v národnom parku, o rehabilitácii živočíchov.

Ďalšia tematická skupina podujatí pod názvom Myslím, teda recyklujem, ktorú organizačne zastrešovalo **občianske združenie Prael**, bola zameraná na recykláciu odpadu a likvidáciu odpadu v domácnosti.

Aj v roku 2017 sa stretávali v knižnici členovia **Jednoty dôchodcov na Slovensku** - okresná organizácia Žilina, **Klubu slovenských turistov regiónu Žilina**, miestnej organizácie **Slovenský zväz zdravotne postihnutých č. 2, Slovenského zväzu sclerosis multiplex**, **Únie žien**.

2.2. Medzinárodná spolupráca – prehľad subjektov a aktivít

Vid' tabuľkový prehľad Medzinárodnej spolupráce kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK v r. 2017 v tabuľkovej prílohe a časť 1.4. Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia.

Vďaka dlhoročnému cezhraničnému partnerstvu poľskej **Książnice Beskidzkiej v Bielsku-Bialej**, českej **Městské knihovny Frýdek – Místek** a **Krajské knihovny v Žiline** bol zrealizovaný už 18. ročník medzinárodnej literárno-výtvarnej súťaže Tvoríme vlastnú knihu, tento rok na tému *Tajomné miesta môjho mesta*. Vyhodnotenie medzinárodného kola súťaže sa konalo vo Frýdku - Místku, sídle vyhlasovateľa 18. ročníka.

Książnica Beskidzka v Bielsku-Bialej bola hlavným cezhraničným partnerom projektu Literárno-historické chodníčky Beskydami, ktorý zahŕňal viaceré aktivity. Regionálne databázy obidvoch knižníc sa rozšírili o záznamy pamätihodností našich regiónov, bol vydaný sprievodca Literárno-historické chodníčky Beskydami a obidve knižnice navštívila rovnomenná putovná výstava. Najmä deťom bola určená záložka a pexeso Detské chodníčky Beskydami, ktorej vydaniu predchádzali tvorivé dielne detí a následne spoločné stretnutie v Książnici Beskidzkiej (27.11.2017).

Krajská knižnica i v roku 2017 spolupracovala s národnostnými spolkami združujúcich občanov národnostných minorít (**Český spolek v Žiline**, **Karpatskonemecký spolek v Žiline** a **OZ Polonus**) na budovaní fondov, organizovaní kultúrno-spoločenských podujatí či podpore komunitného života národnostných menšín prostredníctvom poskytovania priestorov pre stretávanie sa.

Veľvyslanectvo Kórejskej republiky v Bratislave i tento rok bezplatne doručovalo knižnici 2 tituly periodík Korea a Koreana pre budovanie povedomia občanov regiónu o kórejskej kultúre a reáliách. Od Nadácie KIA Motors Slovakia sme v rámci úspešného projektu získali príspevok na nákup kvalitnej literatúry s dôrazom na detského čitateľa.

V r. 2017 sa konal prvý ročník **Dní ruskej literatúry**. V knižnici prezentovala svoju tvorbu a tvorbu ruských spisovateľov pre deti a mládež ruská spisovateľka Anna Remez.

Vďaka nadviazanej spolupráci s Rolandom Forrerom, predstaviteľom združenia **Carrefour des Cultures Romanes** z Belgicka, knižnica významne rozšírila zbierku kníh vo francúzštine, ktorej základ položila Francúzska aliancia v Žiline.

24.5.2017 knižnicu navštívila delegácia združenia knižničných a informačných pracovníkov **SKIP z Moravského kraja**.

4. Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská Krajskej knižnice v Žiline

Vid' príl. č. 3 *Návštevnosť kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK.*

5. Otváracie hodiny pre verejnosť a výška registračného poplatku v roku 2017

5.1. *Otváracie hodiny centrálného objektu*

centrálna knižnica

pondelok, utorok, štvrtok, piatok	7.00 – 18.00
streda	11.00 – 19.00
sobota	9.00 – 13.00

5.2. *Otváracie hodiny pobočiek*

pobočka Vlčince

pondelok, utorok, štvrtok, piatok	9.00 – 17.00
streda	10.00 – 18.00
sobota	zatvorené

pobočka Hájik, ZŠ Námestie mladosti

utorok – štvrtok	9.00 – 17.00
------------------	--------------

pobočka Bytčica

pondelok	13.00 – 17.00
----------	---------------

pobočka Strážov

utorok	13.00 – 17.00
--------	---------------

pobočka Trnové

streda	12.30 – 16.30
--------	---------------

pobočka Solinky

pondelok, streda, piatok	12.00 - 16.00
--------------------------	---------------

5.3. *Týždenný výpožičný čas*

Týždenný výpožičný čas v centrálnej knižnici je 56 hodín, včítane soboty.

Krajská knižnica v Žiline v polovici roka 2016 predĺžila výpožičné hodiny v centrálnej budove o 1 hodinu /streda – otvorené do 19.00 hod./ a takýmto systémom fungovala počas celého roka 2017 (s výnimkou letných mesiacov).

5.4. *Registračné poplatky na jednotlivých obslužných miestach*

Centrálna knižnica, pobočky Vlčince, Hájik, Solinky

- zamestnaní	5,00 €
- predškolační a žiaci do 6 r.	0 €
- žiaci ZŠ od 6 rokov	2,00 €
- študenti SŠ a VŠ.....	3,00 €
- držiteľia preukazu ZŤP, ZŤPP, ZŤPS	2,00 €
- vojnoví veteráni	0 €
- dôchodcovia, invalidní dôchodcovia, ženy na MD, nezamestnaní	3,00 €
- inštitucionálni používatelia..	7,00 €
- jednoduchý používateľ	0,50 €
- rodinný preukaz	5, 00 € hlavný rodič; 1,00 € ďalší člen rodiny

Pobočky Bytčica, Trnové, Strážov

- dospelí	1,00 €
- deti, dôchodcovia, študenti, ženy na MD.....	0,50 €

5.5. Poskytované zľavy

Krajská knižnica v Žiline poskytuje zľavu z registračného poplatku vybraným skupinám používateľov – vid' bod vyššie. S cieľom zaktivizovať používateľskú základňu umožňuje registráciu bezplatne pri špeciálnych príležitostiach (Týždeň slovenských knižníc, Žilinské dni zdravia, Bezplatný preukaz za samé jednotky na vysvedčení, Vianočný darček pre priateľa, cena za účasť v súťaži vypísanej KKŽ a iné).

5.6. Využitie kultúrnych poukazov – príloha. č. 4

5.7. Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch v roku 2017

Posledná úprava otváracích hodín bola v októbri 2016, kedy centrálna knižnica ponechala svoje priestory otvorené pre používateľov o hodinu dlhšie; predĺžením otváracích hodín každú stredu do 19.00 hod. tak vychádza v ústrety tým používateľom, ktorí ju kvôli iným povinnostiam nestihnú navštíviť v skoršom čase.

Od 15. 2. 2017 knižnica upravila cenník služieb vrátane registračných poplatkov z dôvodu potreby ich aktualizácie.

Od 15.10.2012 je používateľom centrálnej knižnice sprístupnený bibliobox, ktorý umožňuje vrátenie kníh mimo otváracích hodín knižnice. V roku 2017 využilo možnosť vrátenia kníh touto formou 4 474 návštevníkov.

6. Projektová činnosť Krajskej knižnice v Žiline, granty, nadácie, sponzorské príspevky, fundraising

Vid' tabuľkový prehľad Projekty Krajskej knižnice v Žiline (Príloha č. 5).

Viacročné projekty, prechádzajúce do roku 2017:

1. Chránené miesta spolu

Refundácia prevádzkových výdavkov na prevádzku vytvorených chránených miest.

Zdroj: ÚPSVaR Žilina

Chránené miesta spolu (2017): **18 557,30 €**

Prebiehajúci projekt.

2. Dobrovoľnícka činnosť, aktivačné práce:

Zdroj: ÚPSVaR Žilina

Výdavky vynaložené a refundované (2017): **0,- €**

Prebiehajúci projekt.

3. Literárno-historické chodníčky Beskydami

Prezentácia literárnych a historických osobností Beskyd a s nimi súvisiaceho kultúrneho a prírodného dedičstva.

Zdroj: Program INTERREG V-A Poľsko - Slovensko 2014 - 2020

Požadované prostriedky (2016): **27 499,84 €** (23 374,86 € z ERDF, 2 749,98 € zo ŠR)

Schválené prostriedky (2016): **27 499,84 €** (23 374,86 € z ERDF, 2 749,98 € zo ŠR)

Vynaložené prostriedky (2017): **19 437,21 €**

Prebiehajúci projekt.

4. Vianoce s detskou knihou - XI. ročník festivalu

Cyklický projekt na propagáciu detskej literatúry a čítania v predvianočnom čase.

Zdroj: Fond na podporu umenia, 5.1 Knižnice, 5.1.2 Podujatia a vzdelávacie aktivity

Požadované prostriedky (2016) : **1 750,00 €**

Schválené a vynaložené prostriedky (2017): **1 700,00 €**

5. Učíme sa čítať (aj) v knižnici - program na rozvoj čitateľskej gramotnosti v prostredí knižníc

Projekt na podporu čitateľskej gramotnosti najmä pre deti s poruchami čítania.

Zdroj: Fond na podporu umenia, 5.1 Knižnice, 5.1.2 Podujatia a vzdelávacie aktivity

Požadované prostriedky (2016): **2 250,00**

Schválené a vynaložené prostriedky (2017): **1 500,00 €**

Projekty predložené a realizované v roku 2017:

1. Registrácia do systému kultúrne poukazy 2017

Sprístupnenie knižnično-informačných služieb žiakom a pedagógom prostredníctvom kultúrnych poukazov v roku 2017.

Zdroj: Ministerstvo kultúry SR, Dotácie 2017, 3.2 Kultúrne poukazy

Uplatnené kultúrne poukazy: 554 kusov, t.j. **554,00 €**

2. Pod'me spolu do sveta

Realizácia zážitkových vzdelávacích podujatí pre znevýhodnené deti.

Zdroj: Nadácia Centrum pre filantropiu, Siemens, s.r.o.

Požadované prostriedky: **660,00 €**

Schválené a vynaložené prostriedky: **660,00 €**

3. Môj prvý (novorodenecký) čitateľský preukaz

Prvý čitateľský preukaz venovaný dieťaťu pri príležitosti jeho privítania do života primátorom mesta Žilina, spoločne s publikáciou Ludmily Hrdinákovej Krok za krokom k čítateľstvu určenej jeho rodičom.

Zdroj: Grantový systém Mesta Žilina 2017, Oblasť Kultúra

Požadované prostriedky: **1 900,00 €**

Schválené a vynaložené prostriedky: **950,00 €**

4. Tvorivo a reminiscenčne v knižnici

Príťažlivé tvorivé dielne a tréningy pre rozvoj životných a tvorivých zručností seniorov.

Zdroj: Grantový systém Mesta Žilina 2017, Sociálna oblasť

Požadované prostriedky: **900,00 €**

Schválené a vynaložené prostriedky: **900,00 €**

5. Dni dobrovoľníctva v knižnici

Piatok a sobota plná zaujímavých podujatí pre deti a seniorov v knižnici počas dní dobrovoľníctva (jún 2017).

Zdroj: Nadácia Pontis - Naše Mesto

Požadované prostriedky: **50,00 €**

Schválené a vynaložené prostriedky: **50,00 €**

6. Akvizícia knižničného fondu (2017)

Podpora akvizície kvalitnej literatúry v roku 2017 (z dotácie bolo zakúpených 1 138 KJ).

Zdroj: Fond na podporu umenia, 5.1 Knižnice, 5.1.3 Akvizícia knižníc

Požadované prostriedky: **15 000,00 €**

Schválené a vynaložené prostriedky: **10 000,00 €** (+ spolufinancovanie ŽSK: **533,35 €**)

7. Rozvoj komunitnej knižnice v krajskej knižnici

Rozvoj komunitnej činnosti a aktivít krajskej knižnice prostredníctvom skvalitnenia interiérového vybavenia (nové klubové priestory, PC stanice a 3D tlačiareň).

Zdroj: Fond na podporu umenia, 5.1 Knižnice, 5.1.1 Odborná činnosť knižníc a knižničná infraštruktúra

Požadované prostriedky: **5 700,00 €**

Schválené a vynaložené prostriedky: **4 000,00 €** (+ spolufinancovanie ŽSK: **212,50 €**)

8. Skvalitnenie ochrany a sprístupňovania knižničného fondu pre používateľov

Ďalšie kroky knižnice k skvalitneniu ochrany a dostupnosti fondov (knižničné regály, rozrad'ovače, ochranné fólie, EM etikety, deaktivátor, PC stanice OPAC, šatňové skrinky)

Zdroj: Fond na podporu umenia, 5.1 Knižnice, 5.1.1 Odborná činnosť knižníc a knižničná infraštruktúra

Požadované prostriedky: **11 400,00 €**

Schválené a vynaložené prostriedky: **5 000,00 €** (+ spolufinancovanie ŽSK: **265,00 €**)

9. Dni detskej knihy - 35. ročník celoslovenského festivalu

Realizácia celoslovenského festivalu pôvodnej literatúry pre deti a mládež (literárne prehliadky a besedy, tvorivé dielne, výstavy, slávnostné večery a ďalšie atraktívne podujatia).

Zdroj: Fond na podporu umenia, 1. Umenie, 1.5 Literatúra, 1.5.4 Literárne prehliadky, festivaly, súťaže

Požadované prostriedky: **12 080,00 €**

Schválené prostriedky (2017): **8 500,00 €** (+ spolufinancovanie ŽSK: **501,50 €**)

Vynaložené prostriedky (2017): **0,00 €**

10. Čítanie dáva človeku to, čo cez žiadne iné médium nedostane

Skvalitnenie služieb krajskej knižnice a podpora čitateľskej gramotnosti prostredníctvom akvizície nových titulov fondu, s dôrazom na deti a mládež.

Zdroj: Nadácia KIA Motors Slovakia

Požadované prostriedky: **1 520,92 €**

Schválené a vynaložené prostriedky: **1 520,92 €**

11. Vianoce s detskou knihou - XII. ročník festivalu

Podujatia so spisovateľmi a výtvarníkmi v adventnom čase v jubilejnom roku narodenia Adama Františka Kollára.

Zdroj: Fond na podporu umenia, 5.1 Knižnice, 5.1.2 Podujatia a vzdelávacie aktivity

Požadované prostriedky: **2 990,00 €**

Schválené a vynaložené prostriedky: projekt v procese hodnotenia

Krajská knižnica v Žiline pomáhala pri spracovaní a vyúčtovaní projektových žiadostí i pre obecné a mestské knižnice v rámci podprogramov Fondu na podporu umenia pre knižnice. Ďalším knižniciam, ktoré si žiadosti pripravili samy, knižnica poskytla metodickú asistenciu.

6.1. Sponzorské príspevky, fundraising

- podpora Českého spolku v Žiline na nákup periodík v roku 2018 – 552,30 €
- Scheidt&Bachman Slovensko, s.r.o. – Podpora programových cieľov a aktivít – 150 €
- Vitamíny s príbehom, s.r.o. – Podpora programových cieľov a aktivít – 70 €
- Dana Fedáková – Podpora programových cieľov a aktivít – 20 €

8. Public relations 2014

8.1. Odborná publikačná činnosť pracovníkov Krajskej knižnice v Žiline

ŠUŠOLIAKOVÁ, Katarína. Seminár o Henrichovi Bartekovi. · *Literárny (dvoj)týždenník : časopis Spolku slovenských spisovateľov*, Roč. 30, č. 35-36 (18.10.2017), s. 15.

ŠUŠOLIAKOVÁ, Katarína - LENČO, Goran. Nezabudnuteľný výstup na Veľký Rozsutec. · *Terchová : dvojmesačník všetkých Terchovčanov*, Roč. 28, č. 4 (2017), s. 15.

MLEJOVÁ, Helena – ŠUŠOLIAKOVÁ, Katarína. Mestské knižnice - kam kráčate?. *Bulletin Slovenskej asociácie knižníc*, Roč. 25, č. 3 (2017), s. 30-35.

ĎURAČÍKOVÁ, Dana – GOTTWALDOVÁ, Ľuboslava. Najmenšie deti v knižnici. *Bulletin Slovenskej asociácie knižníc*, Roč. 25, č. 4 (2017), s. 42-45.

MLEJOVÁ, Helena – ŠUŠOLIAKOVÁ, Katarína. Konferencia "Knihovny súčasnosti 2017". · *Bulletin Slovenskej asociácie knižníc*, Roč. 25, č. 4 (2017), s. 67-71.

ŠUŠOLIAKOVÁ, Katarína. Týždeň slovenských knižníc 2017. · *Bulletin Slovenskej asociácie knižníc*, Roč. 25, č. 2 (2017), s. 12-16.

BELLÉROVÁ, Beáta – ŠUŠOLIAKOVÁ, Katarína. Zahraničná spolupráca. · *Bulletin Slovenskej asociácie knižníc*, Roč. 25, č. 1 (2017), s. 54-58.

JANČULOVÁ, Ivana. Kniha Horného Považia. · *Literárny (dvoj)týždenník : časopis Spolku slovenských spisovateľov*, Roč. 30, č. 17-18 (2017), s. 15.

LAJDOVÁ, Nataša, JANČULOVÁ, Ivana. Tlačiarne na Slovensku do konca 18. storočia. Dadanovci a tlačiarne na Slovensku v literatúre. – In: Alexander Lombardini, Ján Dadan ml. : zborník z odborného seminára z cyklu Osobnosti Žiliny. / zost. Ivana Jančulová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017. S. 16-24.

SOBOLOVÁ, Božena. Tlačová produkcia Dadanovej tlačiarne – rozbor tlačí z jazykového, obsahového a typografického hľadiska. – In: Alexander Lombardini, Ján Dadan ml. : zborník z odborného seminára z cyklu Osobnosti Žiliny. / zost. Ivana Jančulová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017. S. 25-33.

8.2.1. Publikačná činnosť zamestnancov Krajskej knižnice v Žiline

Počet článkov vlastných zamestnancov KKŽ: 202

Počet článkov zamestnancov KKŽ na internetových portáloch: 5

8.2.2. Publikačná činnosť iných autorov o Krajskej knižnici v Žiline

Počet článkov iných autorov o KKŽ: 150

Počet článkov o KKŽ na internetových portáloch: 11

8.2.3. Vydané tlačové správy

1. k besede Liby Chiary Hladekovej pod názvom: Cesta do Santiaga de Compostela (Mgr. Katarína Kvašňovská)
2. k výstavám Laja Kupkoviča a Ondreja Kameniera s názvom: Dve výstavy (Mgr. Katarína Kvašňovská)
3. k prednáške Michala Kravčíka pod názvom: Vodou za ozdravenie klímy (Mgr. Katarína Kvašňovská)
4. k pravidelnému cyklu tvorivých dielní pre seniorov s názvom: Tvorivé dielne pre seniorov (Mgr. Katarína Kvašňovská)
5. k otvoreniu výstavy a projektu Čítame s Osmijankom s názvom: Osmijankova literárna záhrada (Mgr. Katarína Kvašňovská)
6. k výstave fotografií Pavla Ďurča s názvom: Fašiangové portréty (Mgr. Katarína Kvašňovská)
7. k Týždňu slovenských knižníc 2017 s názvom: Týždeň slovenských knižníc (Mgr. Katarína Kvašňovská)
8. k celoslovenskému nocovaniu v knižnici pod názvom: Noc s Andersenom (Mgr. Anna Berthotyová)
9. k ukončeniu výstavy Osmijankova literárna záhrada s názvom: Osmijankova literárna záhrada (Mgr. Anna Berthotyová)
10. k celoslovenskej akcii Čítajme si s názvom: Desiaty ročník čitateľského maratónu „Čítajme si“ sa uskutoční 31. mája (Mgr. Anna Berthotyová)
11. k celoslovenskej akcii Čítajme si s názvom: Krajská knižnica v Žiline sa opäť zapojila do čitateľského maratónu (Mgr. Anna Berthotyová)
12. k semináru mestských knižníc pod názvom: Mestské knižnice – kam kráčate? (Mgr. Emília Antolíková/Mgr. Katarína Šušoliaková)
13. k besede Silbaš, dedina snov s názvom: Slovák žijúci v Kanade, Ondrej Mihál', predstavuje svoju novú knihu. (Mgr. Anna Berthotyová)
14. k Dňom európskeho kultúrneho dedičstva s názvom: Do Dní európskeho kultúrneho dedičstva pri speje svojim programom aj knižnica (Mgr. Anna Berthotyová)
15. k výnimočnému stretnutiu Britského klubu s názvom: Britský klub v knižnici opäť navštívil John Skelton (Mgr. Anna Berthotyová)
16. k práci knižnice s nezamestnanými s názvom: Knižnica ponúka podujatia pre nezamestnaných (Mgr. Anna Berthotyová)
17. k účasti knižníc na Bibliotéke 2017 pod názvom: Knižnice Žilinského samosprávneho kraja na knižnom veľtrhu (Mgr. Ivana Jančulová)
18. k súťaži Kniha Horného Považia 2016 pod názvom: Kniha Horného Považia 2016 (Mgr. Ivana Jančulová)
19. k projektovej aktivite pod názvom: Môj prvý čitateľský preukaz (Ing. Jana Eliašová)
20. k projektovej aktivite pod názvom: Tvorivo a renesančne v knižnici (Ing. Jana Eliašová)

8.2.4. Prezentácia Krajskej knižnice v Žiline v iných médiách /rozhlás, televízia/ a vynaložené prostriedky

- * Rádio Frontinus, január - apríl, Kniha Horného 2016, 5 prezentácií.
- * Rádio Regina, 31.1.2017, Ranné vysielanie, Tvorivé dielne pre seniorov a flueoragami trochu inak.
- * TA3 a Televízia Severka, 14.2.2017, odovzdanie knižného daru, ako výsledku zbierky detských kníh, vyhlásenej úsekom literatúry pre deti KKŽ, vedeniu oddelenia pediatrie Fakultnej nemocnice s poliklinikou v Žiline (Šušoliaková).

- * Televízia Severka, 11.3.2017, Kniha Horného Považia 2016, 2 prezentácie.
- * Rádio Regina, 16.3.2017, 9,10 hod., U nás doma, publicistika, Knižničné hliadky v uliciach Žiliny.
- * Televízia Severka, 24.4.2017, Kniha Horného Považia 2016, vyhlásenie výsledkov čitateľskej súťaže (Šušoliaková).
- * Televízia RAJ, júl 2017, Leto s knižnicou, aktivity KKŽ počas letných mesiacov (Šušoliaková).

Počas prevádzkových hodín knižnica využíva prenosnú informačnú tabuľu, ktorú umiestňuje pred vchod do centrálnej knižnice. Na tabuľu inštaluje aktuálne oznamy a pozvánky na pripravované podujatia. Koncom roka 2016 vďaka podpore Fondu na podporu umenia knižnica získala dva ďalšie druhy označenia; budova krajskej knižnice bola na priečelí označená viditeľným názvom „KRAJSKÁ KNIŽNICA V ŽILINE“ a fond tiež podporil informačno-ochranný polep Window vision s plnofarebnou tlačou o službách knižnice na 5 okenných tabuľ.

Od roku 2009 v rámci jednotného informačného systému Žilinského samosprávneho kraja je na budove organizácie umiestnená informačná tabuľa s označením inštitúcie a jej zriaďovateľa. Koncom roka pribudla na budove informácia o knižnici ako verejnej inštitúcii v meste Žilina v textovej časti a QR kóde .

8.3. Edičná činnosť

Alexander Lombardini, Ján Dadan ml. : zborník z odborného seminára z cyklu Osobnosti Žiliny. / zost. Ivana Jančulová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017. ISBN 978-80-85148-97-8

Analýza činnosti Krajskej knižnice a regionálnych knižníc Žilinského samosprávneho kraja v roku 2016 / zost. Božena Sobolová. - Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017. – 18 s. + tab. príl.

Božena Lenčová : bibliografický leták pri príležitosti 80. výročia narodenia / zost. Ivana Uriková. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017.

Dušan Halaj : výberová personálna bibliografia pri príležitosti 80. výročia narodenia /zost. Ivana Uriková, Nataša Lajdová – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017. ISBN 978-80-85148-94-7

Henrich Bartek 1907-1986 : zborník z odborného seminára z cyklu Osobnosti Žiliny. / zost. Ivana Jančulová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017. ISBN 978-0-85148-93-0

Jana Necpalová : bibliografický leták pri príležitosti 50. výročia narodenia / zost. Nataša Lajdová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017.

Ján Lenčo 1933-2012 : zborník z odborného seminára z cyklu Osobnosti Žiliny. / zost. Ivana Jančulová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017. ISBN 978-80-85148-95-4

Kalendárium výročí osobností okresu Žilina a Bytča v roku 2017/zost. Ivana Jančulová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017.

Knižnica v živote dieťaťa II. Čitateľská gramotnosť – základný predpoklad rozvíjania kľúčových kompetencií / z príspevkov autorov zostavila Jana Eliášová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017. ISBN 978-80-85148-98-5

Krajská knižnica v Žiline : správa o činnosti a hospodárení kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK za rok 2016 /zost. Katarína Šušoliaková, Zuzana Mjartanová. - Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017. – 92 s. + príl.

Krajská knižnica v Žiline v médiách : bibliografický súpis článkov za rok 2016/ zost. Ivana Uríková, Nataša Lajdová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017.

Literárno-historické chodníčky Beskydami – Literackie i historyczne scieżki przez Beskidy zost. Beata Kania , Ivana Uríková, Nataša Lajdová – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017. ISBN 978-80-85148-96-1

Mestské knižnice v Žilinskom kraji v roku 2016 : štatistické údaje, zaujímavosti, inšpirácie ... / zost. Božena Sobolová. - Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017. – 39 s. + tab. príl.

Milan Vároš : bibliografický leták pri príležitosti 80. výročia narodenia / zost. Ivana Uríková – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017.

Pozývame Vás : detské chodníčky Beskydami [pexeso] / zost. Jana Eliášová.- Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017. 1 list. - Vydané v rámci realizácie mikroprojektu Literárno-historické chodníčky Beskydami.

Pozývame Vás : detské chodníčky Beskydami [záložka] / zost. Jana Eliášová. - Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017. 1 záložka - Vydané v rámci realizácie mikroprojektu Literárno-historické chodníčky Beskydami.

Verejné knižnice na Hornom Považí v roku 2016 : knižnice, štatistické údaje, zaujímavosti, inšpirácie ... / zost. Božena Sobolová, Jana Neslušanová. - Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017. – 34 s. + tab. príl.

Vít'azné knihy regionálnych čitateľských súťaží ŽSK : bibliografický leták / zost. Ivana Jančulová. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017.

Sieť verejných knižníc v Žilinskom samosprávnom kraji v roku 2016 / zost. Božena Sobolová. - Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2017. – 5 s. + tab. príl.

Krok za krokom k čítateľstvu/zost. Ľudmila Hrdináková . - Bratislava-Staré Mesto: Občianske združenie Milujem knihy/Amo libris
Vytlačila: Krajská knižnica v Žiline so súhlasom autorky a na základe sublicencie Staromestskej knižnice v Bratislave.

V rámci propagačnej a projektovej činnosti knižnica vydala:

- Detský čitateľský preukaz v tvare leporela (náklad 1000 kusov),
- Detské chodníčky Beskydami - bilingválne detské pexeso (32-obrázkové pexeso, detské ilustrácie pamätihodností slovenského a poľského prihraničného regiónu) (náklad 7000 exemplárov),
- Detské chodníčky Beskydami - bilingválna záložka (najkrajšie detské ilustrácie pamätihodností slovenského a poľského prihraničného regiónu), (náklad 10000 exemplárov v 2 tituloch).

Web stránka organizácie, jej aktualizácia

Krajská knižnica v Žiline má stránku vytvorenú vo free redakčnom systéme Drupal a je prevádzkovaná na serveri Žilinskej univerzity na adrese <http://www.krajskakniznicazilina.sk>. Stránka spĺňa vo väčšom rozsahu požiadavky W3C validatoru. V roku 2017 začala knižnica s tvorbou novej stránky v redakčnom systéme Wordpress, ktorá bude dokončená v r. 2018 a bude prispôbena modernejším nárokom na vizuál a funkčnosť webového sídla. Nová stránka je tvorená na novom serveri ŽU v Žiline.

Aktuálne najnavštevovanejšou je podstránka <http://katalog.krajskakniznicazilina.sk/Carmen/>, na ktorej je umiestnený online katalog Carmen, prinášajúci informácie o knižničných dokumentoch, vrátane ich aktuálneho stavu (lokácia na pobočke, požičaný do, rezervovaný a p.). Na stránke katalógu je link na Súborný katalóg knižníc Žilinského samosprávneho kraja.

WWW stránka prináša aktuálne informácie o podujatiach knižnice, službách, poplatkoch a pod. Záujem je aj o službu Spýtajte sa knižnice, ktorou sa knižnica snaží odpovedať na otázky používateľov do 48 hodín. Väčšina otázok sa týkala konkrétnych titulov kníh vo fonde knižnice a jej služieb, možnosti prolongácie výpožičiek a pod.

V ostatných dvoch rokoch rastie význam komunikácie s používateľmi (aj potenciálnymi) cestou sociálnych sietí. Knižnica má vytvorený profil na facebooku a komunikuje aj touto formou so svojimi používateľmi a priaznivcami. Aktivita na facebooku rastie každým rokom a význam tohto propagačného a komunikačného nástroja sa zvyšuje v súlade s celosvetovým trendom. Knižnica má od roku 2013 vo vybraných hodinách sprístupnenú službu Skype.

9 . Ocenenia Krajskej knižnice v Žiline a jej pracovníkov

V roku 2017 nedostala knižnica a jej pracovníci žiadne ocenenie.

12. Elektronizácia, automatizácia, technické vybavenie, výpočtová technika, elektronické médiá

Pozri tabuľkový prehľad Elektronizácia – kultúrne organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK (Príloha č.13)

Krajská knižnica je moderná inštitúcia, ktorá v duchu súčasnej doby presadzuje elektronizáciu do všetkých svojich odborných a komunikačných procesov; jednak ako inštitúcia, ktorá má svojich zamestnancov a svoje záväzky (mzdová a účtovnícka agenda, evidencia dochádzky) a jednak smerom k svojim zákazníkom, pre ktorých realizuje svoje knižnično-informačné služby (knižnično-informačný systém).

Knižnično-informačný systém

Základy elektronizácie knižnično-informačného systému položil v r.1993 program Smartlib, na ktorý v roku 1997 naviazal program firmy Cosmotron Rapid Library a od roku 2012 je odborná knižničná agenda a komunikácia s používateľom spravovaná v KIS novej generácie **Clavius**. Knižnica ho získala spolu s ostatnými regionálnymi knižnicami ŽSK vďaka projektu Informácie bez hraníc (Budovanie informačnej spoločnosti prostredníctvom prepojenia knižnično-informačných systémov), realizovaného Žilinským samosprávnym krajom z Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013 (Európsky fond regionálneho rozvoja). Dostala tak nástroj nielen pre efektívne realizovanie knižnično-informačných procesov a služieb, ale aj pre vzájomnú medziknižničnú výmenu bibliografických záznamov a budovanie spoločnej databázy – súborného katalógu regionálnych knižníc ŽSK.

Personálna a mzdová agenda, Fabasoft

Krajská knižnica v Žiline je ako každá organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja zapojená do siete VUCNET, v rámci ktorej realizuje na báze ADSL pripojenia

svoju personálnu a účtovnícku agendu). Pracovníčky oddelenia ekonomicko-technickej činnosti pracujú s programom personálnej a mzdovej agendy **MAGMA** a účtovníckym programom **ISPIN** od januára 2007.

Agenda registratúry je realizovaná v automatizovanom systéme pre správu registratúry *Fabasoft*, ktorá pracuje vo verzii e-GOV 2016.

Elektronický dochádzkový systém Fingera

Od roku 2014 má knižnica elektronický dochádzkový systém **Fingera**, ktorý umožňuje správu dochádzky a prináša zamestnancom komfortný prístup k svojim dátam prostredníctvom internetu. Na systém sú napojené tri obslužné miesta – Centrum, Vlčince a Hájik.

Internetové pripojenie

Technologickým základom pre implementáciu knižničného softvéru a komunikáciu medzi knižnicou, pobočkami a používateľmi je internet; centrálna budova je do internetu pripojená prostredníctvom optickej siete **SANET**, ktorá má prenosovú rýchlosť 100 MBs. So spoločnou databázou pracujú aj pobočky Vlčince, Hájik a Solinky, ktoré si vymieňajú dáta s centrálnou knižnicou v reálnom čase cez šifrované spojenie.

Cez internetové rozhranie majú k svojim výpožičkám prístup používatelia knižnice, ktorí si môžu cez online katalóg predlžovať výpožičnú dobu, rezervovať alebo odkladať dokumenty, požadovať nákup nového titulu.

V centrálnej budove je pripojenie na internet zabezpečované aj **wifi** technológiou.

Po ukončení národného projektu Informatizácia knižníc - Verejný internet v knižniciach Slovenskej republiky, financovaného z európskych zdrojov, zapožičaná technika (server a štyria klienti SunRay s operačným systémom SOLARIS) prešla v roku 2014 do majetku knižnice. Zastaraná technológia bola v roku 2016 vyradená a v r.2017 vstupovali používatelia knižnice do internetu na dvoch počítačových staniciach prostredníctvom ADSL pripojenia na internet.

Na základnej škole na sídlisku Hájik zabezpečilo vedenie školy pevné internetové pripojenie do knižnice v roku 2012 a začiatkom roka 2017 škola zabezpečila stabilnejšie pripojenie na internet aj v tej časti budovy, kde sa nachádza knižnica.

Obdobne kroky ku stabilizácii internetového pripojenia boli podniknuté na pobočke Solinky, bolo zmenené pripojenie z wifi technológie na pripojenie cez optický kábel; tým sa zabezpečila väčšia spoľahlivosť komunikácie obslužných miest s knižničným serverom.

Otázku ochrany knižničnej siete pred vírusmi a neustálej údržby pracovných staníc rieši knižnica uzatvorenou dohodou s externým pracovníkom - študentom (20 hodín mesačne).

Materiálne a technické vybavenie

Základom materiálne – technického vybavenia sú počítače, na ktorých sa realizuje ekonomická a knižnično-informačná agenda. Na konci roka 2017 vlastnila knižnica 72 počítačov, vrátane all in one a notebookov. Ich technická úroveň je rôznorodá (najstaršie počítače sú z r. 2006), preto niektoré už nie sú v prevádzke a slúžia na prípadnú dočasnú výmenu v prípade poruchy. Základom knižničnej siete sú dva servery, Supermicro SMC XE31225M-R500-1 a Supermicro SMC XE31225M-R500-2, na ktorých beží program Clavius, súborný katalóg a slúžia ako úložisko dát. Tretí server, získaný v rámci realizácie projektu Informácie bez hraníc slúži ako webový server a je na ňom nainštalovaný katalóg Carmen.

Tab. 1 Hardvér a iné technické vybavenie

Počet PC spolu	Z toho prístupných pre verejnosť	Počet PC s pripojením na internet	- z toho prístupných pre verejnosť	Počet pobočiek s internetom pre verejnosť

72*	22**	52	22	1
-----	------	----	----	---

*počet všetkých PC vrátane aktuálne nezapojených v prevádzke a morálne zastaraných je 72

(z toho 7 notebookov). Vráťane príležitostne využívaných notebookov sa reálne pracuje na 61 PC.

** v číse sú započítané aj notebooky, ktoré slúžia príležitostne pre verejnosť a pri realizácii podujatí

Vďaka projektom sa v priebehu roka počítače doplnili o 6 ks.

Počítačová a iná technika bola obmenená a doplnená nasledovne:

V rámci projektov Rozvoj komunitnej knižnice v krajskej knižnici a Skvalitnenie ochrany a sprístupňovania knižničného fondu pre používateľov, oboch s finančnou podporou Fondu na podporu umenia (5.1 Knižnice, 5.1.1 Knižničná činnosť), boli z dotácie a zo spolufinancovania zakúpené nasledovné technické zariadenia:

- All-in-one PC zostavy Lenovo AIO V510z 25'' (5 kusov v hodnote 3 165 €)
- 3D tlačiareň Prusa i3 MK2 (1 kus v hodnote 990 €)
- Deaktivátor ochranných EM etikiet (1 kus v hodnote 105 €)

Vďaka mikroprojektu Literárno-historické chodníčky Beskydami v rámci Programu INTERREG V-A Poľsko - Slovensko 2014 - 2020 knižnica zakúpila :

- Farebné multifunkčné zariadenie skener, tlačiareň, kopírovačka A3
Epson WORKFORCE PRO WF-8590DTWF (1 kus v hodnote 1 687,20 €)
- Digitálny fotoaparát Sony DSC-RX100 III s pamäťovou kartou SONY SD SFG1UX2 128GB a taškou (1 kus v hodnote 1 009,20 €)
- PC zostava HP Pavilion 550, i5-6400 2,7GHz + Brilliance Monitor LCD 4K Ultra HD, klávesnica, myš (1 kus v hodnote 948,80 €)
- Elektronický prezentačný panel: 55" D-LED Philips BDL5530QL-FHD,350cd, MP,16/7 (1 kus v hodnote 1 444,80 €)

Pre realizáciu projektu Tvorivo a reminiscenčne v knižnici v rámci Grantového systému Mesta Žilina bol pre tvorivé podujatia knižnice obstaraný vyrezávací a embosovací prístroj:

- Big Shot Basic Kit v hodnote 132,29 €

Od r.2016 a aj vďaka podpore Nadácie KIA Motors Slovakia vlastní knižnica 5 kusov čítačiek e-knží Pocketbook 626 Touch Lux 3 a 7 MP3 prehrávačov zvukových knží (Sandisk Clip Jam MP3 8GB a Transcend T.sonic 850 8GB). Pre nezáujem a technickú zastaranosť prestala knižnica využívať čítacie lupy na zväčšenie čítaného textu, ktoré knižnica získala darom od mesta Žilina v roku 2009.

Aktuálny stav v tejto oblasti je uvedený v tabuľke č. 13 Elektronizácia.

Rozmiestnenie funkčných PC na konci roka 2017

Pracovisko	Služby	Odborné oddelenia	Používatelia	Z toho opac	Používatelia a internet	PC s internet.	Poznámky
Internet študovňa	1		6		6	7	Opac dostupný cez Internet
Nový OPAC prízemie	2		2	2	2	2	Opac dostupný cez Internet
Pult	6					6	Opac dostupný cez internet.
Náučné			5	1	5	4	Opac dostupný cez internet.
Študovňa+čítareň	2		6*	1		5*	*z toho 2 notebooky
Reg. bibliografia		3				3	Opac dostupný

							cez internet.
Spracovanie fondov		3				3	Opac dostupný cez internet.
Metodika		5*				4*	*z toho 1 notebook
Oddelenie ekon.-techn.		3				3	
Riaditeľ		3*				1	* 2 notebooky
Úsek pre deti	1		1	1	1	2	Opac dostupný cez internet
Kult.-vých.čin.			2*		2*	2*	*z toho 2 notebooky
Britské centrum	2		2*		1*	3*	*z toho 1 notebook
Vlčince	2	1	2		2	5	Opac dostupný cez internet
Hájik	1					1	Opac dostupný cez internet
Solinky	1					1	Opac dostupný cez internet
Spolu funkčné PC	19	19*	23*	5	18*	52*	*z toho spolu 8 notebookov

Tabuľka zachytáva rozmiestnenie počítačov na konci roka 2017 po čiastočnej reorganizácii internetovej študovne a po zlúčení čítárne a študovne odbornej literatúry.

Väčšinu roka však pôvodná internetová študovňa sprístupňovala internet na 10 PC a nové počítače all in one boli zapojené až koncom roka 2017 a začiatkom roka 2018.

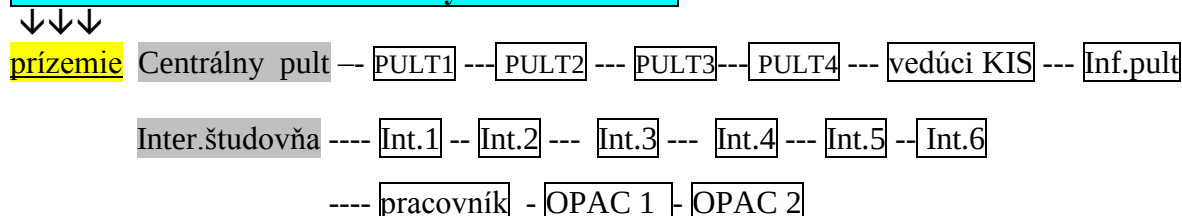
V počte sú zarátané aj notebooky, ktoré sú k dispozícii na príslušných úsekoch na požiadanie.

V Britskom centre je umiestnený aj PC so špeciálnym softvérom pre zrakovo znevýhodnených používateľov a na notebooku si môžu návštevníci vyhľadávať informácie o britských reáliách.

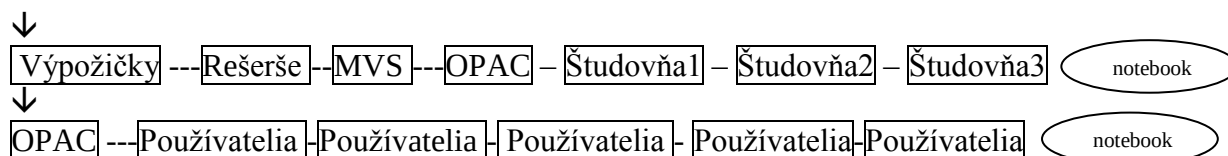
ROZMIESTNENIE POČÍTAČOV NA JEDNOTLIVÝCH PRACOVISKÁCH

C E N T R U M stav k 31.12.2017

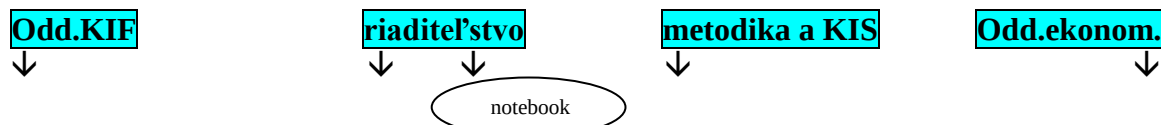
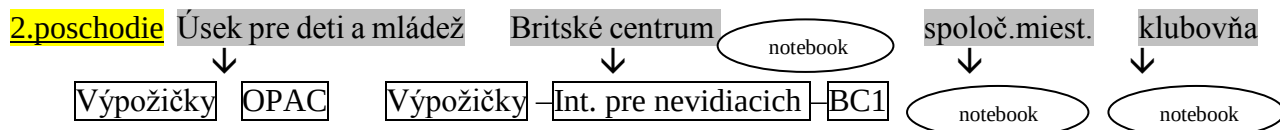
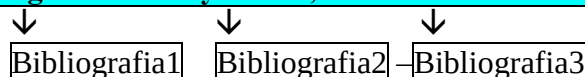
Oddelenie knižnično-informačných služieb - KIS

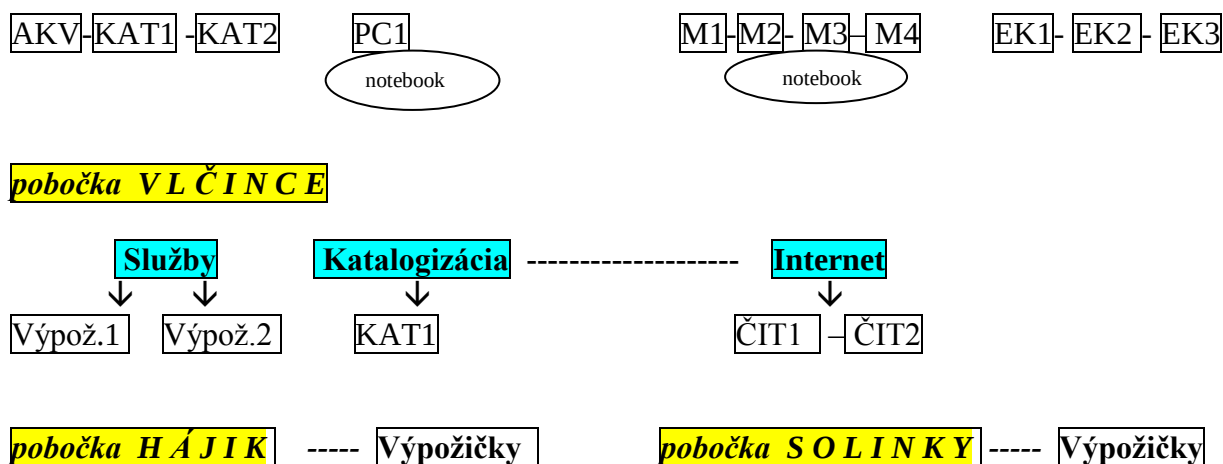

1.poschodie Úsek odbornej literatúry

Úsek regionálneho výskumu, dokumentov a informácií

Tab. 2 Softvérové vybavenie

Typ siete	klient-server /Microsoft Windows 2012 R2/
Knižnično-informačný softvér	Clavius /od 16.6.2012/
Operačné systémy	Windows XP, Windows 7, Windows 8, Windows 2012 R2, LINUX
Počet automatizovaných pobočiek	3

* pobočka Vlčince sprístupňuje internet aj pre používateľov

Tab. 3 Internet (v tabuľke sú uvedené aktuálne zapojené PC)

Typ pripojenia	Prenosová rýchlosť	Počet pripojených PC	Z toho pre používateľov	Počet pobočiek s internetom pre verejnosť
Optická sieť	100 Mbs	38	12	
WIFI	15 Mbps	10	8	
VUCNET /ADSL/	512 kbps	3	0	
ADSL /Turbo 3/ Vlčince	3 584/512 KBps	5	2	1
ADSL Hájik	3 584/ 512 KBps	1	0	
ADSL Solinky	12 Mbit/s	1	0	

Krajská knižnica ako jediná v Žilinskom kraji sprístupňuje špeciálny softvér MAGIC pre WINDOWS na zväčšené zobrazovanie a softvér JAWS s hlasovou odozvou. Týmto spôsobom sa snaží o sprístupňovanie elektronických informačných služieb pre zrakovo znevýhodnených používateľov knižnice.

12.1. Perspektívy, vízie rozvoja

Napriek tomu, že verejné knižnice v značnej miere poskytujú svoje služby konzervatívnejším skupinám knižničných návštevníkov, ako sú seniori, zdravotne znevýhodnení, deti, tlak na modernizáciu služieb a implementáciu technológií sa zvyšuje. Samoobslužné automaty na vypožičiavanie, RFID kódy v knihách postupne do knižníc prenikajú, ich zavedenie však má aj negatívne následky, a preto sa zatiaľ týmto smerom mnoho verejných knižníc neuberá.

Do blízkej budúcnosti však patria samoobslužné skenery a tlačiarne, či realizácia platieb bankovou platobnou kartou.

Základom ďalšieho rozvoja knižnice je knižnično-informačný systém a možnosti jej ďalšieho rozvoja v oblasti elektronizácie sú spojené práve s možnosťami a obmedzeniami tohto systému.

Systém Clavius sa bude perspektívne rozvíjať už len vymedzené obdobie a knižnica bude musieť riešiť prechod na iný, technologicky vyspelejší softvér. Nástupníckym systémom je systém Tri-tius, ktorý sa testuje v knižniciach v Českej republike. Predpokladá lepší prístup k systému pre knihovníka aj čitateľa a prácu s ním cez webové rozhranie.

Vzhľadom na meniaci sa charakter návštevy knižnice z fyzickej na virtuálnu je potrebné zvyšovať komfort prístupu k správe konta a možnostiam samostatného manažovania výpožičiek na diaľku, urýchliť prenos informácií v sieti knižnice aj smerom k používateľovi.

Popri budovaní technologickej základne, akú predstavuje KIS, sú perspektívy rozvoja knižnice úzko prepojené s trendmi v celospoločenskej požiadavke na rýchle a efektívne sprístupňovanie elektronicky spracovaných informácií. Knižnica si nevystačí v blízkej budúcnosti so sprístupňovaním klasických informačných prameňov a pritom prechod na elektronické média, ktoré sú často ľahko a voľne šíriteľné, pôsobí kontraproduktívne pre jej fungovanie v súčasnej podobe.

Jednou z možností ako si udržať miesto v elektronickej dobe je poskytovanie takých informácií, na ktoré sa nezameriava iný subjekt a pre vytváranie ktorých má knižnica materiálne a dokumentačné zázemie. Zbierky regionálnych dokumentov a informácií čakajú na svoju elektronickú podobu a v tom je miesto knižnice – zdroje bude postupne skenovať, spracovávať a v súlade s autorským právom sprístupňovať používateľom. Zároveň by sa mali informácie o týchto zdrojoch, resp. celé texty dostávať do online katalógu knižnice a sprístupňovať používateľom. Na túto úlohu potrebuje knižnica aj celospoločenskú požiadavku a podporu, aby nekráčala proti národnej digitalizačnej politike. Obdobne získanie prístupu knižnice a jej používateľov k zdrojom Slovenskej digitálnej knižnice je záujmom, za ktorý sa zasadzuje nielen krajská knižnica, ale aj knižnice ostatných typov na celom Slovensku.

Vzhľadom na kooperáciu s regionálnymi knižnicami kraja je stále v popredí záujmu katalogizátorov súborný katalóg ako informačný nástroj so zjednotenými záznamami a s rýchlou a komplexnou informáciou o aktuálnom stave dokumentov. Pred knižnicami pod metodickým vedením krajskej knižnice stále stojí úloha odstraňovania duplícít v súbornom katalógu a jeho implementácia do národného súborného katalógu, skvalitňovania knižničných procesov vrátane bibliografie, katalogizácie, agendy periodík a výpožičného procesu.

Perspektívnou je aj oblasť poskytovania nových, doteraz netradičných druhov dokumentov, ako je napr. zabezpečovanie výpožičiek ekníh cez portál eReading. Knižnica verí, že sa obdobný poskytovateľ výpožičiek elektronických kníh objaví aj na slovenskom trhu. Zároveň sa pozitívne stavia k predpokladu, že slovenské knižnice získajú v roku 2018 prístup do plnotextových databáz v rámci novej národnej licencie, ktorá nahradí výpadok v poskytovaní bibliografických a plnotextových informácií z databázy EBSCO.

Pri Krajskej knižnici v Žiline je vytvorené občianske združenie Brána poznania, ktoré združuje priateľov knižnice. Zo získanej podpory formou 2% z dane z príjmu od svojich sympatizantov združenie podporilo dopĺňovanie knižného fondu knižnice. Z prostriedkov Občianskeho združenia bolo zakúpených 46 KJ, ktoré knižnica získala do dlhodobej výpožičky.

I. ODBORNÁ ČINNOSŤ KNIŽNICE

1. Základné činnosti knižnice

1.1. Knižničné fondy

Tab. 1 Zloženie knižničných fondov podľa druhu

Druh dokumentu	r.2016	r.2017	Rozdiel	% z celku 2016	% z celku 2017	Rozdiel v %
knižničný fond	283 404	288 904	+ 5 500	100	100	0,00
z toho špec. dokumenty	6 169	6 285	+ 116	2,18	2,18	0,00
z toho el. dokumenty	259	261	+ 2	0,09	0,09	0,00
iné špec. dokumenty	5 910	6 024	+ 114	2,08	2,09	+ 0,01
odborná pre dosp. + ŠD	107 066	108 734	+ 1 668	37,78	37,64	- 0,14
krásna pre dosp. + ŠD	102 861	105 076	+ 2 215	36,29	36,37	+ 0,08
odborná pre deti + ŠD	11 304	11 597	+ 293	3,99	4,01	+ 0,02
krásna pre deti + ŠD	62 173	63 497	+ 1 324	21,94	21,98	+ 0,04
periodiká – tituly	233*	240	+ 7			
periodiká – exempláre	289*	276	- 13			

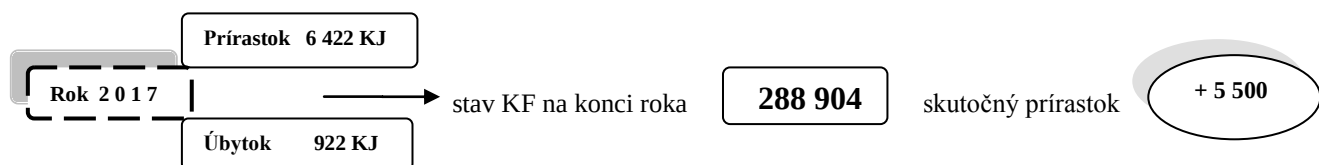
* v počte periodík sú započítané aj periodiká miestneho významu (Kam do mesta, Bytterm..)

Stav knižničného fondu k 31.12.2017 **288 904 KJ.**

Po dvoch rokoch, kedy v súvislosti s prebiehajúcimi revíziami v najväčších obslužných miestach a očistou fondu od zastaraných, nadbytočných a stratených kníh dosiahli úbytky fondu vysoké hodnoty, rok 2017 bol priaznivejšie naklonený k jeho pozitívnemu vývoju.

Knižnica vyradila 922 KJ a zároveň získala 6 422 KJ (o 376 viac ako v roku 2016).

Rozdiel medzi získanými a vyradenými KJ, t.j. **skutočný prírastok fondu bol (+) 5 500 KJ.**

Tab. 2 Prírastky, úbytky

Ukazovateľ	r.2016	r.2017	Rozdiel
prírastok knižničného fondu	6 046	6 422	+ 376
Z toho kúpou	3 740	3 933	+ 193
- z toho z rozpočt. zdrojov vrátane vlastných príjmov	2 432	2 099	- 213
-vrátane účelovej dotácie ŽSK	2 550	2 219	- 331
úbytok knižničného fondu	20 245	922	- 19 323
skutočný prírastok	- 14 199	+ 5 500	19 699

Prírastky podľa spôsobu nadobudnutia:	r.2016	r.2017	Rozdiel
kúpa	3 740	3 933	+ 193
dar	2 306	2 489	+ 183
bezodplatný prevod	0	0	0
spolu	6 046	6 422	+ 376

V roku 2017 pribudlo do fondu knižnice 6 422 KJ, z toho knižnica získala 3 933 KJ kúpou a 2 489 KJ získala darom.

Z prostriedkov Občianskeho združenia Brána poznania, ktoré pôsobí pri knižnici, sprístupňuje knižnica pre svojich používateľov 46 nových kníh vo forme dlhodobej výpožičky.

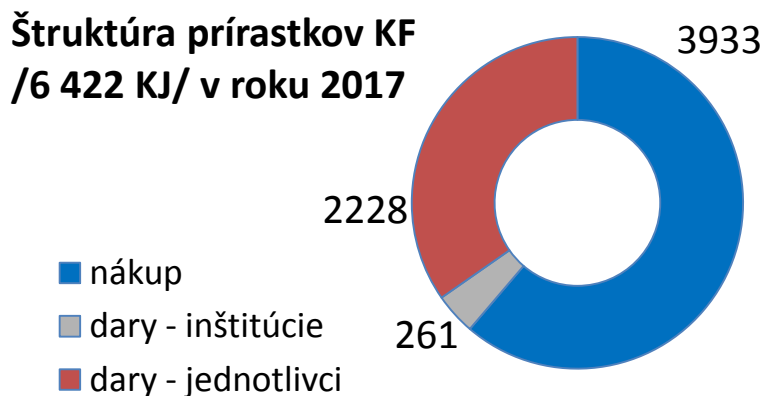
Z prírastku 6 422 knihy tvorili 6 306 KJ a špeciálne dokumenty 116 KJ.

Skupinu špeciálnych dokumentov výrazne obohatili didaktické pomôcky (102 KJ), zamerané na rozvoj hrubej a jemnej motoriky a na rozvoj predčitateľskej a čitateľskej gramotnosti. O 10 KJ sa rozšíril fond spoločenských hier, dokúpená bola elektronická ceruzka za 0,01 € a v prírastku boli aj 2 CD a 1 norma.

Rozšírila bola spolupráca s predajňou Albi v Žiline, ktorá predala knižnici za symbolickú cenu 0,01 € 7 hovoriacich kníh, ktoré boli spolu s ďalším prírastkom 9 hovoriacich kníh zakúpených s podporou Siemensu zapísané vo fonde kníh.

Významným prínosom pre akvizíciu knižničného fondu sú dary kníh a najmä za novšie a žiadané tituly je knižnica vďačná inštitúciám aj jednotlivcom.

Zastúpenie darov v štruktúre prírastkov vyjadruje graf:

V štruktúre prírastkov tvorili 61,24 % prírastky získané kúpou a 38,76 % dary. Podiel darovaných kníh je v porovnaní s predchádzajúcim rokom vyšší cca o pol percenta.

Z hľadiska rozčlenenia darov 89,51 % tvorili knihy od individuálnych darcov, ktorí sa podieľali na prírastkoch knižnice 34,69 % -ami. Význam používateľov knižnice, resp. občanov v úlohe darcov nie je teda na obmene fondu zanedbateľný; predstavuje aktuálne tretinu na celkových prírastkoch. Záujem prenechať knihy knižnici je reálne vyšší, ako to zobrazujú štatistiky; občania, často pozostali oslovovali knižnicu s ponukou kníh, ktoré knižnica už vo fond mala alebo vedela o ich praktickej neupotrebitelnosti. Knihy, ktoré knižnica vedela ponúknuť menším knižniciam však prijímala a posúvala tak používateľom obecných alebo mestských knižníc. Niektoré darované knihy poslúžili aj ako náhrada za fyzicky poškodené exempláre.

Spomedzi inštitucionálnych darcov významnejšie knižnicu podporilo vydavateľstvo Orbis Pictus

Istropolitana, ktoré prispelo do fondu knižnice 89 KJ (učebnice pre základné školy, pracovné zošity a p.) a tradične vydavateľstvo Absynt (48 KJ), ktoré knižnici darovalo všetky tituly, ktoré vydalo. ABC books darovalo knižnici knihy v angličtine v počte 17 KJ a Československá obec legionárska a Český spolek 27 KJ.

Tab. 3 Skladba prírastkov podľa druhov literatúry

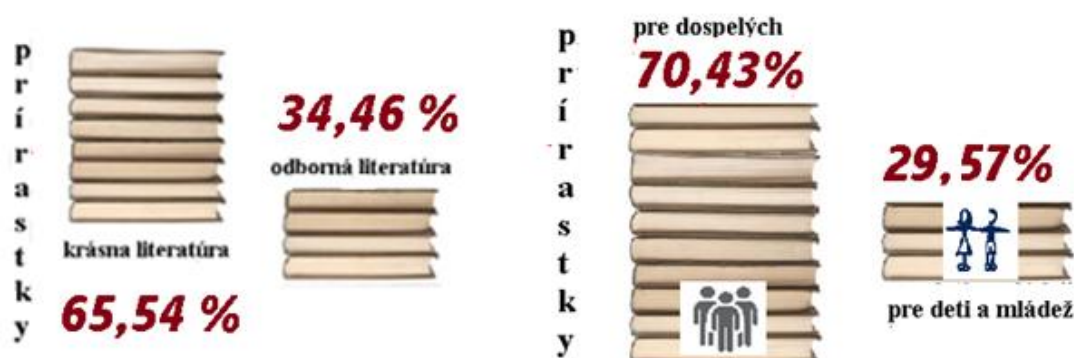
Druh literatúry	r.2016 kniž.jedn.	r.2017 kniž.jedn.	Rozdiel	r.2016 v %	r.2017 v %	Rozdiel v %
odborná pre dospelých	2 113	1 883	- 230	34,95	29,32	- 5,63
krásna pre dospelých	2 266	2 640	+ 374	37,48	41,11	+ 3,63
odborná pre deti	182	330	+ 148	3,01	5,14	+ 2,13
krásna pre deti	1 485	1 569	+ 84	24,56	24,43	- 0,13
v tom špec. dokumenty	92	116	+ 24	1,52	1,81	+ 0,29
Spolu	6 046	6 422	+ 376	100	100	0

V prírastkoch knižnice prirodzene dominovala literatúra pre dospelých čitateľov, či už vo forme beletrie alebo odbornej literatúry. Vyžiadalo si to zloženie používateľskej základne, v ktorej dominovali dospelí čitatelia (zaradení v kategórii zamestnaní, dôchodcovia, nezamestnaní, ženy na MD, ZŤP a p.) a aj potreba obmieňať krásnu literatúru, ktorá je najžiadanejšou vo výpožičnom procese a ktorá zároveň predstavovala najpočetnejší druh vyradenej literatúry. Odborná literatúra pre dospelých, ako druhá najväčšia skupina v prírastkoch po beletrii, bola vzhľadom na možnosti knižnice nakupovaná v porovnaní s predchádzajúcim rokom menej. Jej dopĺňovanie je náročnou úlohou vzhľadom na rozmanitosť ľudského poznania a rôznorodé študijné zameranie vysokoškolákov (nielen zo Žilinskej univerzity v Žiline), ktorí knižnicu navštevujú.

Odborná literatúra bola nakupovaná aj s dôrazom na detského čitateľa, vzhľadom na to, že rástol záujem o úsek literatúry pre deti a mládež a krásna literatúra sa vo vyššej miere dopĺňovala v predchádzajúcom období.

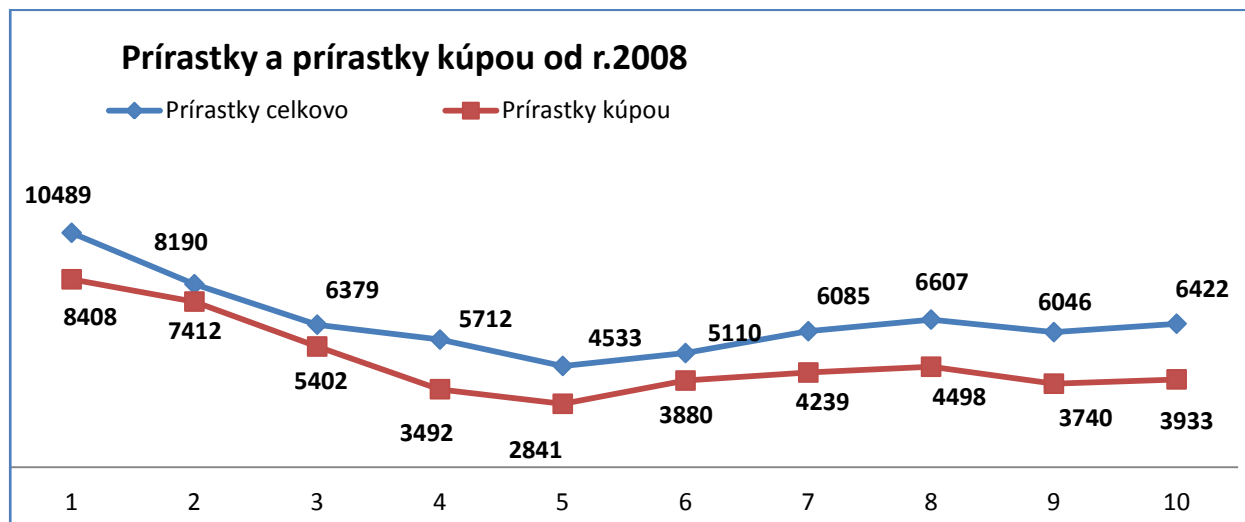
Na knižnom trhu je mnoho kníh, ktoré by knižnica chcela vlastniť a ponúkať svojim používateľom, na ich získavanie však nemá dostatočné finančné prostriedky.

Štruktúra prírastkov (6 422 KJ)

Prírastky kúpou

Počet nakúpených knižničných jednotiek je ukazovateľ, ktorý ukazuje mieru sebestačnosti knižnice v akvizícii nových dokumentov a zároveň schopnosť získavať mimorozpočtové zdroje pre oblasť akvizície. Pozitívnym faktom je, že počet prírastkov bol vyšší ako v predchádzajúcom roku o 376 /6 422 KJ/ a na náraste sa podieľal aj nákup KJ – nakúpených bolo o 193 KJ viac. Za vyšším nákupom stála lepšia úspešnosť v získavaní mimorozpočtových zdrojov.

Napriek tomu, že prírastok bol druhý najvyšší za ostatných 5 rokov, nedosahoval úroveň, ktorá by uspokojovala optimálne požiadavky čitateľov na knihy. Keďže v tomto prírastku boli aj staršie darované knihy, podiel nových kníh na celkovom prírastku bol poddimenzovaný ešte viac.

Podľa štandardov pre verejné knižnice SR má knižnica významu Krajskej knižnice v Žiline vo veľkostnej kategórii svojho sídla stanovený optimálny prírastok kúpou 0,13 KJ na obyvateľa sídla. Podľa týchto odporúčaní na podmienky mesta Žilina s 80 970 obyvateľmi Krajská knižnica v Žiline mala nakúpiť do svojho fondu 10 526 KJ. Počas desaťročného obdobia, zobrazeného na grafe Prírastky a prírastky kúpou od r. 2008 sa priblížila k naplneniu štandardu len v r. 2008 a čiastočne v r. 2009. V roku 2017 za uvedenými odporúčaniami zaostávala o 4 104 KJ a odporúčaný štandard splnila na 61,01 %. S prihliadnutím aj na darovanú literatúru, ktorá však kvalitatívne nemusí spĺňať požadované vlastnosti (aktuálnosť, žiadanosť zo strany používateľov), stanovený štandard knižnica splnila na 37,36 %. Sklz, ktorý sa takto vytvára za štandardami je dlhoročný a každým rokom sa zvyšuje, čo sa prejavuje na výpožičnej činnosti knižnice a počte jej návštevníkov.

Tab. 4 Prírastok knižničných fondov kúpou (3 933 KJ na obyvateľa a používateľa

Prírastok KF kúpou na:	r.2016	r.2017	Rozdiel
1 obyvateľa (80 970)	0,05	0,05	0
1 používateľa (12 149)	0,32	0,32	0

optimálny prírastok
štandard (0,13 KJ na 1 obyvateľa)

10 526

skutočný prírastok
kúpou v roku 2017

3 933

Tab. 5 Jazykové zloženie prírastkov (z počtu 6 422 KJ)

Jazyk dokumentu	Počet k. j.	% celkového počtu
Slovenský	4 934	76,83
Český	1 019	15,86
Anglický	321	5,00
Francúzsky	63	0,98
Nemecký	39	0,61
Poľský	3	0,05
Esperanto	33	0,51
Ruský	7	0,11
Taliančina	2	0,03
Bieloruský	1	0,02
s p o l u	6 422	100

Knižnica nakúpila už tradične značný počet kníh v českom jazyku, nakoľko české vydavateľstvá produkujú mnoho kvalitných titulov, ktoré sú žiadané zo strany používateľov a dôslednejšie saturojú požiadavky záujemcov o odborné informácie. Žiadanou jazykovou skupinou je dlhodobo angličtina, čo je spôsobené najmä pôsobením Britského centra v knižnici, štruktúrou darov a záujmom čitateľov o literatúru v anglickom jazyku.

Vďaka nadviazanej spolupráci s Rolandom Forrerom, predstaviteľom združenia Carrefour des Cultures Romanes z Belgicka knižnica významne rozšírila zbierku kníh vo francúzštine, ktorej základ položila Francúzska aliancia v Žiline.

Tab. 6 Počet knižničných jednotiek na obyvateľa (80 970) a používateľa (12 149)

Počet zväzkov KF (288 904) na:	r. 2016	r. 2017	Rozdiel
1 obyvateľa	3,49	3,57	+ 0,08
1 používateľa	24,48	23,78	- 0,7

Hodnota knižničného fondu nadobudnutého v r. 2017 bola **60 608 €** (včítane hodnoty získaných darov). Oproti predchádzajúcemu roku bola vyššia o 4 263 € (56 345 €), a to jednak vďaka vyššej hodnote a vyššiemu počtu darovaných dokumentov, ale najmä vďaka vyššej sume na nákup získanej z grantov a finančných darov.

Na nákup knižničného fondu knižnica vynaložila **40 593 €**, pričom z dotácie VÚC a vlastných zdrojov nakúpila knižničné fondy za 24 278 € (27 853 € v roku 2016, 29 245 € v roku 2015), z grantových zdrojov a finančných darov 16 315 € (11 237 v r. 2016, 13 302 € v r. 2015). Hodnota darov bola vyššia o 2 760 €, hodnota kúpou získaných dokumentov vyššia o 1 503 € a hodnota finančných darov vzrástla o 5 078 €.

Tab. 7 Prostriedky na nákup knižničných fondov v €

Knihy a ost. tlačené dokumenty = bez periodík

Druh dokumentu	Finančná hodnota knižných darov v r. 2016	€ na nákup KF r. 2016		Finančná hodnota knižných darov v r. 2017	€ na nákup KF r. 2017		Rozdiel v € na nákup KF 2016/2017
		Spolu	Z toho granty a fin.dary		Spolu	z toho granty a fin. dary	
knihy a ost. tlačené dokumenty	17 255	31 313	10 514	20 015	31 745	14 145	+ 432
špeciálne dokumenty	0	196	0	0	1 764	1 520	+ 1 568
Spolu	17 255	31 509	10 514	20 015	33 509	15 665	+ 2 000
Periodiká		7 581	723		7 084	650	- 497
spolu nákup KF		39 090	11 237		40 593	16 315	+ 1 503

Tab. 8 Priemerná cena dokumentov v €

Druh dokumentu	cena v r. 2016	cena v r. 2017	Rozdiel
knihy a ostatné tlačené dokumenty	8,45	8,32	- 0,13
špeciálne dokumenty	16,87	15,21	- 1,66
dokumenty spolu	8,42	10,32	+ 1,90

Štruktúra finančných prostriedkov na nákup fondov

ROK	DARY	KÚPA z rozpočtových zdrojov	FINANČNÉ GRANTY	S P O L U
2008	----- 13,48 % -----	----- 62,15 % -----	----- 24,37 % -----	97 789 €
2009	----- 5,64 % -----	----- 75,66 % -----	----- 18,69 % -----	75 397 €
2010	----- 12,13 % -----	----- 64,18 % -----	----- 23,69 % -----	59 556 €
2011	----- 25,77 % -----	----- 44,03 % -----	----- 30,18 % -----	50 529 €
2012	----- 28,23 % -----	----- 34,97 % -----	----- 36,80 % -----	41 535 €
2013	----- 16,38 % -----	----- 51,75 % -----	----- 31,87 % -----	43 857 €
2014	----- 25,68 % -----	----- 42,59 % -----	----- 31,73 % -----	55 658 €
2015	----- 26,22 % -----	----- 50,71 % -----	----- 23,07 % -----	57 671 €
2016	----- 30,62 % -----	----- 49,43 % -----	----- 19,95 % -----	56 345 €
2017	----- 33,02 % -----	----- 40,06 % -----	----- 26,92 % -----	60 608 €

Grantové a mimorozpočtové zdroje na nákup KF

Získavanie mimorozpočtových zdrojov na nákup KF je dôležitým nástrojom dopĺňovania knižničného fondu novými dokumentmi. V roku 2017 pribudli do fondu dokumenty najmä z nasledujúcich zdrojov:

Akvizícia knižničného fondu (2017): dotácia na knihy 10 000 €

Vďaka dotácii Fondu na podporu umenia vo výške 10000 € sme v rámci projektu Akvizícia knižničného fondu (2017) zakúpili 1 138 nových kníh (z toho 637 ks beletrie a 252 odborných kníh pre dospelých a 244 ks beletrie a 5 ks náučnej literatúry pre deti).

Literárno-historické chodníčky Beskydami (INTERREG): dotácia na knihy 1 998,18 €

Z nenávratného finančného príspevku v rámci PL-SK mikroprojektu bolo zakúpených 161 nových kníh so zameraním na kultúrne a historické dedičstvo prihraničného regiónov (z toho 2 knihy beletrie a 129 exemplárov náučnej literatúry pre dospelých, 22 kníh beletrie a 8 kníh náučnej literatúry pre deti).

Tvorivo a reminiscenčne v knižnici (Mesto Žilina): dotácia na knihy 300 €

Z prostriedkov Mesta Žilina vo výške 300 € bolo zakúpených 41 exemplárov náučnej literatúry pre dospelých zameranej na ručné práce, psychológiu, sociológiu, zdravotvedu, tréning pamäti, komunikáciu.

Projekty Učíme sa čítať aj v knižnici - program na rozvoj čitateľskej gramotnosti (aj) v prostredí knižníc - dotácia na nákup špeciálnych dokumentov: 1 050 €

Z príspevku bolo zakúpených 55 exemplárov špeciálnych dokumentov pre deti : didaktické pomôcky pre rozvoj hrubej a jemnej motoriky dieťaťa a pre rozvoj predčitateľskej a čitateľskej gramotnosti detí predškolského a mladšieho školského veku.

Pod'me spolu do sveta (CPF, dar firmy Siemens): 593,21 €

Z príspevku bolo zakúpených 28 špeciálnych dokumentov (didaktické pomôcky, kobercová skladačka Národy, kompas) v hodnote 478,70 € a 9 kníh pre deti v hodnote 114,51 €.

Čítanie dáva človeku to, čo cez žiadne iné médium nedostane (Nadácia KIA Motors Slovakia) 1 520,94 €

Z grantu bolo zakúpených 282 exemplárov beletristických kníh najmä pre deti, ale i pre dospelých.

Od roku 2014 disponuje knižnica 256 knihami, ktoré boli zakúpené v rámci národného projektu Inštitútu rodovej rovnosti Centrum vzdelávania Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a boli poskytnuté knižnici formou trvalej výpožičky.

Tab. 9 Nákup knižničných fondov v € (40 593) na obyvateľa sídla (80 970) a používateľa (12149)

Nákup KF v € na:	r. 2016	r. 2017	Rozdiel
1 obyvateľ	0,48	0,50	+ 0,02
1 používateľ	3,38	3,34	- 0,04

Ak použijeme pre nasledovný prepočet priemernú cenu dokumentov v r. 2017, tak podľa odporúčaní štandardov verejných knižníc SR mala Krajská knižnica v Žiline v roku 2017 nakúpiť knižničné fondy v hodnote 87 576 € (0,13 KJ na 1 obyvateľa sídla pri priemernej cene knihy 8,32 €). Na jedného obyvateľa nenakúpila 0,13 KJ, ale 0,05 KJ. Prostriedky vynaložené na nákup v r. 2017 (40 593) sú o 46 983 € nižšie, pri zarátaní hodnoty darov medzi získané prírastky o 26 968 €

nižšie. Keby knižnica nezískala prostriedky aj z mimorozpočtových zdrojov, rozdiel by bol ešte vyšší.

Oddelenie knižničných a informačných fondov realizuje výber a nákup literatúry do fondov knižnice v spolupráci s pracovníkmi jednotlivých oddelení knižnice na základe podnetov používateľov a potreby týchto oddelení. Pracovníčky sa snažia zachytiť novinky vychádzajúce na trhu prostredníctvom internetových kníhkupectiev a ponúk jednotlivých vydavateľstiev zasielaných e-mailom.

Nákup v tradičných slovenských kníhkupectvách sa obmedzil a rastie nákup prostredníctvom internetu, ktorý poskytuje mnoho výhod. Knihy sa dajú pohodlne vybrať bez potreby vycestovania, od priamych dodávateľov je poskytovaná vyššia zľava a knihy sú doručené do knižnice poštovými zásielkami. Literatúra v internetových kníhkupectvách je prehľadne zoradená, pričom je možnosť prezerania si noviniek alebo vyhľadania hľadanej literatúry pomocou zadania jednoduchého hesla. Odborná literatúra bola vyberaná do fondov aj prostredníctvom katalógov zasielaných klasickou alebo elektronickou poštou, ale aj návštevou univerzitných vydavateľstiev a priamym výberom v nich. Literatúra sa však naďalej nakupuje aj prostredníctvom dodávateľov, ktorí chodia priamo do knižnice s ponukami kníh (Grada, Ivan Lazík). Výhodou nákupu literatúry u dodávateľov sú poskytované zľavy na literatúru a tiež možnosť doobjednania chýbajúcich titulov, ktoré v kníhkupectvách neboli dostupné.

Nové knihy boli nakupované prioritne v knižnom veľkoobchode Pemic, ktorý poskytoval najvyššie zľavy (do 32 %), nákup beletrie a kníh pre deti a mládež realizuje knižnica aj vo vydavateľstvách a u predajcov:

Ikar (30 % zľava)
 Albatros, knižný veľkoobchod (28 % zľava)
 Martinus (5-8 % zľava)
 Artis Omnis (30 % zľava)
 Inform (18-38% zľava),
 Ivan Lazík, súkromný predajca (15 % zľava)
 Grada (30 % zľava)
 Artforum (15% zľava)
 Verbarium (25% zľava)
 Slovart (35% zľava)

Revízia knižničného fondu prebiehala na pobočke **Solinky**; počas školských prázdnin pracovníci knižnice odrevidovali 4 703 knižničných jednotiek. Zároveň sa fond čistil od poškodenej literatúry. V súvislosti s predchádzajúcimi revíziami a celkovou aktualizáciou fondu krajská knižnica vyradila v priebehu hodnoteného roka cca 900 KJ. Vyradené knihy boli v zmysle Smernice riaditeľky Krajskej knižnice v Žiline o spôsobe vedenia odbornej evidencie, vyradovaní a revízii knižničného fondu ponúknuté SNK v Martine a ich zoznam bol vystavený na www stránke knižnice. Poškodené knihy, ktoré už nebolo možné alebo potrebné opravovať, boli fyzicky zlikvidované.

Od roku 2009 knižnica ponúka vyradené knihy v multiplicitných exemplároch záujemcom formou predaja a o niektoré z nich bol pri stanovení symbolickej ceny pomerne veľký záujem.

Krajská knižnica v Žiline, ako knižnica s krajskou pôsobnosťou, má od novelizácie zákona o povinnom výtlačku v roku 2003 legislatívny nárok už len na *periodickú tlač* vydávanú v regióne s nákladom nad 500 výtlačkov. Takto sa do jej fondu dostávajú najmä regionálne orientované periodiká, ostatné získava nákupom a darmi od vydavateľov. Počet objednaných titulov je stabilizovaný a vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov sa nezvyšuje, preto knižnica väčšinou odmieta hodnotiť návrhy jednotlivcov na objednávanie titulov s predpokladaným nízkym obratom vo výpožičkách.

V roku 2017 fond periodickej tlače knižnice predstavoval 240 titulov periodík v 276 exemplároch.

Knižnica získavala 26 titulov cudzojazyčných (vrátane českých) periodík.

Český spolok tradične prispel na nákup českých periodík.

1.2. Používatelia, návštevníci

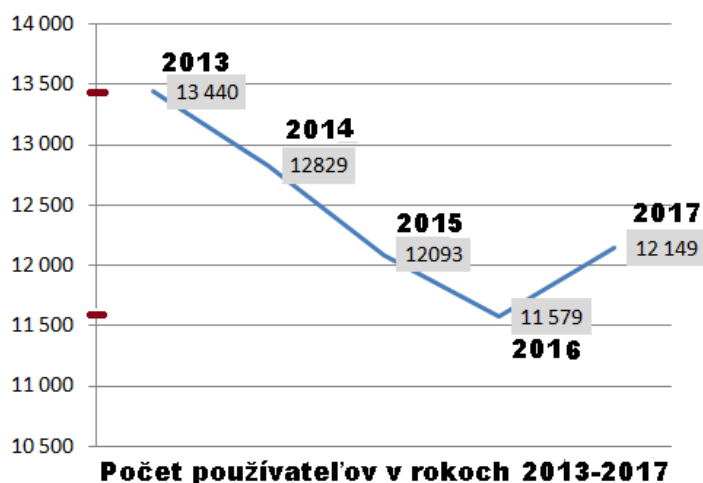
V roku 2017 sa v Krajskej knižnici v Žiline zaregistrovalo **12 149** používateľov.

Navyše knižničné služby využívalo aj **4 686** používateľov zaregistrovaných ešte v roku 2016.

Tab. 10 Používatelia

Ukazovateľ	r. 2016	r.2017	Rozdiel	Index 16/17
Počet používateľov	11 579	12 149	+ 570	1,05
- z toho z okresného sídla	7 466	8 116	+ 650	1,09
Deti do 15 rokov	3 368	4 220	+ 852	1,25
Počet používateľov vrátane používateľov, ktorým dobieha platná registrácia a s aspoň jednou návštevou knižnice	14 487	16 835	+ 2 348	1,16

Počet používateľov po období viacročného poklesu stúpol – štatistika zaznamenala o **570** používateľov viac. Pri zarátaní používateľov zaregistrovaných v predchádzajúcom roku, ktorí využívali služby aj v r.2017, bol nárast ešte výraznejší, plus **2 348**. Číslo, ktoré knižničná štatistika vykázat nedokáže a ktoré sa odhaduje len na základe prieskumov knižníc (vrátane prieskumu Krajskej knižnice v Žiline z r. 2011), je počet skrytých výpožičiek. Cca **46 %** používateľov zo sledovanej vzorky požičiava knihy vypožičané v knižnici ďalším používateľom.

V päťročnom porovnaní sa počet používateľov po rokoch poklesu dostal nad úroveň z roka 2015. Knižnica začala dôslednejšie monitorovať pohyb návštevníkov v knižnici, umožňovala im voľný pohyb v priestoroch len za určených podmienok (sprievod dieťaťa pri výbere literatúry, účasť na podujatiach pre verejnosť, informatívna prvá návšteva a p.) a naopak, čitateľský preukaz sa stal základnou podmienkou pri využívaní jej služieb. Dôslednejšie podchytila registráciu rodín, školských kolektívov viacnásobne navštevujúcich knižnicu, rodinné a študentské dvojice, ktoré využívali jeden preukaz. V tejto oblasti má knižnica ešte rezervy, ktoré chce odstraňovať v nasledujúcom období.

V snahe skvalitniť prácu s používateľom realizovala knižnica v jesenných mesiacoch prieskum používateľskej spokojnosti. Zúčastnilo sa ho 1 132 používateľov a jeho závery (vytvorenie odhlučnenej zóny, viac študijných miest) boli premietnuté do prestavby užívateľských miest na úsekoch odbornej literatúry a beletrie.

Fakt, ktorý sa nesporne pozitívne odrazil na počte používateľov, je práca s detským používateľom. Zameranie sa na rodiny a možnosti trávenia ich voľného času v knižnici, systematická spolupráca s materskými a základnými školami a prispôbovanie kultúrno-výchovnej činnosti ich vzdelávacím programom priniesla vysoký nárast počtu detských používateľov. Prepojenie pedagogických a knižničných zručností v osobe knihovníka sa ukázalo ako veľmi dobrá kombinácia pre realizáciu aktivít.

Detského používateľa neprilákala do knižnice len klasická knižná ponuka; naopak, často ho do knižnice priviedla aktivita, ktorá s knihami zdanlivo nesúvisela, ale vďaka nej dieťa získalo vzťah ku prostrediu knižnice (výstava, spoločenské hry, pikniky, súťaže).

Výhody rodinného preukazu využilo 120 rodičov a 124 detí /viď tabuľku nižšie/.

Tab. 11 Skladba používateľov

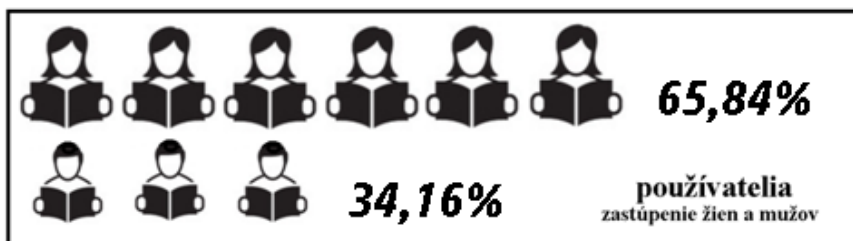
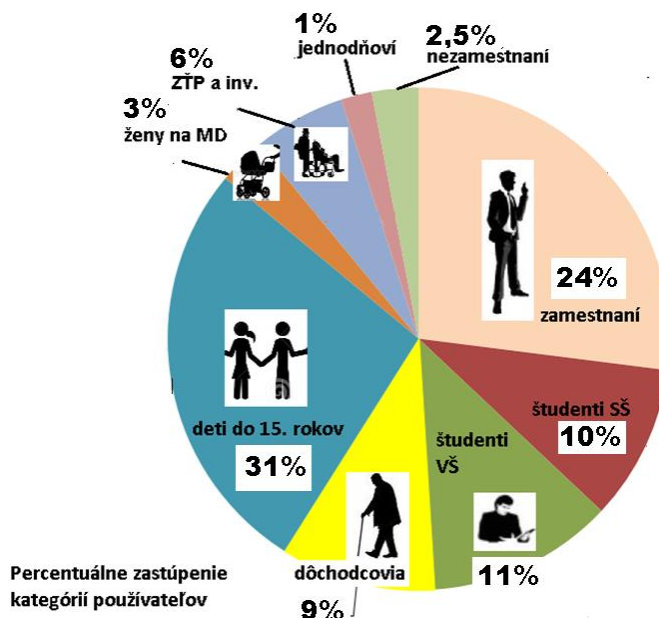
Skladba používateľov je realizovaná na vzorke z automatizovaných pobočiek Centrum, Hájik, Vlčince, Solinky (11 875 používateľov):

Kategória použí-vateľov	Počet	% z celku	Kategória použí-vateľov	Počet	% z celku
predškoláci	542	4,57	nezamestnaní	299	2,52
žiaci ZŠ	3 129	26,40	ženy na MD	390	3,29
študenti SŠ a mládež do 18.r.	1 151	9,71	jednodňoví	129	1,09
študenti VŠ	1 256	10,60	inštitucionálni	3	0,03

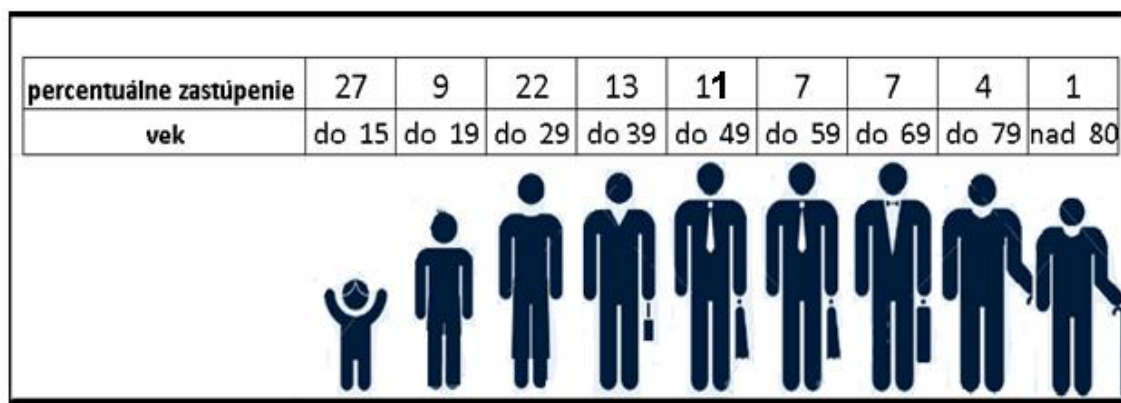
zamestnaní	2 805	23,66	Univerzita 3. veku	71	0,60
MVS knižnice	2	0,02	inv. dôchodcovia	38	0,32
ZŤP	664	5,60	rodinný - rodič	129	1,08
dôchodcovia	1 020	8,61	rodinný - dieťa	124	1,05
vojak	1	0,01	pracovníci	100	0,84

Skladba používateľov /hlavné kategórie/

Dve najpočetnejšie skupiny používateľov sú deti a osoby v produktívnom veku, ktoré si neuplatňujú žiadnu zľavu na zápisnom. Tretiu skupinu tvoria spoločne študenti stredných a vysokých škôl a početne knižnicu navštevujú aj dôchodcovia, vrátane študentov z Univerzity 3. veku.

Vekové zloženie používateľov (Centrum, Vlčince, Hájik)

najpočetnejšia veková skupina sú deti do 15 rokov,

následne študenti a mladí ľudia do 39 rokov.

0 rokov	5	28 rokov	123	56 rokov	52	84 rokov	11
1 rok	22	29 rokov	100	57 rokov	47	85 rokov	11
2 roky	40	30 rokov	109	58 rokov	62	86 rokov	5
3 roky	73	31 rokov	137	59 rokov	70	87 rokov	2
4 roky	106	32 rokov	109	60 rokov	80	88 rokov	1
5 rokov	169	33 rokov	108	61 rokov	73	89 rokov	4
6 rokov	168	34 rokov	119	62 rokov	78	90 rokov	1
7 rokov	379	35 rokov	116	63 rokov	74	91 rokov	1
8 rokov	279	36 rokov	127	64 rokov	77	92 rokov	1
9 rokov	254	37 rokov	118	65 rokov	73		
10 rokov	191	38 rokov	161	66 rokov	67		
11 rokov	159	39 rokov	120	67 rokov	61		
12 rokov	147	40 rokov	144	68 rokov	63		
13 rokov	148	41 rokov	127	69 rokov	57		
14 rokov	161	42 rokov	125	70 rokov	43		
15 rokov	241	43 rokov	105	71 rokov	50		
16 rokov	212	44 rokov	123	72 rokov	41		
17 rokov	218	45 rokov	77	73 rokov	40		
18 rokov	225	46 rokov	80	74 rokov	45		
19 rokov	189	47 rokov	76	75 rokov	33		
20 rokov	218	48 rokov	74	76 rokov	28		
21 rokov	293	49 rokov	77	77 rokov	38		
22 rokov	291	50 rokov	86	78 rokov	23		
23 rokov	322	51 rokov	54	79 rokov	20		
24 rokov	276	52 rokov	65	80 rokov	16		
25 rokov	176	53 rokov	70	81 rokov	20		
26 rokov	135	54 rokov	65	82 rokov	15		
27 rokov	125	55 rokov	74	83 rokov	17		

čitatelia
podľa veku

Nezameniteľnú úlohu hrá knižnica pre obyvateľov Žiliny, pre ktorých plní funkciu mestskej knižnice. Z počtu zaregistrovaných čitateľov v roku 2017 bolo 8 116 s trvalým bydliskom v Žiline, t.j. 66,8%. Prichádzajú do knižnice nielen za literatúrou, ale aj za knižničnou atmosférou, voľnočasovými aktivitami alebo z dôvodu účasti na vzdelávacích podujatiach.

66,8%
používateľov
sú Žilincania

10

10

10

10

10

10

6

Na vysokom percente majú podiel najmä pobočky na sídliskách a okrajových častiach mesta, kde knižnicu navštevujú najmä ich obyvatelia. Napr. na sídlisku Hájik má až 95 % používateľov bydlisko v Žiline. Centrálna knižnica naopak slúži Žilincanom 60,50% - ami a je teda prístupnejšia vďaka svojej polohe viac študentom prechodne bývajúcim v Žiline, obyvateľom z okolitých pbcí, turistom a pod., ktorým navyše nepochybne ponúka kvalitnejšie služby a väčší výber informačných prameňov.

Knižnica si uvedomuje svoju veľkú úlohu, ktorú hrá v živote Žilincanov a Žiliny a preto sa snaží prehlbovať spoluprácu s mestom Žilina; každoročne využíva Grantový systém mesta Žilina na podporu svojich aktivít a na dopĺňovanie fondov. Práve v druhej uvedenej oblasti vidí veľké rezervy; záujem čitateľov o nové knihy je veľký a knižnica ho zo svojho rozpočtu nedokáže uspokojovať. Preto oceňuje ústretový prístup mesta k odpusteniu nájomného v priestoroch, kde sídlia

dve pobočky knižnice, Bytčica a Trnové. Novou aktivitou, ktorá si vyžiadala ústretový prístup mesta, bol projekt Môj prvý (novorodenecký) čitateľský preukaz. Preukaz pre najmenších sa stal súčasťou výbavy každého rodiča na slávnostnom vítaní malých Žilinčanov do života na Radnici mesta; knižnica ho pribalila spolu s príručkou o význame čítania 92 deťom na 4 slávnostných podujatiach.

Napriek pozitívnym číslam získavanie detských používateľov je stále náročnejšia úloha. Kniha ako médium sa dostáva do pozadia záujmu dieťaťa a táto skutočnosť sa odráža na jeho schopnosti vnímať informácie správne, dokázať s nimi pracovať a vyjadrovať ich. Preto sa stáva podpora čítania aj spoločenskou, nielen knižničnou prioritou.

Najdôležitejším spolupracovníkom v získavaní dieťaťa pre knihu, knižnicu a čítanie v tomto smere boli školy a rodičia. Na základe distribuovaných ponukových listov a tradičnej spolupráce s materskými a základnými školami knižnica organizovala pre školské kolektívy rôzne podujatia na podporu čítania. Vyvrcholením tejto snahy z odborného hľadiska bolo zorganizovanie celoslovenského odborného seminára Učme sa čítať (aj) v knižnici, ktorý bol určený pre cieľovú skupinu pedagógov, vychovávateľov a knihovníkov.

Práve deťom bolo určených aj najväčšie množstvo príležitostných bezplatných zápisov do knižnice, ako bola pasovačka za čitateľa, preukaz za vysvedčenie so samými jednotkami, Týždeň slovenských knižníc.

Prehľad akcií na bezplatné zápisné:

<i>Valentín</i>	31 používateľov
<i>Vysvedčenie - samé jednotky</i>	153 používateľov
<i>Vianočný darček pre priateľa</i>	458 používateľov
<i>Týždeň slovenských knižníc</i>	173 používateľov
<i>Knižničná hliadka</i>	16 používateľov
<i>Pasovačka</i>	413 používateľov
<i>Informačná príprava</i>	86 používateľov
<i>Internos</i>	2 používatelia
<i>Žilinské dni zdravia</i>	154 používateľov
<i>Mikuláš</i>	10 používateľov
<i>MDD</i>	6 používateľov
<i>Zmysel života</i>	2 používatelia
<i>Výročie knižnice</i>	171 používateľov

V pobočkách knižnice situovaných v priestoroch škôl (Gaštanová, Námestie mladosti) realizovala knižnica aj bezplatné zápisy pre žiakov z príslušnej školy spojené s informačnou prípravou a oboznámením s knižnicou. Možnosť bezplatného zápisného bola ponúknutá vždy aj praktikan-
tom, ktorí v knižnici absolvovali študentskú prax.

Knižnica často spájala možnosť bezplatného zápisu s prezentačnými dňami na verejnosti, ktoré sprevádzali iné podujatia; Žilinské dni zdravia, Knižničná hliadka počas Týždňa slovenských knižníc či charitatívna akcia Zmysel života.

Knižnica sa však snaží vyhnúť registráciám, ktoré využijú občania len preto, že sú bezplatné.

Knižnica pripravila darčkové poukážky pre potenciálnych účastníkov počítačových kurzov a tréningov pamäti.

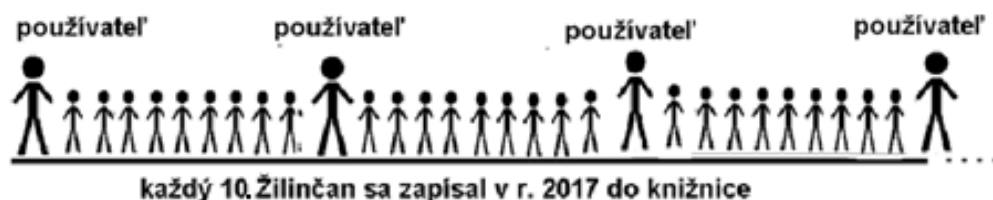
Tab. 12 Percento používateľov (12 149) z počtu obyvateľov (80 970)

Ukazovateľ	r. 2016	r. 2017	Rozdiel
percento používateľov z počtu obyv.	14,27	15,01	+ 0,74

Štandard pre verejné knižnice	13 - 18 %
Krajská knižnica v Žiline	15,01% ✓

Štandardy pre verejné knižnice definujú percento používateľov z počtu obyvateľov v rozmedzí 13 - 18 %. Mechanickým prepočtom z počtu obyvateľov mesta Krajská knižnica v Žiline registrovala 15,01% používateľov z počtu obyvateľov. V skutočnosti knižnica svojimi službami saturuje informačné požiadavky obyvateľov celého regiónu a záujemcov aj z radov vysokoškolských študentov, obyvateľov s prechodným pobytom v meste, či jeho návštevníkov.

Ak by sme vychádzali z prepočtu s počtom používateľov zo sídla knižnice (8 116), percento by predstavovalo hodnotu 10,02 %. T.j. takmer každý desiaty obyvateľ mesta využíva služby knižnice.

Pre výpočte hodnoty vrátane používateľov evidovaných už v roku 2016 a využívajúcich služby aj v roku 2017 (16 835) je percento používateľov knižnice z počtu obyvateľov 20,79 %.

S cieľom získavania nových priaznivcov knižnica prevádzkovala svoj profil na Facebooku a snažila sa informáciami o svojich aktivitách osloviť najširšiu verejnosť. Knižnica má dva profily, jedným z nich informuje osobitne o aktivitách Úseku literatúry pre deti a mládež. Okrem toho vytvorila knižničný blog, na ktorom prezentujú svoje názory pracovníci knižnice a začala rozposielať newsletter o aktuálnom dianí v knižnici. Významným informačným kanálom je knižnično-informačný systém, ktorý však umožňuje oslovovať krátkymi správami len používateľov registrovaných v databáze knižnice.

Vývoj používateľského zázemia (12 149) jednotlivých obslužných miest Krajskej knižnice v Žiline:

<u>P o b o č k a</u>		r.2016	vývoj	r. 2017		rozdiel
CENTRUM	⇒	9 129	↑	9 507	/ +	378 /
VLČINCE	⇒	1 174	↑	1 246	/ +	72 /
HÁJK	⇒	622	↑	706	/ +	84 /
SOLINKY	⇒	391	↑	403	/ +	12 /
STRÁŽOV	⇒	95	↑	98	/ +	3/
TRNOVÉ	⇒	49	↑	70	/ +	21/
BYTČICA	⇒	119		119	/ +	0/

Každé obslužné miesto, každá pobočka vrátane centrálnej knižnice, zaznamenala menší či väčší nárast v počte používateľov. Vzhľadom na to, že katalóg knižnice informuje o všetkých knihách vo fonde knižnice vrátane lokálnych katalógov, používateľ je ochotný kvôli želanej knihe cestovať aj na druhý okraj mesta a tam sa zaregistrovať. Počet počtu zaregistrovaných používateľov už nemá – najmä u väčších pobočiek – takú výpovednú hodnotu o ich činnosti ako v minulosti; s online informáciami o dokumente sa zvyšuje migrácia používateľov na miesta, kde je hľadaný dokument momentálne prístupný. Každá z pobočiek má tú skúsenosť, že sa ich kmeňoví používatelia zaregistrujú na inom obslužnom mieste, napriek tomu naďalej využívajú aj služby „svojej“ pobočky. Samozrejme platí to aj opačne, že najmä z menších pobočiek sa presúvajú používatelia do centrálnej knižnice, ktorá dokáže v najväčšej miere uspokojiť ich potreby. Preto je ich činnosť zameraná predovšetkým na starších používateľov, deti a tých, ktorí nemajú možnosť z časového alebo zdravotného dôvodu presúvať sa v rámci mesta. Knižnica sa tam stala aj miestom vzájomného stretávania.

Návštevníci

V roku 2017 fyzicky navštívilo knižnicu **189 955** návštevníkov.

Počet návštevníkov odráža skutočnosť, koľkokrát navštívi zaregistrovaný používateľ knižnicu priemerne za rok.

Štatisticky na jedného používateľa v r. 2017 pripadlo **15,63** návštevy knižnice a teda každý čitateľ navštívil knižnicu minimálne raz mesačne.

Tab. 13

Ukazovateľ		r.2016	r. 2017	Rozdiel
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/		202 655	189 955	- 12 700
z toho	počet účastníkov podujatí	18 112	20 535	+ 2 423
	počet návštevníkov internetu	5 346	4 783	- 563
priemerná denná návštevnosť vrátane návštevníkov podujatí		689*	635*	- 54
Priem. denná návštevnosť včítane sobôt		699**	657**	- 42
Priem. denná návštevnosť – soboty		211	190	- 21
maximálna denná návštevnosť		928	760	- 168
Návštevníci online služieb		182 586	151 338	- 31 248
v tom	www stránka knižnice	62 519	63 557	+ 1 038
	online katalóg – počet prístupov*	119 247	82 789	- 36 458
	- z toho predĺženie	11 037	9 874	- 1 163
	elektronické referenčné služby	775	787	+ 12
	ostatné elektronické služby	43	4 205	+ 4 162
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/ a návštevníkov online služieb spolu		385 241	341 293	- 43 948

Knižnica bola otvorená počas roku 2017 vrátane sobôt 289 dní

Knižnica bola otvorená počas roku 2017 v sobotu 41 krát.

Knižnica bola otvorená počas roku 2017 bez sobôt 248 dní

** údaj je vypočítaný ako podiel počtu návštevníkov všetkých obslužných miest knižnice vrátane sobôt (189 955) a počtu všetkých pracovných dní, kedy bola knižnica otvorená, vrátane odpracovaných sobôt (289). V číslach sú započítaní všetci návštevníci knižnice.

* údaj je vypočítaný ako podiel počtu návštevníkov v centrálnej knižnici a na pobočke Vlčince bez návštevníkov v sobotu a návštevníkov ostatných pobočiek, nepracujúcich počas celého týždňa (157 364) a počtu otvorených pracovných dní bez soboty (248). V číslach sú započítaní aj návštevníci podujatí.

Krajská knižnica v Žiline má jednu z najvyšších návštevností v rámci kultúrnych zariadení v meste i kultúrnych inštitúcií Žilinského samosprávneho kraja. O tom, ako je s ňou spojený každodenný život obyvateľov mesta, svedčí jej vysoká návštevnosť najmä po dňoch, kedy bola zatvorená cez víkend alebo z dôvodu štátnych a cirkevných sviatkov. **Maximálna denná návštevnosť 760 používateľov** (s online návštevníkmi 789) bola v centrálnej budove 7. augusta

2017 po víkende. Druhá najvyššia návštevnosť 715 návštevníkov bola 27.2.2017, rovnako v pondelok. Celkovo pondelky sú dni s najvyššou návštevnosťou v týždni. „Najsilnejším“ mesiacom v roku 2017 bol marec, a to aj z hľadiska počtu návštevníkov podujatí.

V *centrálnej budove* bola priemerná denná návštevnosť včítane sobôt a návštevníkov podujatí 486, v sobotu 190 návštevníkov (možnosť využiť služby centrálnej knižnice počas soboty využilo spolu 7 790 návštevníkov, ostatné pobočky boli v sobotu zatvorené).

V porovnaní s rokom 2016 počet návštevníkov **klesol o 12 700**.

Stúpol však počet návštevníkov podujatí o 2 423 (20 535). Knižnica teda pripravuje pre verejnosť stále atraktívnejšie podujatia, zaostáva však vo svojej prioritnej funkcii - oblasti sprístupňovania knižničných fondov a informácií. Napriek nárastu získaných kníh do knižničného fondu je dopyt po nových dokumentoch vysoký a knižnica ho nevie pri svojom rozpočte uspokojiť. Používateľ sa zaregistruje do knižnice, ale následne zisťuje, že na požadovanú knihu musí dlho čakať alebo ju vo fonde vôbec nenájde. Resp. už priamo v online katalógu získava informáciu o nedostupnosti knihy a jej nízko početnom zastúpení vo fonde; je odradený od návštevy knižnice, pri ktorej by si neplánovane požičal aj iné dokumenty.

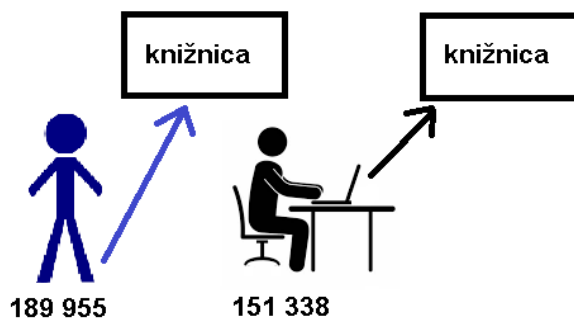
Obdobne v oblasti sprístupňovania odborných informácií situácia nebola priaznivá, a to aj z dôvodu celospoločenskej situácie; licencie multiodborovej databázy EBSCO, ako najdôležitejšieho zdroja odborných informácií pre používateľa verejnej knižnice, neboli uhradené a neexistovala ani adekvátna náhrada; rok 2018 by mal byť v tejto oblasti priaznivejší.

Ďalším negatívnym faktorom, ktorý ovplyvnil počet návštevníkov, bola prestavba úseku odbornej literatúry, ktorá obmedzila voľnú dostupnosť odborných kníh a periodík počas niekoľkých týždňov a taktiež prípravy na presun literatúry z úseku detskej literatúry do pripraveného úseku mládežníckej literatúry.

A nepochybne sú za poklesom aj celospoločenské dôvody vyplývajúce z meniaceho sa charakteru dnešnej doby na podobu informačnú a digitálnu.

Štruktúra návštevníkov knižnice

fyzickí a online návštevníci knižnice: 341 293

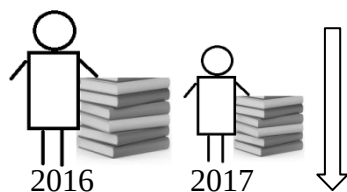

Počet online návštevníkov klesol najmä z dôvodu zmeny štatistického vykazovania návštevníkov katalógu Carmen zo strany dodávateľa knižnično-informačného systému. Prebehlo ďalšie očisťovanie štatistík od vyhľadávacích robotov a túto zmenu pocítili všetky regionálne knižnice v kraji.

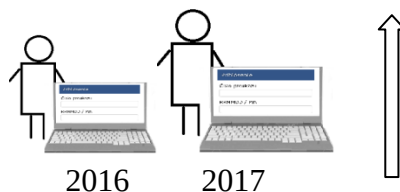
Napriek poklesu online návštevníkov stúpol počet tých zaregistrovaných používateľov, ktorí sa počas roka prihlásili do svojho online konta. Záujem o elektronickú návštevu knižnice cez používateľské konto sa teda každoročne zvyšuje a nahrádza fyzickú návštevu v knižnici. 24 206 používateľov v roku 2017 využilo online cestu, aby si predĺžili knihy, rezervovali alebo požiadali odloženie dokumentu, vyhľadávali dokumenty alebo požiadali o ich nákup.

Fyzickí návštevníci

Online návštevníci s prihlásením do katalógu

Zájemcovia o dokumenty, nielen z radov registrovaných používateľov, 318 050 krát použili on-line katalóg na vyhľadávanie dokumentu či inej pridruženej informácie.

Súhrn štatistik CARMEN - rok 2017			
Mesiac	Celkové vyhľadávanie	Štatistiky prístupov	Počet prihlásení
Všetko	Všetko	Všetko	Všetko
Január	28361	8644	2434
Február	33229	8789	2166
Marec	38174	8623	2304
April	26956	7222	2232
Máj	21199	6193	2081
Jún	19304	5387	1661
Júl	17212	4995	1711
August	19234	5190	1718
September	24513	6256	1691
Október	36999	7824	1975
November	29494	7429	2113
December	27775	6237	2120
Celkom	318050	82789	24206

9 874 návštevníkov si predĺžilo výpožičky cez web stránku knižnice.

WWW stránku knižnice navštívilo 63 557 návštevníkov. Jednoznačne rastie záujem aj o facebook, ako jeden z najrozšírenejších informačných kanálov.

Klesajúcu tendenciu má už niekoľko rokov záujem o využívanie internetu priamo v knižnici, čo je dôsledok zlepšujúcej sa internetizácie spoločnosti a domácností. Používateľmi ostávajú tí, ktorí sú vzdialení od svojho bydliska, prípadne nemajú doma potrebné technické vybavenie /tlačiarne, skenery/. Percentuálne 2,52 % používateľov prichádza do knižnice za touto službou, resp. ju využije popri realizácii iného cieľa v knižnici.

		r. 2016	r.2017	rozdiel
Internet návštevníci spolu	Centrum	4 335	3 859	- 476
	Vlčince	1 011	924	- 87
	spolu	5 346	4 783	- 563

Pomerne veľkým magnetom pre používateľov knižnice je Britské centrum, ponúkajúce literatúru v anglickom jazyku. V roku 2017 z dôvodu vyššieho komfortu používateľov zmenila knižnica koncepciu požičiavania literatúry z tohto pracoviska a jeho výpožičky sa štatisticky započítavajú v rámci centrálnej knižnice, nedajú sa preto kvantifikovať. Návštevnosť sa však dlhodobo pohybuje okolo 5000 návštevníkov ročne.

Knižnica propaguje knihy v anglickom jazyku na výstavkách a organizuje podujatia, na ktorých prepája informácie z angličtiny s ponúkanou literatúrou. Pri organizácii podujatí sa pracovisko začalo zameriavať prioritne na dve skupiny používateľov – deti a seniorov. Pre seniorov je určená výučba základov angličtiny, na ktorej sa seniori stretli 37 krát. Pre deti MŠ a ZŠ pripravilo 24 podujatí a pre študentov SŠ 20 podujatí, na ktorých vychádza z metódy CLIL / Content and Language Integrated Learning/, zavádzajúcej angličtinu do jednotlivých oblastí; tým sa snaží vychádzať aj v ústrety požiadavkám škôl. Okrem organizovaných kolektívov centrum realizuje aj programy v anglickom jazyku pre verejnosť, často najmä pre deti a rodičov, ktorých sa v značnej miere zúčastňujú cudzinci /prioritne Kórejci/. V roku 2017 bolo uskutočnených 14 takýchto podujatí.

Britské centrum naďalej poskytovalo informácie a študijný materiál ku medzinárodným skúškam z anglického jazyka.

Pre pedagógov boli zorganizované 2 semináre v spolupráci s vydavateľstvami Oxford. Tradičným podujatím BC je Reading club.

Podobne ako v minulosti za negatívnu skutočnosť považujeme parkovacie poplatky pred centrálnou budovou knižnice, ktoré odrádzajú návštevníkov - motoristov od jej návštevy, prípadne od dlhšieho zotrvania v knižnici.

1.3. Výpožičné služby

Počet výpožičiek, ako hlavný indikátor kvality výpožičných služieb, kvality budovaného fondu a schopnosti knižnice ponúkať fond používateľskej základni, patrí k základným ukazovateľom v knižničnej štatistike. Jeho vývoj odráža nielen situáciu v danom roku, ale aj dlhodobý vývoj v akvizícii a činnosti knižnice.

Po roku 2016, ktorý priniesol krajskej knižnici priaznivý výsledok v počte výpožičiek (stúpli o 29 361), naopak rok 2017 priniesol záporné číslo v medziročnom porovnaní.

Tab. 14 Výpožičky podľa druhu dokumentov

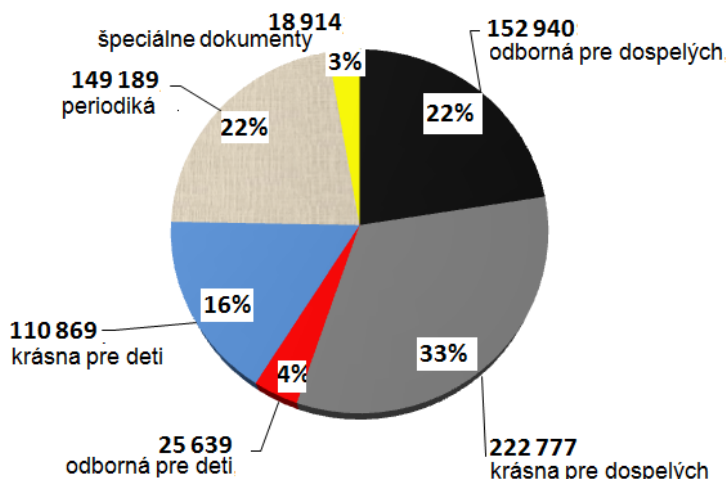
Výpožičky	r. 2016	r.2017	Rozdiel	% z celku
výpožičky spolu	699 395	680 328	- 19 067	100
odborná lit. pre dospelých + ŠD	170 422	161 631	- 8 791	23,76
krásna lit. pre dospelých + ŠD	216 795	223 815	+ 7 020	32,90
odborná lit. pre deti + ŠD	31 854	27 772	- 4 082	4,08
krásna lit. pre deti + ŠD	113 137	117 921	+ 4 784	17,33
Periodiká	167 187	149 189	- 17 998	21,93
špeciálne dokumenty	19 751	18 914	- 837	2,78
- AV dokumenty	3	0	- 3	0
- elektronické dokumenty	5 010	6 540	+ 1 530	0,96
- iné spec. dokumenty	14 738	12 374	- 2 364	1,82

Počet výpožičiek v roku 2017 bol 680 328 KJ

Vyššie uvedené členenie sa využíva pre potreby štátnej a knižničnej štatistiky a rozdeľuje dokumenty do 4 základných skupín literatúry podľa druhu (krásna a odborná literatúra) a podľa veku jej používateľov (detská a pre dospelých), pričom zahŕňa do skupín aj špeciálne dokumenty. Pre rôznorodosť a ťažké zatriedenie špeciálnych dokumentov má vyššiu výpovednú hodnotu ich vyčlenenie zo skupín; lepšie ukazuje vývoj a záujem o konkrétne druhy dokumentov:

Rozloženie výpožičiek pri vyčlenení špeciálnych dokumentov

Rok	odborná pre dospelých	krásna pre dospelých	odborná pre deti	krásna pre deti	periodiká	špeciálne dokumenty
2016	162 981	216 087	27 467	105 922	167 187	19 751
2017	152 940	222 777	25 639	110 869	149 189	18 914
rozdiel	- 10 041	6 690	- 1 828	4 947	- 17 998	- 837

Podľa tohto členenia klesli výpožičky odbornej literatúry o 10 041 KJ a periodík o 17 998 KJ; práve pokles týchto skupín dokumentov ovplyvnil negatívne vývoj vo výpožičkách; celkovo klesli o **19 067 KJ**.

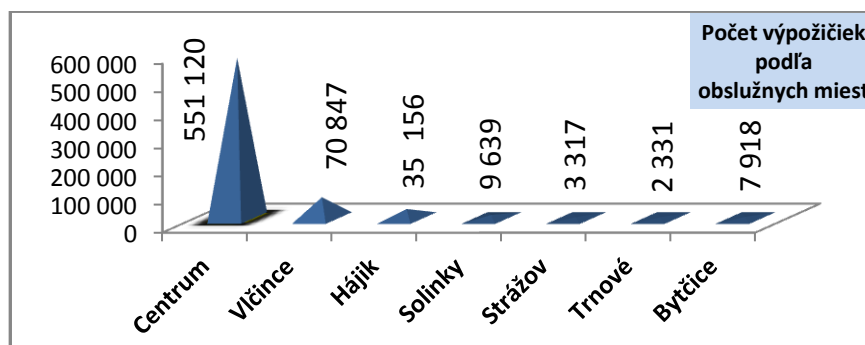
Klesajúci záujem o odbornú literatúru je viacročným trendom; odborné informácie a celé dokumenty sú pomerne jednoducho dostupné na internete a ľahko sa šíria kopírovaním.

Pokles bol v r. 2017 poznačený aj už spomínanou prestavbou práve na úseku odbornej literatúry a v čítárni.

Až 81,00 % (551 120) výpožičiek knižnica zrealizovala na svojom hlavnom obslužnom mieste, v centrálnej knižnici. Centrum je ťažiskom akvizičnej politiky, ktorá nemôže z finančných dôvodov vo väčšej miere pokrývať pobočky; pozitívne ukazovatele sú rovnako výsledkom príjemného prostredia pre používateľov a realizácie ostatných úloh, ktoré knižnica v oblasti kultúry plní. Zatiaľ čo pobočky sú zamerané na požičiavanie beletrie pre dospelého a detského čitateľa, strediskom odbornej literatúry je centrálna knižnica; 95,52 % (146 095) výpožičiek dokumentov odborného zamerania sa realizuje na úseku odbornej literatúry a v študovni centrálnej knižnice.

P o b o č k a		r.2016	vývoj	r. 2017	rozdiel
CENTRUM	⇒	569 326	⇓	551 120	- 18 206
VLČINCE	⇒	74 169	⇓	70 847	- 3 322
HÁJIK	⇒	32 482	⇑	35 156	+ 2 674
SOLINKY	⇒	11 338	⇓	9 639	- 1 699
STRÁŽOV	⇒	3 774	⇓	3 317	- 457
TRNOVÉ	⇒	3 503	⇓	2 331	- 1 172
BYTČICA	⇒	4 803	⇑	7 918	+ 3 115

Druhým najväčším obslužným miestom je pobočka Vlčince, ktorá uskutočnila 10,41 % výpožičiek. Pobočka Hájik ako tretie najväčšie obslužné miesto sa na celkových výpožičkách podieľala 5,17 %.

Tab. 15 Výpožičky podľa druhu

Výpožičky	r. 2016	t.2017	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	699 395	680 328	- 19 067	100
z toho absenčné	448 359	464 135	+ 15 776	68,22
z toho prezenčné	251 036	216 193	- 34 843	31,78

Tretina výpožičiek je realizovaná v knižnici. Dominantnými sú výpožičky periodík, špeciálnych dokumentov (hier, didaktických pomôcok), príručného fondu odbornej literatúry a Britského centra.

Tab. 16 Výpožičky podľa druhu dokumentov

Výpožičky	r.2016	r.2017	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	699 395	680 328	- 19 067	100
z toho odbor. literatúra	202 276	189 403	- 12 873	27,84
krásna literatúra	329 932	341 736	+ 11 804	50,23
Periodiká	167 187	149 189	- 17 998	21,93
Špeciálne dokumenty	19 751	18 914	- 837	2,78

Tab. 17 Výpožičky kníh podľa používateľ'ov

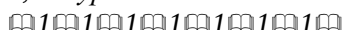
Výpožičky kníh	r.2016	r.2017	Rozdiel	% z celku
výpožičky kníh celkom	512 457	512 225	- 232	100
z toho pre dospelých	379 068	375 717	- 3 351	73,35
z toho pre deti	133 389	136 508	+ 3 119	26,65

Tab. 18 Výpožičky (680 328), na obyvateľa (80 970), na používateľa (12 149), obrat knižného fondu (prepočítaný na výpožičky kníh 512 225)

Ukazovateľ	r.2016	r.2017	Rozdiel
výpožičky na 1 obyvateľa celkom	8,62	8,40	- 0,22
výpožičky kníh na 1 obyvateľa	6,32	6,33	+ 0,01
výpožičky na 1 používateľa	60,4	56	- 4,4
výpožičky kníh na 1 používateľa	44,26	42,16	- 2,10
počet vrátených kníh cez bibliobox	3 741 /návš./	4 477 /návš./	+ 736
obrat knižného fondu	1,84	1,81	- 0,03

obyvatel'

8,40 výpožičiek

† uživatel

56 výpožičiek

Medziknižničná výpožičná služba

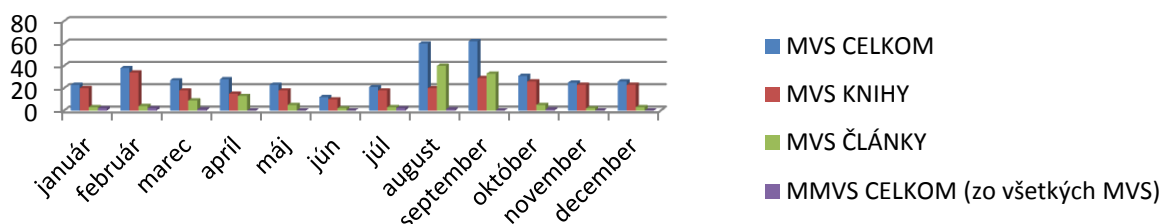
MVS	r.2016	r.2017	Rozdiel
MVS z iných knižníc	376	350	- 26
MVS iným knižniciam	105	71	- 34
MMVS z iných knižníc	9	23	+ 14
MMVS iným knižniciam	0	0	0

Knižnica požičala 120 KJ obecným knižniciam, ktoré nie sú zarátané v číslach.

POŽIADAVKY OD NÁS INÝM KNIŽNICAM	spolu
MVS CELKOM	350
MVS KNIHY	296
MVS ČLÁNKY	54
MMVS CELKOM (zo všetkých MVS)	23
POŽIADAVKY INÝCH KNIŽNÍC	
ŽIADANKY Z INÝCH KNIŽNÍC CELKOM	71
Z toho knihy	54
Z toho články	17
REŠERŠE SPOLU	352

Prostredníctvom knižnice bolo na SNK presmerovaných a vybavených 23 žiadaniek na MMVS. Pokiaľ knižnica nezrealizovala MVS z inej knižnice, bolo to z dôvodu viacerých žiadaniek na jeden titul, viazanosti exempláru na prezenčné využívanie, storna zo strany používateľa, straty knihy v domovskej knižnici. Niekedy žiadaná knižnica na žiadanku nezareaguje.

Knižnica požičala cestou MVS obecným knižniciam súbory kníh, do tejto štatistiky tieto výpožičky neuvádzame.

Výpožičné služby realizovala aj letná čítareň v literárnom parčíku; čítareň fungovala popri klasickej čítarni v júni až septembri v dňoch s priaznivým počasím. V posledných rokoch sa stávajú limitujúcimi nielen daždivé dni, ale aj dni s extrémne horúcim počasím. Keďže počet periodík knižnica nenavýšovala, aktuálna tlač bola dopĺňaná staršími periodikami a knihami. Spolu knižnica požičala 748 periodík.

Veľký záujem je aj o návštevu parčíka bez využitia služieb čítarne; parčík sa zatvára z dôvodu ochrany majetku spolu s knižnicou, ale počas otváracích hodín je plný detí.

Personálne bola prevádzka čítarne zabezpečovaná pracovníkmi oddelenia služieb a pracovníkmi, ktorí pomáhali krajskej knižnici v rámci realizácie dobrovoľníckej činnosti.

Výpožičky e-kníh

Okrem klasických dokumentov začala krajská knižnica v roku 2014 ako prvá na Slovensku sprístupňovať elektronické knihy prostredníctvom platformy eReading.cz. Táto elektronická výpožičná služba bola rozšírená v priebehu roka o dokumenty vydavateľstva Palmknihy s.r.o, nakoľko v júli 2017 došlo k fúzii a vznikla spoločnosť Palmknihy - eReading s.r.o. Počet ponúkaných dokumentov vzrástol z 3 200 na 5 404.

Tituly sú implementované do katalógu Carmen a pripojené k záznamom dokumentov, ktoré má knižnica fyzicky vo fonde. Knižnica tak ponúka čitateľom inú eventualitu v prípade, že sú naučení pracovať prioritne s elektronickými zdrojmi alebo pre prípad, že klasická kniha je vypožičaná. Počas minulého roka si 33 čitateľov stiahlo do svojich zariadení 39 elektronických kníh.

K trom čítačkám kníh, ktoré ako dlhodobú výpožičku poskytla knižnici spoločnosť PocketBook a ktoré knižnica využívala pri počítačových kurzoch a informačných výchovách, pribudlo ďalších 5 čítačiek Pocketbook 626 Touch Lux 3, ktoré využíva aj na absenčné využívanie.

Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov

Krajská knižnica v Žiline sídli v debarierizovanej budove a tým spĺňa hlavnú podmienku pre fyzicky prístup zdravotne handicapovaných používateľov do knižnice.

Ako verejná knižnica si je vedomá dôležitosti svojej sociálnej funkcie a schopnosti otvárať sa všetkým bez rozdielu, a teda aj ľuďom, ktorým sú znevýhodnení nielen po stránke zdravotnej, ale aj sociálnej. Základnou formou ústretovosti knižnice je zľavnené, prípadne bezplatné zápisné pre

určené kategórie používateľov. Znížený poplatok za registráciu mala skupina držiteľov preukazov ZŤP, ZŤPS, ktorých v roku 2017 knižnica zaregistrovala 664 a invalidní dôchodcovia, ktorých zaregistrovala 38. Nezamestnaní a ženy na materskej dovolenke mali rovnako ako dôchodcovia zápisné so zľavou 50 %.

Všetkým týmto skupinám knižnica sprístupňuje svoje knižničné fondy a navyše niektoré špeciálne služby poskytuje práve so zameraním na vymedzené kategórie používateľov. Tradičnými používateľmi sú ľudia so zrakovým handicapom - *Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska*, ktorá príležitostne využíva priestor knižnice pre organizáciu výstav a seminárov a pomáha propagovať špeciálne fondy audiodokumentov medzi svojimi klientmi, patrí medzi dlhodobých partnerov knižnice. Pôvodne pre túto špecifickú skupinu začala knižnica v spolupráci so *SKN Mateja Hrebendu v Levoči* sprístupňovať zvukové knihy a po priaznivej zmene legislatívy v roku 2014 výpožičky rozšírila aj pre ľudí s iným ťažkým zdravotným postihnutím. Nové knihy knižnica prijíma v súboroch ako dočasné výpožičky, ale má aj vlastný fond audio kníh na CD vo formáte MP3. Vďaka projektu Šanca pre zrakovo postihnutých Žilinského regiónu z Konta Orange boli v roku 2006 získané do fondu knižnice zvukové knihy s nahrávkami z fondu levočskej knižnice. Tento fond sa už nerozširuje, nakoľko používatelia majú možnosť sťahovať si najnovšie zvukové knihy do MP3 prehrávačov alebo PC priamo z katalógu špecializovanej knižnice. Knižnica im ponúka možnosť vypožičať si za týmto účelom MP3 prehrávač na 3 mesiace.

Už niekoľko rokov vďaka podpore z Konta Orange prevádzkuje knižnica verejný internetový prístupový bod so špeciálnym softvérom *Magic a Jaws* pre ľudí slabozrakých a nevidiacich, o ktorý však záujem klesá.

Pre ľudí so zrakovým postihnutím vznikla v r. 2016 nová aktivita; vďaka novej spolupráci s *neziskovou organizáciou Trnka (Počuješ čo nevidíš) s podporou Attack film s.r.o.* boli premietnuté tri filmy s audiokomentárom pre nevidiacich a slabozrakých. Produkcie sú otvorené celej verejnosti a jeden z cieľov, ktorý si kladú, je spájanie zdravých ľudí a ľudí so zrakovým postihnutím.

Okrem Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska rozvíja knižnica spoluprácu aj s inými inštitucionalizovanými partnermi, často najmä na základe záujmu z ich strany. Príležitostné stretnutia, prípadne prednášky alebo výstavy na pôde knižnice organizuje pre svojich členov *Slovenský zväz zdravotne postihnutých č.2, Jednota dôchodcov na Slovensku - okresná organizácia Žilina, Slovenský zväz sclerosis multiplex, občianske združenie Mozaika, Únia žien*. Osobitnou skupinou sú *domovy sociálnych služieb*, ktoré požičiavajú knihy pre svojich klientov alebo ktorých obyvateľom raz do týždňa chodili čítať pracovníčky knižnice (v roku 2016 *DSS Harmónia – zariadenie pre seniorov*). Klienti *DSS Harmónia a CSS Horný Vadičov* prichádzali do knižnice aj na tvorivé dielne, resp. na iné podujatia (*DSS Lúč, DSS Straník*). Pre centrum sociálnych služieb v Trnovom a na Solinkách knižnica pripravila tréningy pamäti.

S *Nadáciou LÚČ* knižnica spolupracuje pri organizácii Dní nádeje.

V spolupráci s *Nadáciou Krajina harmónie* sa knižnica sa zapojila už po druhý krát do festivalu „Inter Nos – Medzi nami“, ktorý si vytýčil za úlohu poukázať na silné stránky všetkých ľudí, podporiť vzájomné porozumenie medzi nimi bez rozdielu a veselou formou pripomenúť, že všetci tvoríme komunitu a navzájom dokážeme oceniť rôznorodosť.

Dňa 29.9.2017 knižnica organizačne podporila *Regionálny úrad verejného zdravotníctva SR*, ktorý zrealizoval na pôde knižnice Deň srdca.

Spomedzi škôl je najtradičnejšia spolupráca so *Špeciálnou základnou školou Vojtaššáka, Žilina*, ktorej žiaci aktívne každoročne prispievajú do súťaže Tvoríme vlastnú knihu. Podujatia knižnice však navštívili aj študenti *Strednej školy pre telesne postihnutú mládež Fatranská ul., Spojenej školy internátnej, Karpatská ul., Špeciálnej základnej školy Hurbanova ul., Špeciálnej ZŠ*

Bánová. Pedagógovia z *Diagnostického centra Lietavská Lúčka* prichádzali do knižnice so svojimi zverenkyňami.

Pre zdravotne znevýhodnené deti a mládež knižnica realizovala aj:

- Projekt „Podme spolu do sveta“ – pre deti špeciálnych základných škôl (ŠZŠ Vojtaššáka a ŠZŠ Hurbanova),
- Projekt „Abeceda v knižnici“ - deti špeciálnych základných škôl (ŠZŠ Vojtaššáka a ŠZŠ Hurbanova) + trieda pre zrakovo znevýhodnené deti MŠ Čajakova (zoznamovanie s písanou rečou a tréningy fonematického uvedomovania).

Úsek detskej literatúry vyhlásil pri príležitosti Medzinárodného dňa darovania knihy (14. február) zbierku detských kníh. Detské knihy boli vedením knižnice odovzdané oddeleniu pediatrie Fakultnej nemocnice s poliklinikou v Žiline.

Tab. 20

Kategória používateľov	Počet	Počet výpožičiek	Počet návštev doma	Iné služby
Slabozrakí, nevidomí a ŤZP využívajúci fond audio kníh	30	1007 titulov na CD, MP3 knihy z internetu – 3 tituly	0	Premietanie filmov so zvukovým komentárom, vypožičiavanie MP3 prehrávačov
Imobilní	2	Nesledujeme		Podujatia knižnice
Iní /donášková služba/	4	40	8	
Domov sociálnych služieb Turie	3			tvorivé dielne
DSS Harmónia, zariadenie pre seniorov	8	540 odhadom		
CSS Horný Vadičov	1			tvorivé dielne
CSS Turie, CSS Solinky	1			tréningy pamäti

Počas roka knižnicu navštevovali dvaja používatelia odkázaní na invalidný vozík; túto skupinu limituje možnosť bezpečného presunu v rámci mesta, resp. doprava.

Donášková služba na adresu bydliska nebola využívaná natoľko, ako by knižnica chcela; tento problém si občania riešia prostredníctvom opatrovateľov, ktorí im požičiavanie kníh resp. časopisov v knižnici zabezpečujú.

V časti 2. Vzájomná koordinácia a kooperácia sú vymenované subjekty, s ktorými knižnica spolupracovala v roku 2017, medzi nimi aj subjekty združujúce sociálne či zdravotne handicapované osoby.

V roku 2017 knižnica získala 54 dokumentov s tematikou zdravotného postihnutia. Vypracovala 42 rešerší k problematike zdravia a zdravotného znevýhodnenia. Knižnica prezentovala literatúru s touto tematikou počas obidvoch ročníkov na Žilinských dňoch zdravia. Zároveň buduje fond zvukových kníh, taktilných kníh a didaktických hračiek pre zrakovo znevýhodnené deti.

Osobitnou a dôležitou skupinou sú seniori ako tradiční používatelia knižnice; služby pre nich sú spomenuté aj v ďalšom texte.

1.4. Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Tab. 21 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

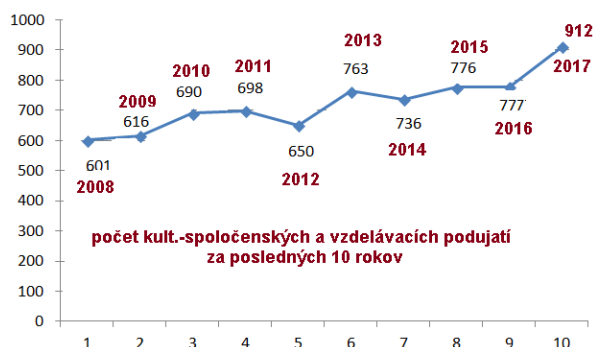
Krajská knižnica v Žiline okrem svojho základného poslanía, poskytovania knižnično-informačných služieb, zameriava svoju pozornosť, v súlade so svojou zriaďovacou listinou, aj na realizáciu kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí. Tieto sú prioritne zamerané na podporu čítania, prezentáciu literatúry a jej tvorcov, významných osobností spoločenského a kultúrneho života, na čerpanie informácií populárno-náučnou formou, podporu celoživotného vzdelávania a komunitného života v meste.

Ukazovateľ	r. 2016	r. 2017	Rozdiel
počet podujatí	777	912	+ 135
z toho informačná výchova /kolektívov/	75	93	+ 18
Počet podujatí - pre deti predškolského veku	nesledované	220	
- pre deti do 15 rokov		454	
- pre mládež	nesledované	75	
- pre dospelých	nesledované	143	
- počet podujatí organizovaných mimo knižnicu	nesledované	20	
počet účastníkov podujatí	18 112	20 535	+ 2 423

Organizácia kultúrno-spoločenských podujatí patrí tradične a neoddeliteľne k činnosti knižnice. S rastúcim nezaujmom o klasické informačné zdroje sa pôsobenie knižníc v kultúrno-spoločenskej oblasti (a to vzdelávacej i voľnočasovej) posilňuje; odrážajú to štatistiky väčšiny regionálnych knižníc a ukazuje to aj posledné sumárne číslo v štatistike krajskej knižnice.

Popri výpožičnom, dokumentačnom a informačnom pôsobení práve nárast tejto činnosti vytvára z knižnice významné komunitné centrum. Knižnica je otvorená spolupráci s rôznymi spoločenskými subjektmi, pôsobiacimi v užšom aj širšom okolí a zároveň chce byť otvorenou knižnicou aj pre svojich používateľov a priaznivcov; v jej priestoroch sa teda môžu prezentovať nielen etablované inštitúcie, ale aj vznikajúce organizácie alebo jednotlivci. Rôznorodé aktivity, nachádzajúce zázemie v kvalitnom knižničnom fonde, sa prejavujú v počte a najmä štruktúre kultúrno-vzdelávacej činnosti knižnice; mnohé z podujatí ešte v nedávnej minulosti neboli pre knižnicu typické.

Počet podujatí, organizovaných knižnicou, má dlhodobý vzrastajúci trend; v roku 2017 dosiahol maximálnu úroveň v novodobej histórii knižnice.

V medziročnom porovnaní vzrástol o 135 a dosiahol počet **912**.

Na realizácii podujatí sa podieľala 80,37 % centrálna knižnica, kde sa uskutočnilo **733** podujatí, t.j. na 1 otvorený deň počas pracovného týždňa v roku 2017 pripadlo 2,53 podujatia. Na pobočke Vlčince zrealizovali 87 podujatí, na pobočke Hájik 33 podujatí. Na pobočke Solinky významným podielom prispieva k počtu podujatí čitateľský krúžok, spolu tam bolo zorganizovaných 49 podujatí.

V priebehu sledovaného roka knižnicu za účelom účasti na podujatiach navštívilo **20 535 návštevníkov**, t.j. 10,81 % z celkového počtu návštevníkov vyhľadalo knižnicu práve s cieľom kultúrneho a spoločenského vyžitia alebo čerpania informácií populárno-náučnou formou prostredníctvom kolektívne organizovaných podujatí (najmä pre deti a mládež).

V roku 2017 sa uskutočnili výstavy:

Sny, série, symboly	výstava fotografií a koláží L. Kupkoviča	5.1. – 18.2.2017
Nespútané krásy prekliatych hôr	výstava fotografií Ondreja Kamenára	5.1. – 18.2.2017
Božena Lenčová, 80. výročie	dokumentárna výstava 80.výr. narod.	1.1. – 31.1.2017
Európske rozprávky	výstava ľudových rozprávok z krajín EÚ	1.1. – 7.1.2017
Osmijankova literárna záhrada	výstava	9.2. – 18.3.2017
Výskumné postupy na hľadanie centier		
Komandúr rytierskych rádov	výstava dokumentov neoficiálnej štúdie	13.2. – 4.3.2017
Fašiangové portréty	výstava fotografií Pavla Ďurča	20.2. – 31.3.2017
Doktor Esperanto (Život a dielo L. L. Zamenhofa)		
Jozef Gabčík	komixová výstava k 100. výr. LLZ	3.4. – 29.4.2017
Tvoriví seniori	výstava dokumentov výr. Anthropoid	2.4. – 30.5.2017
Kde bolo, tam bolo...	výstava výrobkov	2.5. – 30.5.2017
Čiročistý romantik	výstava ilustrácií Stana Lajdu	2.5. – 30.5.2017
Slnko v duši	výstava ilustrácií Jaroslava Vodrážku	3.5. – 30.6.2017
Čarovná pastelka	výstava prác žiakov SZŠ zo ŽSK	1.6. - 31.8.2017
Kniha Horného Považia 2016	výstava výtvarných prác žiakov SZUŠ	1.6. - 30.6.2017
Klnka, klnka, daj nám slnka...	putovná výstava víťazných kníh	1.6. - 30.6.2017
Ekoplagát 2017	výstava prác detí MŠ	1.7. - 31.8.2017
Herci v školských laviciach	výstava študentských prác	4.9. - 29.9.2017
Najkrajšie kalendáre	výstava o slovenských hercov	2.9. - 30.9.2017
Medveď - Kráľ zvierat	výstava Klubu fotopublicistov SSN	30.9. - 21.10.2017
Čaro vesmíru	výstava detských výtvarných prác	1.10. - 27.10.2017
Ján Lenčo	výstava astronomickej fotografie	1.10. - 30.11.2017
Svet z korálikov	výstava pri príležitosti 5. výročia úmrtia	1.10.-30.10.2017
Myslím, teda recyklujem	autorská výstava výrobkov z korálikov	2.11. - 30.11.2017
Kníhtlač Jána Dadana	výstava plagátov OZ Prales	2.11. - 30.11.2017
	výstava ku kníhtlačiarskej dielni	1.12. - 31.12.2017

O výstavné miesta v priestoroch knižnice je veľký záujem; prezentujú sa v nich jednak profesionálni umelci, ale zároveň je o ne záujem aj medzi amatérmi; knižnica im vlastné prezentovanie sa umožňuje. Verejnosť v rámci projektu **Ľudia pre ľudí** s obľubou využíva túto možnosť na sprí-

stupnenie výsledkov vlastnej tvorivej činnosti ostatným návštevníkom knižnice. Medzi výstavami sú aj výstavy pripravené pracovníčkami Úseku regionálneho výskumu, dokumentov a informácií.

Medzi výstavami vzbudili najväčší záujem výstava **Slnko v duši**, ktorá sa organizovala už po druhý krát a predstavila širokej verejnosti viac ako sto prác žiakov špeciálnych základných škôl a zariadení Žilinského kraja či výstava pod názvom **Sny, série, symboly**, ktorá priniesla fotografie a koláže L. Kupkoviča a bola otvorená paralelne s výstavou fotografií o nespútanej kráse prekliatych hôr v expedícii Albánska **Ondreja Kameniar**.

Pre školské kolektívy boli ťahákom výstavy Osmijankova literárna záhrada, výstava ilustrácií **Jaroslava Vondrážku**, známych z kníh pre deti, výstava ilustrácií **Stanislava Lajdu** a **Európske rozprávky**. Výstava **Osmijankova literárna záhrada**, zameraná na rozvoj čitateľskej gramotnosti detí, bola zorganizovaná s neziskovou organizáciou Osmijanko a priťahla do knižnice 1180 návštevníkov. Severoslovenská esperantská spoločnosť predstavila osobnosť zakladateľa esperanta (**Doktor Esperanto, Život a dielo L. Zamenhova**). Po výstave Spisovatelia v školských laviciach poskytlo Múzeum pedagogiky a školstva v Bratislave ďalšiu zo svojej série, tentokrát o slovenských hercoch pod názvom **Herci v školských laviciach**.

V roku 2017 sa uskutočnili tematické besedy a stretnutia:

Sny, série, symboly	vernisaž dvoch výstav	5.1.2017
a Expedícia Albánsko	beseda Liby Chiary Hladekovej	11.1.2017
Cesta do Santiaga de Compostela	prednáška Michala Kravčíka	25.1.2017
Vodou za ozdravenie klímy	tvorivé dielne	30.1.2017
Tvorivé dielne pre seniorov	premietanie filmu	30.1.2017
38 Demitra	prednáška	7.2.2017
Ako sa tancuje argentínske tango	odborný seminár	9.2.2017
Osmijanko	vernisaž výstavy	9.2.2017
Osmijankova literárna záhrada	valentínsky darček – zápisné zdarma	14.2.2017
Valentín v knižnici	infoseminár SAIA	15.2.2017
Štúdium a veda do sveta	prednáška Metoda Krála	15.2.2017
Doplnenie histórie miest a obcí	prezentácia	16.2.2017
Oxford	prednáška o hyperaktívnych deťoch	20.2.2017
Karneval pre deti	karneval spojený s tvorivými dielňami	27.2.2017
Muzika	premietanie filmu s komentárom	27.2.2017
O rukavičke	zážitkové čítanie pre deti	28.2.2017
Sedem zhavranelých bratov	premietanie filmu s komentárom	1.3.2017
The very hungry caterpillar	zážitkové čítanie pre deti v angličtine	3.3.2017
Jazykový kvet	semifinále jazykovej súťaže	7.3.2017
Týždeň slovenských knižníc	aktivity počas celoslovenskej akcie	13.3. - 17.3.2017
Týždeň mozgu	medzinárodné podujatie	13.3. - 17.3.2017
Deň ľudovej rozprávky	celoslovenské podujatie	16.3.2017
Marta Pažická v knižnici	literárno-dramatické dopoludnie pre deti	16.3.2017
Einstein Teen	súťaž v angl. jazyku	23.3.2017
Noc s Andersenom	nocovanie v knižnici	31.3. - 1.4.2017
Džerengová pre deti	beseda pre deti so slovenskou autorkou	4.4.2017
Jazykový kvet	finále jazykovej súťaže	6.4.2017
Krajinka	premietanie filmu s komentárom	24.4.2017
Kniha Horného Považia 2016	vyhodnotenie čitateľskej súťaže	24.4.2017
Shakespeare's Day	súťaž v recitácii v anglickom jazyku	27.4.2017
Kde bolo, tam bolo...	otvorenie výstavy	2.5.2017
Sonáta pre zem	prezentácia Kataríny Mikolášovej	10.5.2017
Lekárska psychosomatika	prednáška Antonie Krzemieňovej	11.5.2017
E - team	beseda Amnesty International	17.5.2017
Tvoríme vlastnú knihu	vyhodnotenie medzinárodného kola súťaže	23.5.2017
Detské chodníčky Beskydami	podujatia a tvorivé dielne pre deti	25.5. - 23.6.2017

Detský čitateľský maratón	Čítajme si... 2017 v Auparku	31.5.2017
Erika Jarkovská	beseda so slovenskou autorkou	31.5.2017
Čarovná pastelka	vernisaž výstavy	1.6.2017
Melichová, Blšáková, Rynke	beseda so slovenskými autorkami	7.6.2017
Celé Slovensko číta deťom	celoslovenské podujatie	7.6.-11.6.2017
Spoločne tvoríme a hráme sa v knižnici	tvorivé dielne a workshopy	9.6. - 10.6.2017
Mexické maňanitas	hudobné dopoludnie s klavírom a gitarou	16.6.2017
Zlatý majster Paľo Staniček	diskusia s bežkárom	21.6.2017
Klnka, klnka, daj nám slnka...	vernisaž výstavy	22.6.2017
Marcela Laiferová	beseda so speváčkou a spisovateľkou	23.6.2017
Budúci rok ideme domov	beseda s Ondrejom Mihálom	27.6.2017
Detské leto v knižnici	tvorivé dielne a čítanie pre deti	10.7. – 25.8.2017
Turzo a kultúrne dedičstvo	prednáška o uhorskom palatínovi	7.9.2017
Pamätný výstup na Rozsutec	piaty výstup na Veľký Rozsutec	9.9.2017
Prechádzka po kult. pamiatkach mesta	prezentácia spojená s tvorivými dielňami	1.9.2017
Tajomstvá Tretej ríše	prezentácia bádateľa Milana Zacha Kučeru	13.9.2017
Čitateľská výzva	vyhodnotenie letnej súťaže	20.9.2017
Včielka Terka	beseda so Štefanom Debnárom	20.9.2017
Ako sa tancuje argentínske tango	beseda o latinskoamerickom tanci	21.9.2017
Európsky deň jazykov - ESONO	beseda žilinských esperantistov	25.9.2017
Na tenkom ľade	beseda so spisovateľom Jánom Hanákom	26.9.2017
Henrich Bartek	odborný seminár	27.9.2017
Zo škrupinky 2., Cesta do Austrálie	krst novej knihy Janky Necpalovej	28.9.2017
Svetový deň srdca	bezplatné meranie cholesterolu	29.9.2017
Incontro	stretnutie s Angelou Micheli	30.9.2017
Žilinský literárny festival	literárny festival	2.10. - 8.10.2017
Nikdy nie je neskoro	beseda o domácom násilí	9.10.2017
Komunitná knižnica	odborný seminár pre knihovníkov	11.10.2017
Knižný Vševedko	vedomostná súťaž o knihách	13.10.2017
Jazykový kvet	seminár k súťaži	18.10.2017
Cuky a Luky vo filme	premietanie filmu s komentárom	23.10.2017
Týždeň s Národným parkom Malá Fatra	besedy pre deti aj dospelých o NP MF	23.10. - 27.10.2017
Strašidelná knižnica	program pre deti v maskách	3.11.2017
Domácnosť bez odpadov	beseda o redukcii odpadov	6.11.2017
Ján Lenčo	odborný seminár o spisovateľovi	8.11.2017
Literárna cena Jána Frátrika	vyhodnotenie literárnej súťaže	8.11.2017
Dušan Halaj	beseda pri príležitosti životného jubilea	13.11.2017
Meranie imunity	meranie imunitného systému pre čitateľov	21.11. - 22.11.2017
Tragédia v Černoveji	beseda so spisovateľom Antonom Laučekom	22.11.2017
Vianoce s detskou knihou	besedy s autormi pre deti	28.11.- 15.12.2017
Odvážne srdce	beseda so žilinským autorom Jurajom Vojtášom	29.11.2017
Knižnica v živote dieťaťa II.	odborný seminár	1.12.2017
Ján Dadan ml. a Alexander Lombardini	odborný seminár	6.12.2017
Mingovia - vrchol čínskej klasickej kultúry	beseda s P. Čaplickým a M. Čarnogurskou	6.12.2017
Uganda	beseda o africkej krajine	8.12.2017
Kórea očami žil. esperantistov	zážitky z celosvetového kongresu	11.12.2017
Katarína Holetzová	beseda s autorkou o jej novej knihe Svorka	20.12.2017

Napriek rôznym iným aktivitám knižnica ostáva miestom, ktoré je venované prioritne knihe, literatúre a čítaniu. Tradičný typ podujatí, ktoré knižnica organizuje, sú besedy s autormi a prezentácie literárnych diel. V roku 2017 predstavili svoju tvorbu na pôde knižnice viacerí slovenskí autori; regionálna autorka **Katarína Mikolášová** prezentovala svoju novú knihu *Sonáta pre zem*, autorka historických románov **Erika Jarkovská** svoj nový román *Posledný potomok*, v ktorom sa vracia k svojmu obľúbenému prostrediu historickej Severnej Ameriky, **Mária Blšá-**

ková, Inez Melichová a Alica Rynke spojili svoje sily a o (nielen svojich) knihách rozprávali spolu. **Marcela Laiferová** pri predstavovaní svojej knihy aj zaspievala, včely a pomôcky včelára deti videli s *Včielkou Terkou Štefana Debnára*.

Petra Nagyová – Džerengová, autorka tzv. ženských románov tentokrát predstavila v knižnici svoju tvorbu pre deti. **Katarína Holetzová** pokračovala v písaní detektívok románom *Svorka*.

Literatúru orientovanú prioritne na detského čitateľa prezentovali autori **Jaroslava Kuchtová, Marcela Miklošková, Marta Hlušíková, Toňa Revajová** a ďalší autori zúčastnení na **Viano-ciach s detskou knihou**. Mužskou protiváhou bol **Peter Ničík, Peter Vaňouček** a ilustrátor, akademický maliar **Stanislav Lajda**. Posledný spomínaný mal počas roka v knižnici aj výstavu svojich knižných ilustrácií.

Spojenie knižnice s literatúrou sa prehĺbilo počas **Žilinského literárneho festivalu** (v dňoch 02. 10. – 08. 10. 2017), ktorý sa niesol v znamení boja proti postfaktuálnej dobe: Fakt? Fakt!. V tomto duchu knihovníčky pripravili program pre najmenších: Fakt existuje ryba Biba?!. Zároveň sa knižnica prezentovala na takzvanom Malom knižnom trhu.

Krajská knižnica v Žiline v pravidelných intervaloch organizuje **kurzy, tvorivé dielne, kluby**. Podmienkou účasti je registrované členstvo v knižnici.

- **Klub s Knihuľkou.** Klub pre mamičky s najmenšími deťmi. Cieľom je rozvíjať predčitateľskú gramotnosť, a to aj v spojení s hrami a spevom. Klub od svojho vzniku v septembri 2016 prebieha raz mesačne. Priemerne sa na ňom stretáva 23 účastníkov.
- **Let's read kids.** Klub pre mamičky s deťmi v angličtine. Rozvíja predčitateľskú gramotnosť, učí deti základy anglického jazyka. Stretnutia sú raz mesačne, podľa žiadosti účastníkov aj 2x mesačne. Priemerne klub navštevuje 13 účastníkov. Klub je otvorený pre verejnosť a významne zapája aj kórejskú komunitu v Žiline.
- **Pod'me spolu do sveta.** Program pre deti v domácom vzdelávaní. Komunitné stretnutie rodičov a detí, ktorí sa spolu učia doma. Program podporuje sociálne väzby, ktoré doma vzdelávané deti nenadobudnú v škole. Od svojho vzniku v októbri 2017 prebieha raz mesačne s priemernou účasťou 20 účastníkov. Otvorený pre verejnosť.
- **Abeceda v knižnici.** Zážitkové čítanie a tvorivé dielne pre deti od troch rokov. Rozvíja predčitateľskú gramotnosť, fonematické uvedomovanie, rytmizáciu a jemnú motoriku. Od svojho formálneho vzniku v októbri 2016 sa na programe raz mesačne stretáva priemerne 17 účastníkov. Otvorený pre verejnosť.
- **Biblosko.** Čitateľský klub pre žiakov 1. stupňa základných škôl. Jeho cieľom je rozvoj čitateľskej gramotnosti a podpora čítania u čitateľov „začiatočníkov“. Prebieha raz mesačne. Priemerná účasť na jednom stretnutí je 10 účastníkov.
- **Hermes.** Klub tvorivého písania pre 2. stupeň ZŠ a SŠ. Členovia klubu rozvíjajú svoj spisovateľský talent, tvoria a čítajú. Klub od svojho vzniku v apríli 2017 prebieha raz mesačne a priemerne sa v ňom stretáva 10 účastníkov. Otvorený pre verejnosť.
- **Novalis.** Klub priateľov poézie. Básne sa v tomto klube nielen čítajú a rozoberajú, ale aj tvoria. Rozvíja sa tak nielen abstraktné myslenie, ale aj čitateľská gramotnosť členov. Klub od svojho vzniku v apríli 2017 prebieha raz mesačne. Priemerná účasť je 6 účastníkov.
- **Fankluby spojme sa!** Čitateľský klub pre stredoškolskú mládež. Počas klubových stretnutí sa upriamuje pozornosť mladých nielen na populárnu literatúru, ale aj na staršie diela. Stretnutia prebiehajú približne raz za dva mesiace a priemerná účasť je 5 účastníkov.

- **Klub spoločenských hier.** Knižnica do svojho fondu zakúpila množstvo spoločenských hier. Každý týždeň sa nadšenci stretávajú pri tejto modernej zábave a rozvíjajú tak svoje strategické myslenie, všeobecný rozhľad i postreh. Priemerne klub využíva 10 účastníkov, no spoločenské hry sú ako súčasť knižničného fondu nepretržite prístupné širokej verejnosti.
- **Klub N.** Čitateľský klub pre verejnosť. Na stretnutiach klubu si členovia prehlbujú znalosti o klasickej literatúre a nachádzajú v nej tak nový pôžitok. Stretnutia klubu sú raz mesačne s prestávkou počas prázdnin. Priemerný počet je 6 účastníkov a klub je otvorený pre verejnosť.
- **British reading club.** Čitateľský klub v angličtine. Klub podporuje komunikačné zručnosti v anglickom jazyku a kladie zaujímavé otázky na diskusiu. Stretnutia prebiehajú mesačne s prázdninovou prestávkou a priemerne sa na nich zúčastňuje 6 členov. Otvorený pre verejnosť.
- **Klub milovníkov taliančiny.** Klub talianskej konverzácie. Na stretnutiach sa rozoberajú zaujímavé témy z talianskych reálií. Konverzácie prebiehajú 2x mesačne. Priemerná účasť na jednom stretnutí je 6 účastníkov.

Prioritne pre seniorov a ľudí so zdravotným a sociálnym znevýhodnením sú:

- **Kurz základnej počítačovej gramotnosti.** Kurz je primárne zameraný na seniorov a nezamestnaných. Jeden kurz pozostáva zo 6 stretnutí, priemerná účasť na jednom kurze je 8 účastníkov. Po skončení jedného kurzu je následne otváraný ďalší kurz. Kurzy prebiehajú počas celého roka. Otvorený pre verejnosť.
- **Počítačové kurzy pre pokročilých** (textový dokument a Internet – 3 stretnutia, Prezentácie a tabuľky, Tvorba webstránok, Úprava fotografií - 2 stretnutia, Prezi, Komunikácia cez internet (Facebook a Skype) – 2 stretnutia. Priemerná účasť na jednom kurze je 5 účastníkov (individuálna práca s účastníkmi). Otvorený pre verejnosť.
- **Tvorivé dielne pre seniorov.** Komunitná aktivita primárne zameraná na seniorov. V rámci dielní účastníci zhotovujú výrobky technikou origami, fleurogami, korálikovanie, výroba magnetiek... Prebiehajú raz mesačne. Priemerná účasť na jednom stretnutí je 11 účastníkov.
- **Tvorivý klub.** Komunitná aktivita primárne zameraná na seniorov. Klub je otvorený pre verejnosť, vznikol na požiadavku účastníkov tvorivých dielní pre seniorov. Rozvíja jemnú motoriku. Prebieha každý štvrtok. Priemerná účasť na jednom stretnutí je 8 účastníkov.
- **Enjoy English with us.** Komunitná aktivita primárne zameraná na seniorov a nezamestnaných. Jej cieľom je rozvíjanie základných komunikačných zručností v anglickom jazyku. Prebieha každý štvrtok, je rozdelená do dvoch kurzov pre dve skupiny účastníkov. Priemerná účasť na jednom stretnutí je 8 účastníkov.
- **Tréning pamäti.** Kurz tréningov pamäti, primárne zameraný na ľudí 50+. Cyklus deviatich stretnutí je zameraný na zlepšenie koncentrácie, ukladanie nových poznatkov do pamäti, predchádzanie Alzheimerovej chorobe, správnu životosprávu, dôležitosť fyzickej aktivity. Počas roka prebiehajú dva turnusy, jarný a jesenný, priemerná účasť na kurze je 8 účastníkov.

V roku 2017 Krajská knižnica v Žiline s cieľom propagácie regionálnej tvorby a regionálnych autorov vyhlásila jedenásty ročník čitateľskej súťaže **Kniha Horného Považia 2016**. Autori, vydavatelia i široká verejnosť mali možnosť nominovať knihu vydanú v roku 2016 a súvisiacu s regiónom Žilina a Bytča tematicky alebo osobou autora textovej či obrazovej časti. Do súťaže bolo nominovaných **56 kníh** a do hlasovania sa zapojilo **2 258 hlasujúcich**. Ocenenie Kniha

Horného Považia 2016 získala v kategórii beletrie kniha **Alžbeta Báthoryová. Krvavá grófka z Čachtíc** autora Michala Horeckého s počtom hlasov 293.

V kategórii odborná literatúra získala ocenenie kniha s počtom hlasov 244 **12 statočných** zostavovateľa Ľubomíra Bechného a kolektívu autorov. Víťazné knihy boli prezentované aj na centrálnom pódii knižného veľtrhu **Bibliotéka 2017** v novembri, na ktorom knižnica predstavila svoje služby a výsledky vydavateľskej činnosti spolu s ostatnými regionálnymi knižnicami Žilinského samosprávneho kraja.

Knižnica však nepôsobila len pre tých, ktorí hľadali v knižnici umelecké, resp. literárne slovo. Prichádzali do nej aj autori odborných kníh, odborníci z rôznych oblastí, cestovatelia, psychológovia a ďalší. Témami, ktoré tradične pritiaľnu do knižnice najviac ľudí, sú zdravie a cestovanie. Cestovateľské besedy alebo besedy, ktoré aj cez inú tematiku zaviedli návštevníkov do cudzích krajín, boli štyri: svoju **púť do Santiaga de Compostela** odprezentovala spolu so svojou novou knihou Liba Chiara Hladeková, africkú krajinu **Ugandu** predstavila Francúzska aliancia, **Kóreu** spoznali žilinskí esperantisti prostredníctvom zážitkov z celosvetového kongresu a cez **historickú Čínu** a dynastiu Ming bola na besede s P. Čaplickým a M. Čarnogurskou predstavená čiastočne aj súčasná Čína.

Exotiku priviedla do knižnice aj hudba; Júlia Balvonová a Peter Vaňouček na hudobnom popoludní pod názvom **Mexické maňanitas** uviedli Concierto San Ángel od skladateľa Gerarda Tameza.

Ondrej Mihál prezentáciou knihy **Budúci rok ideme domov** predstavil život slovenských vysťahovalcov v Kanade. Úsek regionálneho výskumu, dokumentov a informácií pripravil pre verejnosť prednášku o uhorskom palatínovi Turzovi **Turzo a kultúrne dedičstvo**. Zaujímavú a polemickú teóriu o pôsobení historických rádov na území Uhorska pod názvom **Výskumné postupy na hľadanie centier Komandúr rytierskych rádov** prezentoval doc. Metod Král, ktorý svoje názory podložil vlastnými historickými mapami na výstave s obdobným názvom. Svoju historickú bádateľskú činnosť prezentoval v knižnici aj český bádateľ Milan Zach Kučera (**Tajomstvá Tretej ríše**), ktorý skúmal tajomné miesta nacistických pohlavárov počas 2. svetovej vojny nielen na území Čiech. História sa týkala aj prednáška Antona Laučka **Tragédia v Černoveji**.

Tradične sa knižnica zúčastnila žilinských **Dní zdravia** na Hlinkovom námestí a spoluorganizovala **Deň srdca**, počas ktorého si návštevníci knižnice mohli dať zmerať krvný tlak, váhu, cholesterol, cukor a tuk a zamyslieť sa nad svojím zdravotným stavom. Počas týchto podujatí knižnica prezentovala svoje služby a fond na výstavke kníh s tematikou zdravia a zdravého životného štýlu. Do oblasti duševného alebo fyzického zdravia, psychológie a výchovy zasahovali besedy **Komunikujme po tigrijsky** o hyperaktívnych deťoch, **Lekárska psychosomatika** prezentovaná Antoniou Krzemieňovou a beseda spojená s názornými ukážkami **o meraní imunity**. Podujatie organizované v spolupráci s občianskym združením Náruč **Nikdy nie je neskoro** riešilo otázku domáceho násillia, ako ho rozpoznať a ako sa voči nemu brániť.

Zaujímavé a celospoločensky prítiaľivé sú podujatia presahujúce do oblasti ekológie, ochrany prírody. Už začiatkom roka Michal Kravčík ponúkol netradičný pohľad na vodu v prednáške **Vodou za ozdravenie klímy**. Pri príležitosti 50. výročia ochrany prírody Malej Fatry sa uskutočnil s **Národným parkom Malá Fatra** celotýždňový cyklus podujatí o ochrane prírody, medveďa hnedého, o činnosti strážnej služby v národnom parku, o rehabilitácii živočíchov. Ďalšia tematická skupina podujatí pod názvom **Myslím, teda recyklujem**, ktorú organizačne zastrešovalo **občianske združenie Prales** bolo zamerané na recykláciu odpadu a likvidáciu odpadu v domácnosti. S rovnakým názvom sa konala výstava výtvarných prác na úseku literatúry pre deti a mládež, kde sa tradične prezentujú výsledky výtvarných alebo literárnych súťaží. Aj v r. 2017

tam deti mohli ukázať svoje práce zo súťaže **Ekoplagát a Medved' - Kráľ zvierat**, ktorú organizovala Správa NP Malá Fatra v rámci environmentálnej výchovy.

Dvadsiaty tretí ročník **Dní nádeje** v dňoch 2. 10. - 6. 10. 2017 tradične priviedol do knižnice študentov na prehliadku literárnych a výtvarných prác k protidrogovej téme a na besedy o problematike rôznych foriem závislostí, rasizmu a extrémizmu, o živote v iných krajinách, o právnej zodpovednosti, o antropológii, o tvorivom prístupe k schopnostiam ľudskej pamäti. Spoločne sa na 10 besedách (Drogy a mozog, Svet internetu a ako v ňom, Mladí inde, Prevencia kriminality, drogovej a inej závislosti a patologických javov v spoločnosti) zúčastnilo 544 študentov.

Britské centrum sa podieľalo na organizácii niekoľkých odborných podujatí zameraných na výučbu anglického jazyka. Spoluorganizovalo dva seminár vydavateľstva **Oxford**. Podujatím, ktoré sprevádzalo Britské centrum od začiatku jeho činnosti v r. 2007 je **Reading Club**, ktorý si kladie si za cieľ propagovať anglickú literatúru a prostredníctvom rozhovorov o tvorbe anglických autorov rozvíjať záujem o Veľkú Britániu, jej kultúru a súčasný život. Na báze dobrovoľníctva klub vedie lektor Roger Heyes. V roku 2017 sa členovia klubu stretli pri téme o Shakespearovi, detektívovi Sherlockovi Holmesovi, Roaldovi Dahlovi. Klub počas roka navštívil aj amatérsky filmár John Skelton, ktorý predstavil svoje rodné mesto York a život v ňom v 60-tych rokoch 20. storočia. Pre seniorov bola určená výučba angličtiny (**Enjoy English with us**), pre mladšie deti klub **Let's read kids**, ktorý oslovuje v anglickom jazyku deti a mamičky. Pre žiakov a študentov rôznych vekových skupín boli organizované informačné prípravy zamerané na činnosť centra a možnosti vzdelávania sa v anglickom jazyku. Pri realizácii podujatí vychádzajú pracovníčky centra z metódy CLIL / Content and Language Integrated Learning/, zavádzajúcej angličtinu do výučby vo forme presadzovanej školami.

V spolupráci s metodickým orgánom pre ZŠ – Anglický jazyk mesta Žilina zorganizovalo Britské centrum súťaž v prednese poézie a prózy v anglickom jazyku **Shakespeare's Day** – finálové kolo, na ktorom sa zúčastnilo 70 detí ZŠ. (Podobný charakter malo aj hosťovanie celoslovenskej súťaže Jazykový kvet, na ktorom sa zúčastnilo 130 žiakov a študentov z celého Žilinského kraja). V priestoroch knižnice sa po druhý krát konala aj vedomostná súťaž v anglickom jazyku EinsteinTeen s účasťou 50 žiakov ZŠ.

Z celkového počtu 912 podujatí bolo 82% orientovaných na deti a mládež. Budúcnosť knižníc do značnej miery závisí od vzťahu mladej generácie k čítaniu a ku knihe, preto aktivity na podporu čítania, propagáciu knižnice a jej služieb, na propagáciu konkrétnych titulov a autorov stáli vždy v popredí kultúrno-vzdelávacej činnosti knižnice. Niektoré boli realizované koordinovane na celoslovenskej úrovni (Deň ľudovej rozprávky, Čítajme si, Noc s Andersenom, Celé Slovensko číta deťom), niektoré na regionálnej (Knižný Vševedko), iné až na medzinárodnej úrovni (Tvoríme vlastnú knihu) a niektoré boli výsledkom konkrétnej snahy knihovníkov krajskej knižnice (literárne tvorivé dielne, besedy o knihách a i.).

Už po druhý krát (31.5.2017) sa konal čitateľský maratón **Čítajme si** v obchodnom centre Aupark Žilina, kde sa deti zapojili do pokusu o celoslovenský rekord v desiatom ročníku podujatia organizovanom Linkou detskej istoty pod patronátom Oľgy Feldekovej. Jeho cieľom bolo, aby v určenom čase čo najviac detí prečítalo jednu stranu z rozprávkovej knihy a pomáhali im v tom známe osobnosti, poslanec mestského zastupiteľstva Peter Cibulka; dramaturgička Bábkového divadla Žilina Petra Štorcelová, herec Bábkového divadla Peter Valašík a canisterapeutka Martina Michalková z n.o. Zmysel života. Na Slovensku sa do maratónu zapojilo 46 040 detí (40 954 v r. 2016, 38 383 detí v r. 2015). a ich počet z roka na rok rastie; rekord bol teda prekonaný. Podujatie

sa stretlo aj v Žiline s veľkým záujmom detí i verejnosti a do rekordu sa v Auparku zapojilo 150 detí.

Tradičným a nosným podujatím detskej zimy v knižnici sú **Vianoce s detskou knihou**, ktorých XI. ročník sa konal s podporou Fondu na podporu umenia a ktorého obsahom boli podujatia zamerané na čítanie, detskú literatúru a stretávanie sa s tvorcami detských kníh.

Knižnicu v adventnom čase navštívili umelci: Marcela Miklošková, Jana Necpalová a Stano Lajda, Peter Ničík a Peter Vaňouček, Igor Válek, Jaroslava Kuchtová, Marta Hlušíková, Štefan Debnár, Katarína Mikolášová, Toňa Revajová a Mária Porubčanská. Sprievodnými aktivitami projektu boli vianočné dielne na rozvíjanie tvorivosti a remeselníckej zručnosti detí. Vlastných aktivít projektu a sprievodných podujatí sa zúčastnilo spolu 1 025 detí a mladých ľudí.

Silnú tradíciu si vybuodovala detská medzinárodná literárno-výtvarná súťaž **Tvoríme vlastnú knihu**, ktorú knižnica organizuje v spolupráci s partnerskými knižnicami v Bielsku-Bialej a vo Frýdku-Místku. Realizácia 17. ročníka súťaže bola spojená s témou Tajomstvá môjho mesta a vyhlásila ju Městská knihovna Frýdek-Místek, ktorá zrealizovala aj medzinárodné kolo súťaže. Vyhodnotenie národného kola sa uskutočnilo v novootvorenom Rosenfeldovom paláci v Žiline a zároveň sa uskutočnila vernisáž prác z predchádzajúcich ročníkov. Národného kola súťaže sa zúčastnilo 46 detí, ktoré vytvorili 71 prác.

Tvoríme vlastnú knihu je súťaž, ktorá podporuje detský talent. Vedomosti z oblasti literatúry si mohli deti preveriť v inej tradičnej súťaži, **Knižný Vševedko**, ktorá je organizovaná pre deti do 12 rokov s podporou Krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov a knižníc a v partnerstve s ďalšími regionálnymi knižnicami Žilinského kraja. Krajské kolo súťaže sa konalo v Liptovskom Mikuláši.

Knižnica bola aj hlavným koordinátorom celoslovenskej súťaže **Deň ľudovej rozprávky**. Súťažnou úlohou detí bolo poskladať obrázkovú skladačku, na ktorej bola vyobrazená jedna konkrétna ľudová rozprávka a určiť ju. Deti mohli zároveň na druhú stranu nakresliť ich obľúbenú rozprávku. Do súťaže prišlo 1 254 výtvarných prác a 987 čitateľských knižiek.

Knižnica vyhlásila 2. ročník súťaže v oblasti tvorby poézie **Literárna cena Janka Frátrika**, ktorej sa zúčastnilo 79 detí v štyroch kategóriách.

Najmenším čitateľom patrilo aj niekoľko podujatí organizovaných v rámci 17. ročníka **Týždňa slovenských knižníc (TSK)** od 13.3. do 19.3.2017. Jeho tradičným vyvrcholením často bola **Noc s Andersenom**, ktorá sa však konala až v piatok 1. apríla. Vo všetkých knižniciach na Slovensku a susedných krajinách v knižniciach a školách nocovalo 98 655 detí a krajská knižnica k tomuto číslu prispela jednou 50-tkou účastníkov. Deti zo Žiliny a okolia sa zapojili do významného medzinárodného podujatia pri príležitosti narodenín dánskeho rozprávkara Hansa Christiana Andersena a v knižnici strávili noc plnú rozprávok, tvorivých dielní a stretnutí so zaujímavými ľuďmi. Lákadlom bola pre ne polnočná návšteva literárneho parčíka a Andersenovho stromčeka a návšteva terapeutických psíkov s neziskovou organizáciou Zmysel života.

Týždeň slovenských knižníc lákal návštevníkov do knižnice aj ďalšími podujatiami, medzi ktoré patrila aj výstava Osmijankova literárna výstava. Z podujatí pre dospelých zaujali najmä tréningy pamäti, ktorými chcela knižnica osloviť verejnosť aj v rámci Týždňa mozgu a hudobno-literárny večer Ladí nám to spolu, na ktorom čítal z vybraných kníh Goran Lenčo za sprievodu Petra Vaňoučka.

Po meste chodila **Knižničná hliadka** a prichytených pri čítaní odmeňovala zápisným do knižnice.

Pre deti s cieľom spojenia vyplnenia voľného času a vytvárania vzťahu ku knižnici boli organizované tvorivé dielne a ďalší pestrý program počas **Detského leta v knižnici**, prostredníctvom

ktorého sa knižnica aj v letných mesiacoch stala miestom oddychu a zábavy pre deti. Tvorivé dielne boli zamerané na rozvíjanie motoriky detí. V parčíka sa organizovali Rozprávkové pikniky pre najmenšie deti a ich rodičov, ktoré spájali hry, pohodu a čítanie rozprávkových kníh. Do programu prispeli aj študentky Univerzity 3. veku s tematickými besedami o usilovnej harmonike a živote a tvorivosti našich starých mám.

Počas celého roka fungoval obľúbený **Klub spoločenských hier**. Klub býval pravidelne každý štvrtok popoludní a ponúkal modernú zábavu pre všetkých. Knižnica rozšírila fond hier o ďalších 10 hier pre malých aj veľkých a v rámci klubu požičiavala aj iné didaktické hračky.

Základné a stredné školy a ich pedagógov oslovuje knižnica na základe doplneného a aktualizovaného **ponukového listu**, ktorý každoročne distribuuje do škôl v meste a okrese Žilina. Počas celého roka majú školy možnosť pozrieť si ponuku týchto tematických podujatí aj na internetovej stránke. Najčastejšie organizovaným podujatím pre školy bola opätovne **informačná príprava**, ktorá sa realizovala 93-krát a často bola doplnením iného podujatia. Žiaci zo vzdialenejších škôl v okrese trávili niekedy celé dopoludnia v priestoroch knižnice s viachodinovým programom. Cieľom informačnej prípravy bolo nielen oboznámenie so službami knižnice, usporiadaním fondu, ale aj príprava používateľa pre prácu s modernými informačnými zdrojmi – internetom, on-line katalógom a pod. Záujem bol aj o informačnú prípravu v Britskom centre a informačná príprava pre starších Stratení v informáciách učila študentov na konkrétnych príkladoch ako samostatne vyhľadávať v online katalógoch.

Tradične pre detského príjemcu boli určené **tematické besedy a pásma pre základné a stredné školy**. Celkovo knižnica registruje väčšiu záťaženosť žiakov a vyššiu konkurenciu pri oslovovaní škôl s ponukou podujatí. Mnohokrát majú pedagógovia problém uvoľniť sa zo školy a prísť so svojimi žiakmi na podujatie. Okrem toho, počet inštitúcií, ktoré ponúkajú žiakom účasť na svojich podujatiach, je vysoký. Ostáva teda na knižnici pripravovať stále lákavejšie aktivity s využitím moderných pomôcok.

Knižnica organizuje podujatia pre rôzne vekové, sociálne a profesijné kategórie používateľov, často v spolupráci so školami a organizáciami tretieho sektoru. Snaží sa sprístupňovať svoje služby aj tým skupinám, ktoré majú **sociálny alebo zdravotný handicap** – nielen zľavneným zápisným, debarierizáciou budovy, budovaním a sprístupňovaním zvukových kníh pre slabozrakých, ale aj vytváraním podmienok pre účasť na podujatiach s prítlačivým obsahom.

Vid' aj predchádzajúcu časť Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov.

Počas celého roka pokračovali **kurzy počítačovej zručnosti** pre zdravotne znevýhodnených, ženy na materskej dovolenke a dlhodobo nezamestnaných zamerané na osvojovanie si základov práce s počítačom, s textovým editorom a internetom. Záujem o kurz je stále vysoký a keďže sa jeho absolventi snažia o prehĺbovanie vedomostí, k základnému kurzu pribudol kurz o úprave a organizácii obrázkov v programe Picaso, o tvorbe webových stránok a o tvorbe prezentácií. V roku 2017 kurz absolvovalo 112 záujemcov a spolu bolo uskutočnených 19 kurzov. Na web stránke si záujemcovia môžu stiahnuť príručku Počítačová kuchárka, vydanú knižnicou pre potreby kurzu.

Vyškolení pracovníci knižnice realizovali jarný a jesenný kurz **tréningov pamäti** pre seniorov a po prvý krát ho doplnili o prvky relaxačnej reminiscencie; účastníci kurzu na nich získavali informácie o možnostiach zlepšovania a udržiavania pamäťových schopností aj na základe vlastných a kolektívnych spomienok. Mnohí účastníci z počítačových kurzov a z tréningov pamäti sa stretávali na tvorivých dielnach, na ktoré prichádzali aj klienti domovov sociálnych služieb.

Pri organizovaní podujatí knižnica vystupovala ako samostatný organizátor alebo ako partner iných jednotlivcov a subjektov; spoluprácu s nimi knižnica víta a venuje jej veľkú pozornosť.

Knižnica ponúka priestory, organizačné zabezpečenie, dokumenty na sprievodné výstavy, programovú realizáciu, príjemné prostredie.

Tradičnými partnermi sú okrem osobností inštitucionálne subjekty ako **Krajská odbočka Spolku slovenských spisovateľov, Zbor Žilincov, Slovenská národná knižnica, Nadácia Lúč, Štátny archív v Bytči – pobočka Žilina, Žilinská univerzita v Žiline, Považské múzeum v Žiline, Český spolok Žilina, Zväz slovenských turistov** a mnohí iní. V roku 2017 sa na priamej spolupráci stretla knižnica s mnohými partnermi - **Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Žiline, ESONO, Severoslovenská esperantská spoločnosť** (kurz esperanta, Zamenhofov deň), **Mesto Žilina** (Žilinské dni zdravia s možnosťou prezentácie služieb a fondov knižnice v samostatnom stánku, Tvoríme vlastnú knihu, Víťanie novorodencov do života). **Univerzita tretieho veku ŽU v Žiline** spolupracovala s Krajskou knižnicou v Žiline pri organizácii prednášok určených pre študentov aj pre verejnosť, podujatí pre deti počas detského leta a cykle seminárov Osobnosti Žiliny. Viď časti Spolupráca s inými subjektmi, Semináre, konferencie, odborné aktivity, aktivity na národnej úrovni a medzinárodnej úrovni, Iné aktivity a aktivity vyplývajúce z projektovej činnosti knižnice).

Vianoce s detskou knihou 2017

Vernisáž výstavy Kupkovič a Kameniar

Tvoríme vlastnú knihu

Bibliotéka 2017

Čítajme si... v Auparku

Odborný seminár – Henrich Bartek

Dni ruskej literatúry

Beseda s Erikou Jarkovskou

Tvorivý klub

Vernisáž výstavy Klnka, klnka...

Detské leto v knižnici

Výstup na Veľký Rozsutec

Argentínske tango v knižnici

Deň dobrovoľníctva

Rekonštrukcia úseku odb. literatúry

2. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Tab. 22 Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Úsek regionálneho výskumu, dokumentov a informácií

Ukazovateľ	r. 2016	r. 2017	Rozdiel
počet registrovaných bibliograf. a faktogr. informácií zameraných na regionálne témy	2 095	2 098	+ 3
počet vypracovaných bibliografií /tlačené+elektronické/ spolu	6	11	+ 5
z toho kalendárium	1	1	0
Ročenka	-	-	0
personálna bibliografia	-	1	+ 1
bibliografický leták	3	4	+ 1
iné /životopis.medailón, inf.leták a pod./	2	5	+ 3
počet vypracovaných rešerší	544	392	- 147
- z toho počet rešerší na regionálne témy	72	73	+ 1
počet titulov monitorovaných periodík spolu	120	120	
- z toho periodiká regionálneho zamerania		33	
počet záznamov v databáze regionálnej článkovej bibliografie spolu	25 345	27 173	+ 1 828
z toho ročný prírastok spolu	117	3	
- z toho články z periodík	1 825	1 828	+ 3
články zo zborníkov, kapitoly z kníh a iných špeciálnych tlačovín	88	98	+ 10
fond regionálnych dokumentov spolu		3 836	
z toho - knihy /počet KJ/	3 514	3 712	+ 198
- periodiká /počet titulov/		124	
- iné - spracované v KIS /drobné tlače, AV dokumenty, firemná lit., grafika, mapy a iné špec. dokumenty/			
elektronická databáza regionálnych autorít - počet autorít spolu		2 008	
z toho osobné autority		1 356	
korporatívne autority		652	
elektronická databáza fotografií - počet spracovaných záznamov fotografií v KIS	197	352	+ 155
výpožičky regionálnych dokumentov spolu	6 151	6 397	+ 246
z toho - knihy	1 463	1 687	+ 224
- periodiká	1 570	1 578	+ 8
- výstrižky	2 178	2 180	+ 2
- Iné (drobné tlače...)	940	952	+ 12
počet zrealizovaných regionálnych podujatí /garant podujatia - regionálne oddelenie/		8	
počet návštevníkov regionálneho oddelenia	513	516	+ 3
počet využívaných elektronických databáz	3	3	

Spracovanie regionálnej článkovej bibliografie - 1701 článkov bolo spracovaných zo súbežnej a 127 z retrospektívnej RB.

Úsek pokračoval v budovaní kartoték osobností, inštitúcií, udalostí a obcí, ktoré sa priebežne dopĺňajú. Osobitná pozornosť je venovaná budovaniu kartotéky osobností, v ktorej sa sústreďujú osobnosti z rôznych oblastí okresov Žilina a Bytča. Základ tvorí regionálna databáza – obecná úroveň v systéme Clavius (obsahuje aj korporatívne a geografické authority), ktorá sa priebežne dopĺňa životopismi regionálnych osobností a vkladáním nových autorít. V roku 2017 sa pokračovalo v dopĺňaní informácií o osobnostiach prostredníctvom Dotazníka pre biografický výskum osobností regiónu Žilina a Bytča. Tlačeným výstupom z týchto databáz je Kalendárium – výročia osobností okresu Žilina a Bytča.

Často využívaná je kartotéka obcí okresov Žilina a Bytča. Pri budovaní regionálnych databáz je dôležitý osobný kontakt, či už so žijúcimi osobnosťami alebo rodinnými príslušníkmi a predstaviteľmi jednotlivých miest a obcí okresov Žilina a Bytča.

V systéme Clavius sú spracovávané fotografie osobností, kultúrnych a prírodných pamiatok okresov Žilina a Bytča. Vid'. tab. 22.

Na CD nosičoch sú archivované tlačové správy mesta Žilina, ktoré knižnici pravidelne zasiela hovorca mesta.

Monitoring tlače bol v priebehu roka realizovaný len pre Krajskú knižnicu v Žiline (články našich zamestnancov a články o knižnici od iných autorov).

Edičná činnosť úseku: vid' časť 8.3.

Pracovníčky úseku úzko spolupracovali na realizácii projektu Literárno-historické chodníčky Beskydami. Power pointová prezentácia (pre školy a v rámci konferencií v Poľsku a na Slovensku), fotenie kultúrnych a prírodných pamiatok, spracovanie fotiek s bibliografickým popisom do systému Clavius, spracovanie bibliografických popisov článkov, text a fotografie do bedekra, realizácia a inštalácia výstavy slovenských a poľských osobností a pamiatok s nimi súvisiacich.

Úsek pokračoval v rozvíjaní kontaktov s ďalšími inštitúciami a osobnosťami v meste Žilina a v celom okrese Žilina a Bytča. Aktívne spolupracoval so Štátnym archívom v Bytči – pobočka Žilina pri organizovaní podujatí i pri dopĺňaní fondu regionálnou literatúrou. Pre Zbor Žilincov pracovníčky úseku retrospektívne dopĺňovali bibliografické záznamy článkov do systému Clavius z periodika Cieľ k pripravovanej publikácii histórie Zboru Žilincov. Pokračovala spolupráca so Žilinskou univerzitou – Univerzitou tretieho veku (poskytovanie informácií a literatúry regionálneho charakteru), s Mestom Žilina (hovorca mesta nám elektronicky zasiela tlačové správy, ktoré archivujeme v elektronickej podobe a sú k dispozícii používateľom knižnice pri ich bádateľskej činnosti na konkrétne témy, týkajúce sa mesta Žilina), s Výtvarnou agentúrou 1 (výstavy, vydavateľská činnosť).

Pracovníčky úseku sa podieľali na pomoci pri organizácii a realizácii podujatí KKŽ (napr. Knižničná hliadka v meste Žilina v rámci Týždňa slovenských knižníc, práce pri prerábaní fondu a regálov na úseku odbornej literatúry) a zúčastňovali sa na podujatiach kultúrnych inštitúcií ŽSK. Fotografie a videá z týchto podujatí ukladajú do elektronickej databázy. Takisto sa významnou mierou podieľali na referenčných službách knižnice.

Podujatia organizované úsekom regionálneho výskumu:

24.1.2017

Spisovateľka Božena Lenčová - 80. výročia narodenia – stretnutie, prezentácia

24.4.2017

Kniha Horného Považia 2016, vyhodnotenie – prieskum vydanej literatúry, ktorá spĺňa kritériá na nominovanie, oslovenie autorov, vydavateľov a pod. ohľadne nominácie a získania aspoň jedného výtlačku pre KKŽ, príprava a koordinácia súťaže a výstavy v rámci regionálnych knižníc ŽSK. Hlavná koordinátorka súťaže je Mgr. Ivana Jančulová.

26.4.2017

Podujatie spojené s besedou a premietaním filmu o **Jozefovi Gabčíkovi Dušanom Halajom** k výstave Jozef Gabčík.

27.9.2017

Henrich Bartek, významný slovenský jazykovedec, odborný seminár z cyklu Osobnosti Žiliny

8.11.2018

Ján Lenčo, významný slovenský spisovateľ, odborný seminár z cyklu Osobnosti Žiliny

9.11.—12.11.2017

Medzinárodný knižný veľtrh Bibliotéka 2017 v Bratislave – príprava, koordinácia v rámci knižníc ŽSK, power - pointové prezentácie víťazných kníh KHP 2016, zhotovenie informačných letákov o víťazných knihách (Kysuce, Horné Považie, Orava, Liptov, Turiec), prezentovanie putovnej výstavy víťazných kníh čitateľskej súťaže knižníc ŽSK (zabezpečenie jej inštalácie na knižnom veľtrhu Bibliotéka v Bratislave).

13.11.2017

Historik Dušan Halaj - 80. výročia narodenia – stretnutie. prezentácia

6.12.2017

Alexander Lombardini a Ján Dadan ml., odborný seminár z cyklu Osobnosti Žiliny

Výstavy organizované úsekom regionálneho výskumu

Celoročne

Juraj Turzo, 450. výročie narodenia osobnosti

Január 2017

Božena Lenčová, 80. výročie narodenia významnej spisovateľky

Apríl 2017

Jozef Gabčík, 105. výročie narodenia a 75. výročie úmrtia osobnosti

V spolupráci s historikom Dušanom Halajom

Máj 2017

Kde bolo, tam bolo, výstava ilustrácií akad. mal. Stana Lajdu

Máj-jún

Putovná výstava víťazných kníh regionálnych čitateľských súťaží Žilinského kraja

September 2017

Henrich Bartek, 110. výročie narodenia významného slovenského jazykovedca

Október - november 2017

Ján Lenčo, 5. výročie úmrtia spisovateľa

December 2017

Ján Dadan ml., 1662-1704, 355. výročie narodenia kníhtlačiara

Prezentácie

28.3.2017

Prezentácia Potulky po stopách osobností Horného Považia, Juraj Turzo

12.6.2017

Prezentácia o pamiatkach Žiliny a okolia pre deti špeciálnej základnej školy v rámci projektu Literárno-historické chodníčky Beskydami

23.6.2018

Prezentácia o pamiatkach Žiliny a okolia pre deti základnej školy v rámci projektu Literárno-historické chodníčky Beskydami

7.9.2017

Juraj Turzo, prednáška o pamiatkach regiónu a vplyve uhorského palatína

Postupne počas roka prebiehala digitalizácia vybraných titulov s regionálnou tematikou, digitalizácia fotografického materiálu z histórie Krajskej knižnice v Žiline, v ktorej sa bude pokračovať aj v roku 2018. Digitalizované dokumenty sú uchovávané v elektronickej podobe, poskytujú sa používateľom na vyžiadanie prezenčne.

Výskumná činnosť: Kalendárium : výročia osobností okresu Žilina a Bytča v roku 2017 – príprava, overovanie zdrojových dokumentov, osobné kontakty s osobnosťami, Dotazník pre biografický výskum osobností regiónu Žilina a Bytča, dopĺňanie informácií do Clavia – katalogizácia, regionálna databáza, obecná úroveň.

Záujemcovia o rešerše a informácie s regionálnou tematikou sú prevažne študenti základných, stredných a vysokých škôl, študenti Univerzity tretieho veku. Tematické zameranie rešerší je najmä hospodársky, kultúrny rozvoj mesta Žilina a Žilinského kraja (investície, turistika, architektúra, literárne osobnosti, história a pod.). Výber z rešerší v roku 2017: Beskydský hradný triangel – 66 záznamov, Teplička nad Váhom Žofia Bosniaková – 70 záznamov, Regionálna politika v školstve na území ŽK – 45 záznamov.

Počet vypracovaných rešerší za rok 2017: 73. Zoznam je dostupný na web stránke knižnice www.krajskakniznicazilina.sk

Úsek poskytuje celoročne regionálne informácie, knihy, časopisy, plné texty článkov, drobné tlače a pod. pre čitateľov, prevažne vysokoškolských študentov, pre študentov Univerzity tretieho veku a pre širokú verejnosť. Študenti podpisujú *Dohodu o poskytnutí odbornej pomoci pracovníkmi Krajskej knižnice v Žiline pri spracovaní záverečných prác študentov (stredoškolská odborná činnosť, bakalárske, magisterské a rigorózne práce)*. Svojím podpisom sa zaväzujú do termínu 14 dní odo dňa odovzdania, (obhajoby) kompletnej verzie záverečnej práce na svoju univerzitu (školu) odovzdať jeden exemplár záverečnej práce do fondu Krajskej knižnice v Žiline. Práce sú na regionálnom úseku archivované a k dispozícii pre čitateľov sú len prezenčne.

3. Metodická a poradenská činnosť knižnice

3.1.	r. 2016	r. 2017	rozdiel
Metodické návštevy	35	35	0
Konzultácie	355	400	+ 45
Odborné porady a semináre	7	10	+ 3

3.2. *Vnútroknižničná metodická činnosť*

Vnútroknižničná metodika je prepojená na všetky činnosti, ktoré knižnica realizuje a je zameraná na riešenie drobných i významnejších úloh každodennej knižničnej praxe. Vykonávali ju v úzkej súčinnosti riaditeľka a poverení pracovníci na základe rozhodnutí vedenia knižnice, ktoré reprezentujú pracovníci služieb, vedúca odd. ekonomicko-technickej činnosti, krajská metodička, zástupca odborovej organizácie. Okrem odborných otázok bola pozornosť venovaná kontrole dodržiavania zásad a opatrení v oblasti BOZP a požiarnej ochrany, finančnej kontrole, dodržiavaniu opatrení v oblasti ochrany osobných údajov.

Cieľom metodickej činnosti bolo nielen usmerňovanie prebiehajúcich činností centrálnej knižnice a pobočiek, ale aj hľadanie inovatívnych riešení a ich implementácia v praxi. Najväčšie zmeny priniesol rok 2017 v centrálnej knižnici. Pomerne zásadne bola riešená koncepcia usporiadania úseku literatúry pre deti a mládež; bolo prijaté rozhodnutie o vyčlenení literatúry pre staršiu mládež a vytvorení nového úseku pre túto vekovú skupinu na úseku beletrie. Základy boli realizované už koncom roka – literatúra bola vytriedená a na úseku beletrie sa vytvoril priestor pre vznikajúci úsek mládežníckej literatúry. Pred úsekom beletrie stála koncom roka 2017 veľká priestorová prestavba, ktorá sa začala realizovať začiatkom roka 2018. Zároveň bola začatá aj rekonštrukcia internetovej študovne, v ktorej sa vytvoril priestor pre novovznikajúcu oddychovú zónu so zakúpenými sedačkami a stolíkmi. Najnáročnejšou však bola prestavba prvého poschodia, ktorú podnietila rozsiahla výmena regálov a ktorá priniesla zmeny v rozmiestnení odbornej literatúry. Riešilo sa umiestnenia čítárne, ktorá bola spojená s úsekom odbornej literatúry a zároveň sa vytvoril priestor pre „tichú“ študovňu.

Na fondmi odľahčenom úseku literatúry pre deti a mládež sa postupne formoval priestor pre plánovaný kútik pre najmenšie deti, ktorého dotvorenie sa pripravuje v roku 2018 s projektovou podporou a z časti s načasovaním na jeho prezentovanie počas Dní detskej knihy v apríli 2018. Permanentným preusporiadaním a očistou od starých kníh prechádzali skladové priestory a mnoho vyradených kníh bolo ponúknutých iným knižniciam, po prípade širokej verejnosti na predaj.

Presuny v rozmiestnení fondov sa čiastočne realizovali aj s prihliadnutím na plánované stavebné úpravy, ktorých prvá etapa bude prebiehať v roku 2018 a pre ktoré boli pripravované predbežné podklady už v roku 2017.

Niektoré usmernenia boli prepojené s nastavovaním nových, resp. úpravou existujúcich funkcií v systéme Clavius; do systému bola zavedená kategória „rodinný preukaz“ s možnosťami väzieb na členov rodiny v prihláškach používateľov, riešila sa archivácia čitateľov, do katalogizácie sa doplnila možnosť nastavenia 14 dňovej výpožičnej doby u noviniek, vytvorila sa nová rada dokumentov - didaktické pomôcky, upravovali sa parametre v nastavení servera Knihovny Města Ostravy pre preberanie záznamov v akvizícii krajskej knižnice, opravovalo sa titulovanie záznamov v súbornom katalógu a rozpis špeciálnych dokumentov v automatizovanej štatistike.

Metodická činnosť bola úzko prepojená so všetkými väčšími podujatiami, ktoré sa na pôde knižnice konali a ktoré si vyžadovali väčší organizačný vklad. Knižnica pripravovala cyklus seminárov Osobnosti Žiliny, celoslovenské podujatia pre detských knihovníkov a pedagógov, participovala na organizácii medzinárodného workshopu Aby pamäť nestarla, organizovala súťaž Tvoríme vlastnú knihu a vyhodnotenie jej národného kola v Rosenfeldovom paláci, po druhýkrát v neknižničných priestoroch (Aupark Žilina) prezentovala verejnosti čitateľský maratón Čítajme si, participovala na príprave aktivity Celé Slovensko číta deťom, realizovala celoslovenskú súťaž Deň ľudovej rozprávky, druhý ročník súťaže Literárna cena Janka Frátrika, podujatia podporené projektovými prostriedkami.

Sieť pobočiek v nezmenenej štruktúre pôsobila počas celého roka 2017. Prevádzka a služby pobočiek sa nemenili a knižnice okrem vyrad'ovania a reorganizácie fondu neriešili závažnejšie úlohy. Výnimkou bola pobočka Solinky, v ktorej prebehla v letných mesiacoch revízia fondu.

Na pobočke Hájik boli po výmene okien vymaľované obidve miestnosti knižnice, zrealizovalo sa pretriedenie fondu; vyradená bola najmä zastaraná a nepoužívaná literatúra z učiteľskej knižnice, čím sa vytvoril lepší priestor pre rozmiestnenie beletrie.

Podobne sa prehodnotil fond na pobočke Trnové, kde došlo v súvislosti s odchodom do dôchodku k výmene pracovníkov. Bolo zosúladené umiestnenie fondu s bezpečnostnými pravidlami, odľahčili sa vrchné police regálov a preusporiadala sa časť literatúry pre deti a časť odbornej literatúry.

Všetky pobočky s výnimkou Vlčiniec personálne zabezpečujú pracovníci centrálnej knižnice, v roku 2017 navyše riešili aj zástup na pobočke Vlčince počas dlhodobej PN.

Zásadné otázky boli riešené na poradách vedenia a operatívnych poradách pracovníkov, na ktorých boli zároveň analyzované aktuálne výsledky činnosti knižnice. Vzhľadom na plnenie úloh BOZP a PO knižnica zabezpečila cyklické školenie všetkých pracovníkov a riešila aj ďalšie úlohy v oblasti BOZP a PO.

3.3. Okresná a krajská metodická pôsobnosť

Okresná metodická pôsobnosť

Tab. 23 Okresná metodická pôsobnosť

Rok	Počet knižníc v metodickkej pôsobnosti *	Úväzok meto- dičky pre okresnú metodiku	Počet odborných podujatí pre knihovníkov	Počet metodických návštev mestských a obecných knižníc	Počet konzultácií
2016	62	1,25	2	34	305
2017	62	1,25	3	35	320

* bez regionálnej knižnice

Krajská knižnica v Žiline v zmysle Zákona č. 126/2015 o knižniciach, § 9, ods. 5 poskytuje metodickú pomoc a poradenské služby mestským, obecným školským a špeciálnym knižniciam, ktoré pracujú na území dvoch okresov Horného Považia - okresu Žilina a Bytča. **Metodická pomoc** je zabezpečovaná formou osobných návštev knižníc a ich zriaďovateľov, zaškoľovaním nových knihovníkov priamo v knižnici alebo na metodickom oddelení krajskej knižnice, usmerňovaním knihovníkov a zriaďovateľov knižníc pri legislatívnych zmenách telefonickou alebo elektronickou komunikáciou a pod. V sledovanom roku **metodické návštevy** boli zamerané na zistenie úrovne služieb, ktoré knižnice poskytovali, vedenie odborných evidencií, organizáciu knižničných služieb, revíziu knižničného fondu, vyrad'ovanie literatúry, usmernenie v oblasti štatistického vykazovania, pomoc pri zavádzaní nových knižnično-informačných systémov a služieb, pomoc pri organizácii kolektívnych podujatí, pri revitalizácii knižníc a pomoc pri riešení aktuálnych otázok a problémov týkajúcich sa obecných, mestských a školských knižníc.

Pracovníčky metodického oddelenia v priebehu roka uskutočnili 35 metodických návštev obecných, mestských a školských knižníc v okresoch Žilina a Bytča a knižniciam vo svojej metodickkej pôsobnosti **poskytli 320 konzultácií**. Pomoc zo strany metodického oddelenia bola poskytnutá dvom knižniciam pri **revíziách knižničných fondov**, a to Obecnej knižnici Rosina a Obecnej knižnici Kotrčina Lúčka. Knihovníčky Krajskej knižnice v Žiline **zaškoli**li obecné knihovníčky v Maršovej, Jablonovom a v Dolnej Tižine v oblasti kolektívnej práce s detským

čitateľom, a to predvedením modelových podujatí priamo v obecných knižniciach. Krajská knižnica **zabezpečila prezentáciu šiestich regionálnych autorov na pôde obecných, mestských a školských knižníc** v okrese Žilina a Bytča /Obecná knižnica Terchová, Teplička nad Váhom, Dolná Tižina, Mestská knižnica Bytča, Mestská knižnica Rajec, Školská knižnica Dlhé Pole/. Mestským a obecným knižniciam bola poskytnutá **pomoc pri spracovaní žiadostí o grant** v rámci grantových programov Fondu na podporu umenia, a to v podprograme Akvizícia knižníc a Odborná činnosť knižníc a knižničná infraštruktúra. Oddelenie spracovalo a do elektronického grantového systému FPU zaregistrovalo päť projektov zameraných na nákup literatúry /Varín, Horný Hričov, Porúbka, Rosina, Bytča/ a tri projekty zamerané na nákup interiérového a technického vybavenia obecných a mestských knižníc /Rosina, Belá, Bytča/. Z podaných projektov sedem bolo aj podporených. **Konzultačná pomoc pri spracovaní projektu** bola poskytnutá aj Obecnjej knižnici v Štiavniku. Zároveň tejto knižnici bola poskytnutá aj **pomoc v oblasti automatizácie knižničných služieb**. **Pri zúčtovaní projektov z FPU odborná pomoc** bola poskytnutá Obecnjej knižnici v Dolnej Tižine a Mestskej knižnici v Bytči.

Aj v roku 2017 **krajská knižnica ocenila najlepšiu knižnicu Horného Považia** v rámci III. ročníka súťaže Knižnica Horného Považia 2016. Krajská knižnica každý rok morálne ocenení jednu verejnú knižnicu v okrese Žilina a Bytča (mestskú alebo obecnú), ktorá svojim používateľom poskytuje kvalitné knižnično-informačné služby a ktorej výkony sú v súlade s odporúčanými štandardami verejných knižníc. Odborná komisia vybrala za „naj“ knižnicu Horného Považia 2016 Mestskú knižnicu v Bytči, ktorá dlhodobo poskytuje kvalitné knižnično-informačné služby nielen obyvateľom mesta Bytče, ale aj obyvateľom celého bytčianskeho regiónu. Ocenenie bolo odovzdané vedúcej pracovníčke Mestskej knižnice v Bytči na celoslovenskom seminári mestských knižníc, ktorý sa konal v júni 2017 v Krajskej knižnici v Žiline.

V roku 2017 vedenie Krajskej knižnice v Žiline **ocenilo aj prácu Olgy Tichej**, dlhoročnej a aktívnej knihovníčky Obecnjej knižnice v Krasňanoch, ktorá svoje bohaté celoživotné skúsenosti v oblasti pedagogickej práce naplno využíva pri vykonávaní funkcie knihovníčky v Obecnjej knižnici v Krasňanoch. Čestné uznanie bolo knihovníčke odovzdané v priestoroch Obecného úradu v Krasňanoch riaditeľkou krajskej knižnice. Ocenená Knižnica Horného Považia 2016 ako aj odovzdanie čestného uznania knihovníčke bolo propagované v regionálnych novinách i v materiáli krajskej knižnice zameranom na hodnotenie činnosti mestských a obecných knižníc na Hornom Považí v roku 2016.

V závere roka boli knihovníci mestských a obecných knižníc okresov Žilina a Bytča pozvaní na **pracovnú poradu**, na ktorej boli prediskutované aktuálne problémy verejných knižníc. Na porade bola knihovníkom prezentovaná aj téma týkajúca sa nízkej čitateľskej gramotnosti slovenskej detskej populácie. Taktiež boli knihovníci oboznámení so štruktúrou podpory, ktorú Fond na podporu umenia poskytuje pre mestské a obecné knižnice.

V roku 2017 pokračoval **Projekt výmenných fondov kníh pre obecné knižnice**. Kolektívne členstvo je zo strany krajskej knižnice ponúkané obecným knižniciam zdarma a knižničný fond krajskej knižnice je ponúkaný malým knižniciam s cieľom uspokojiť dopyt po literatúre, ktorá sa do obecných knižníc nakupuje v obmedzených množstvách. Do projektu sa zapojila len jedna knižnica /Maršová-Rašov/, ktorá si pre svojich používateľov zapožičala 125 kníh.

Na požiadanie oddelenia pre rozvoj knižničného systému SNK bol **aktualizovaný zoznam spravodajských jednotiek za okres Žilina a Bytča** a tiež bol **pripomienkovaný štatistický výkaz KULT 10-01** – rozsah i obsah zisťovaných údajov.

Metodické oddelenie pokračovalo v **budovaní a naplňaní** modulu Metodika v knižnično-informačnom systéme Clavius. Do systému boli vložené štatistické údaje knižníc za rok 2016 a tiež boli aktualizované menné zoznamy knihovníkov a ich kontakty.

Metodické oddelenie aj v roku 2017 pokračovalo v **budovaní písomného archívu usmerňovaných knižníc**, v systematickom **budovaní elektronického fotografického archívu verejných knižníc** okresov Žilina a Bytča a v budovaní elektronického archívu fotografií pamätných

miest, kultúrnych pamiatok, pamätných tabúl a ďalších pozoruhodností obcí a miest okresov Žilina a Bytča.

Pre verejné knižnice a ich zriaďovateľov bol spracovaný a na obce a mestá zaslaný hodnotiaci materiál **Verejné knižnice na Hornom Považí v roku 2016** – štatistické údaje, zaujímavosti, inšpirácie, ktorý bol doplnený o fotografickú prílohou vybraných mestských a obecných knižníc okresov Žilina a Bytča.

3.4. Stav verejných knižníc v metodickej pôsobnosti knižnice podľa okresov

Stav verejných knižníc vrátane tabuliek č. 23 a 24 bude spracovaný v osobitnej správe: Mestské a obecné knižnice v okresoch Žilina a Bytča v roku 2017.

Tab. 24 Verejné knižnice

Ukazovateľ	Okres Žilina	Okres Bytča
Počet obyvateľov v okrese spolu	156 975	30 776
Počet obyvateľov v okresnom sídle	80 993	11 311
Počet školopovinných detí v okrese	13 265	2 810
Počet školopovinných detí v okresnom sídle	7 207	1 293
Počet pracujúcich verejných knižníc v okrese /+ pobočky/	36 + 7	11 + 3
z toho regionálna knižnica	1 + 6	-
mestské knižnice + pob.	2 + 0	1 + 2
profes. knižnice + pob.	3 + 0	1 + 0
neprof. knižnice + pob.	30+ 1	9 + 1
Počet zrušených knižníc	0	0
Počet nepracujúcich knižníc	12	1
z toho počet knižníc nepracujúcich viac ako 5 rokov	6	1
Počet knižníc s obnovenou činnosťou	0	0
Zmeny v profesionalizácii /+ -/	-	-
Počet knižníc bez finančných prostriedkov na nákup KF	3	1
Počet automatizovaných knižníc	8	2
Počet knižníc s internetom pre verejnosť	14	5
Centrálny nákup /počet knižníc	-	-
Počet spracovaných projektov/konzultácií k projektom	8/16	2/4

Krajská metodická pôsobnosť

Krajská metodická pôsobnosť bola v spolupráci s Odborom kultúry Úradu Žilinského samosprávneho kraja a Oddelením pre rozvoj knižničného systému Slovenskej národnej knižnice v Martine vykonávaná riaditeľkou knižnice, metodičkami a krajskou bibliografkou.

V rámci plnenia úloh krajskej metodiky boli realizované rozbory činnosti a hospodárenia regionálnych knižníc kraja za účasti riaditeľov, metodikov a ekonómov regionálnych knižníc, porady pracovníkov regionálnych oddelení, katalogizátorov a ďalších odborných zamestnancov knižníc,

konzultácie a elektronická komunikácia k aktuálnym problémom týkajúcich sa regionálnych knižníc.

V rámci svojich krajských funkcií Krajská knižnica v Žiline:

- Spracovala návrh jednotných merateľných ukazovateľov programového rozpočtu za regionálne knižnice ŽSK na rok 2018.
- Koordinovala štatistické zisťovanie za rok 2016 za regionálne knižnice a sieť verejných knižníc v Žilinskom kraji. Zber štatistických údajov od spravodajských jednotiek pre potreby regionálnych knižníc a krajskej knižnice zabezpečovali metodicky regionálnych knižníc v každom regióne, a to formou zjednodušených štatistických výkazov, ktoré boli emailovou poštou zaslané spravodajským jednotkám v jednotlivých regiónoch – mestským a obecným knižniciam. Štatistické údaje pre potreby analýz a porovnávania výkonov mestských knižníc v Žilinskom kraji si krajská knižnica osobitne vyžiadala od zriaďovateľov mestských knižníc.
- Po skončení štatistického zisťovania Krajská knižnica v Žiline z Národného osvetového centra v Bratislave, odboru výskumu a štatistiky kultúry vyžiadala sumárne štatistické údaje za jednotlivé okresy Žilinského kraja, sumárne výkazy za mestské a obecné knižnice v jednotlivých okresoch Žilinského kraja, ako aj sumárny výkaz za všetky verejné knižnice v Žilinskom kraji. Vygenerované štatistické výkazy boli zaslané metodickým oddeleniam regionálnych knižníc Žilinského kraja. Na základe sumárnych výkazov krajská knižnica spracovala analýzu: Sieť verejných knižníc v Žilinskom samosprávnom kraji v roku 2016, v ktorej bol zhodnotený trend vývoja základných knižničných ukazovateľov knižničnej práce na úrovni verejných knižníc Žilinského kraja. Materiál je zverejnený na web stránke knižnice.
- Požiadala zriaďovateľov mestských knižníc v Žilinskom kraji o poskytnutie štatistických údajov za rok 2016. Všetci zriaďovatelia mestských knižníc štatistické údaje za svoje knižnice poskytli a dali súhlas na spracovanie a publikovanie údajov. Získané údaje krajská metodická spracovala v hodnotiacom materiáli Mestské knižnice v Žilinskom kraji v roku 2016 : štatistické údaje, zaujímavosti, inšpirácie. Spracovaný materiál, ktorý bol zaslaný mestským knižniciam a ich zriaďovateľom, poskytol informácie o plnení knižničných ukazovateľov mestských knižníc a porovnal ich výkony (vybrané ukazovatele boli prepočítané aj na 1 obyvateľa mesta). Výkony dvoch mestských knižníc boli porovnávané aj prostredníctvom údajov získaných z databázy Benchmarking knižníc. Materiál je zverejnený na web stránke knižnice.
- Aktualizovala zoznam verejných knižníc v okrese Žilina a Bytča a spracovala pripomienky k obsahu a rozsahu údajov, ktoré sa získavajú prostredníctvom štátneho štatistického výkaz KULT (MKSR) 10-01
- Rokovala s pracovníkom ŠEVT s cieľom zabezpečenia vydávania tlačív potrebných pre vedenie základných evidencií verejných knižníc.
- Poskytovala konzultácie knižniciam v metodickej pôsobnosti k štatistickým výkazom, k dotlačnému programu FPU a k verejnému obstarávaniu.
- Spracovala vyhodnotenie činnosti regionálnych knižníc Žilinského samosprávneho kraja a krajskej knižnice k 30.6.2017, prostredníctvom ktorého upozornila na niektoré knižničné ukazovatele, ktoré zaostávali za dosiahnutými výsledkami a výkonmi regionálnych knižníc v predchádzajúcom roku.
- Pre Centrálnu koordinačnú jednotku spracovala za regionálne knižnice ŽSK plnenie merateľných ukazovateľov za rok 2016 v rámci udržateľnosti projektu Informácie bez hraníc. Budovanie informačnej spoločnosti prostredníctvom prepojenia knižnično-informačných systémov.

- V spolupráci s odborom kultúry Úradu ŽSK koordinovala účasť regionálnych knižníc ŽSK na knižnom veľtrhu Bibliotéka 2017 a organizačne zabezpečovala aktivity vo výstavnom stánku počas konania veľtrhu.
- Spracovala a poskytla aktuálne štatistické údaje za rok 2016 a ďalšie podklady pre spoločnosť NIPOS a Českú národnú knižnicu v Prahe, ktoré realizujú projekt porovnávania výkonov českých a slovenských knižníc – Benchmarking knižníc.
- Komunikovala so spoločnosťou MSSoft a spoločnosťou Lanius ohľadom servisu a poplatkov za jednotný knižnično-informačný systém Clavius v nasledujúcom období.
- Vedenie knižnice a pracovníčky metodického oddelenia spracovali prezentácie, ktoré predniesli na odborných podujatiach, ktoré sa konali počas roka v Krajskej knižnici i mimo nej:
 - * Knižnice na úrovni miest a obcí, ich poslanie a úloha v súčasnosti, odborný seminár, máj 2017 – Kysucká knižnica v Čadci
 - * Osobnosť knihovníka – dôležitá súčasť mestskej knižnice, odborný seminár, jún 2017, Krajská knižnica v Žiline
 - * Národná stratégia zvyšovania čitateľskej gramotnosti na Slovensku, odborný seminár, december 2017, Krajská knižnica v Žiline
 - * Produkcia dadanovej exulantskej tlačiarne na Slovensku a rozbor tlačí z jazykového, obsahového a typografického hľadiska, odborný seminár, december 2017, Krajská knižnica v Žiline
 - * Aby deti radi čítali, odborný seminár, máj 2017, Univerzitná knižnica v Bratislave
 - * Spolupráca škôl a verejných knižníc s cieľom zvýšenia čitateľských kompetencií detí, december 2018, Krajská knižnica v Žiline

Semináre, konferencie, odborné aktivity, aktivity na národnej úrovni a medzinárodnej úrovni

Krajská knižnica organizovala alebo participovala na organizácii odborných podujatí:

- ***Porada bibliografov Žilinského kraja (21.2.2017)***
Tradičné stretnutie bibliografov sa konalo v Oravskej knižnici A. Habovštiaka v Dolnom Kubíne a prinieslo analýzu činnosti úsekov regionálnej bibliografie v kraji, spojenú s výmenou aktuálnych informácií z odbornej praxe.
- ***Vyhodnotenie činnosti a hospodárenia regionálnych knižníc a krajskej knižnice za rok 2016 (29.5.2017)***
Po spracovaní štatistických údajov regionálnych knižníc Žilinského kraja, krajská knižnica pripravila rozbor - vyhodnotenie činnosti a hospodárenia regionálnych knižníc a krajskej knižnice za rok 2016 za účasti riaditeľov, metodikov a ekonómov regionálnych knižníc, zástupcov Odboru kultúry Úradu ŽSK a zástupcov Oddelenia pre rozvoj knižničného systému Slovenskej národnej knižnice v Martine. Krajská knižnica spracovala podrobnú analýzu činnosti a hospodárenia jednotlivých regionálnych knižníc Žilinského samosprávneho kraja a krajskej knižnice. Na rozboroch boli zhodnotené dosiahnuté základné ukazovatele knižničnej práce jednotlivých regionálnych knižníc a krajskej knižnice v roku 2016 a tieto ukazovatele boli porovnané s rokom 2009, kedy bol príspevok na činnosť zo strany zriaďovateľa ŽSK podstatne vyšší. Štatistické údaje boli spracované v analytických tabuľkách a na rozboroch boli prezentované prostredníctvom PP prezentácií a grafov. Analýzu činnosti verejných knižníc Slovenskej republiky a ich výkonov na základe spracovaných štatistických údajov prezentovala odborná pracovníčka Oddelenia pre rozvoj knižničného systému SR zo SNK v Martine. K termínu konania rozborov krajská metódička spracovala a vydala hodnotiaci ma-

teriál Analýza činnosti Krajskej knižnice v Žiline a regionálnych knižníc Žilinského samosprávneho kraja v roku 2016.

- ***Mestské knižnice – kam kráčate? (15.6.2017)***
Celoslovenský seminár pre knihovníkov mestských knižníc Slovenska bol zorganizovaný v spolupráci so Slovenskou asociáciou knižníc s cieľom podnietiť činnosť knižníc v menších slovenských mestách príkladmi z českej a slovenskej praxe, odbornými radami a pocitom vzájomnej spolupatričnosti.
- ***Henrich Bartek, významný slovenský jazykovedec (27.9.2017)***
Seminár pre verejnosť bol organizovaný ako pilotný z cyklu Osobnosti Žiliny a zamerail sa na osobnosť slovenského jazykovedca Henricha Barteka, dobu, ktorá ho ovplyvňovala a ktorú ovplyvnil on sám.
- ***Aby pamäť nestarla (10.10.-11.10.2017)***
Workshop s medzinárodnou účasťou bol organizovaný v spolupráci s OZ Korálky a Hornozemplínskou knižnicou vo Vranove nad Topľou najmä pre tých knihovníkov verejných knižníc, ktorí pracujú so seniormi na tréningoch pamäti, reminiscenčnej terapii a poetoterapii. Odborný seminár v Rajeckých Tepliciach bol doplnený nasledujúci deň praktickou ukážkou práce so seniormi - používateľmi v Krajskej knižnici v Žiline; workshop viedli významní českí odborníci Jana Vejsadová a František Novotný.
- ***Ján Lenčo, popredný slovenský spisovateľ, literárny kritik a publicista (8.11.2017)***
Seminár pre verejnosť bol organizovaný z cyklu Osobnosti Žiliny a predstavil verejnosti jedného z najvýznamnejších žilinských spisovateľov 20. storočia očami literárnych kritikov, univerzitných odborníkov a aj láskavými očami vnuka a nasledovateľa Gorana Lenča.
- ***Pracovné rokovanie zástupcov knižníc a vedúcej odboru kultúry Úradu ŽSK (14.11.2017)***
Riaditeľka knižnice na pracovné rokovanie spracovala prezentáciu Verejné knižnice budúcnosti so zameraním na regionálne knižnice ŽSK. Cieľom rokovania bola aktivizácia činnosti regionálnych knižníc s cieľom udržať si doterajšiu používateľskú základňu a aktívne získavať nových používateľov, poskytovať a propagovať nové služby a aktivity, ktoré skvalitnia knižnično-informačné služby knižníc a rozšíria možnosti vzdelávania a oddychu občanov a komunit, ktoré v regiónoch pôsobia.
- ***Knižnica v živote dieťaťa II. Čitateľská gramotnosť – základný predpoklad rozvíjania kľúčových kompetencií (1.12.2017)***
Odborný seminár pre knihovníkov verejných a školských knižníc a pre pedagógov nadväzoval na tému nízkej čitateľskej gramotnosti slovenských detí. Venoval sa nelichotivým výsledkom v medzinárodnom testovaní detí a spôsobom, ako pritiahnúť deti k čítaniu. Praktické príklady zo slovenských knižníc doplnili aj ukážky aktivít na podporu čítania z amerických verejných knižníc. Nesporne všetkých účastníkov zaujali informácie o canisterapii a názorné príklady jej využitia pri motivácii detí k čítaniu. Súčasťou seminára boli dva workshopy na tému tvorivej dramatiky: Nebojme sa strašiakov s Eliškou Sadílekovou a Pomocníci pri čítaní s Barborou Krajč Zamiškovou. Príspevky a scenáre, ktoré odzneli na seminári, boli publikované v Zborníku Knižnica v živote dieťaťa II.
- ***Alexander Lombardini a Ján Dadan ml. (6.12.2017)***
Seminár pre verejnosť bol organizovaný ako posledný z cyklu Osobnosti Žiliny a zasahoval najhlbšie do histórie mesta. Predstavil osobnosť Alexandra Lombardiniho, Žilinu v 17. storočí, historické okolnosti, ktoré priaznivo ovplyvnili založenie Dadanovej tlačiarne a jej existenciu.

- ***Pracovná porada pre obecných a mestských knihovníkov regiónu (15.12.2017)***

Tradičná porada sa konala v závere roka a priniesla knihovníkom malých knižníc informácie o aktuálnom dianí v knihovníctve a blížiacom sa štatistickom vykazovaní činnosti za rok 2017. Knihovníci boli oboznámení s projektovými možnosťami, ktoré Fond na podporu umenia vytvára pre mestské a obecné knižnice na rok 2018. Jednou z hlavných tém podujatia bola čitateľská gramotnosť detí a možnosti jej ovplyvňovania zo strany knižnice.

Ďalšie odborné aktivity na národnej úrovni a medzinárodnej úrovni

- KKŽ spracovala pre autorský zväz LITA štatistiku výpožičiek literatúry slovenských autorov ako vzorku za verejné knižnice.
- KKŽ pripomienkovala materiál Ministerstva kultúry SR k zriadeniu Centra literatúry pre deti a mládež pri Medzinárodnom dome umenia pre deti a mládež Bibiana, zriadením ktorého chce ministerstvo kultúry prispieť k eliminovaniu kritického stavu v oblasti čítania.
- KKŽ pripomienkovala materiál k súťaži Knižnica roka, ktorú plánuje vyhlasiť Ministerstvo kultúry SR.
- KKŽ pripomienkovala Návrh Zákona o povinnom deponáte publikácie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- KKŽ sa podieľala na programovom a organizačnom zabezpečení medzinárodného seminára mestských knižníc Mestské knižnice – kam kráčate?, ktorý bol realizovaný na pôde KKŽ a v Rajeckých Tepliciach.
- KKŽ sformulovala a odoslala list generálnemu riaditeľovi sekcie kultúrneho dedičstva MK SR a generálnej riaditeľke SNK v Martine v záujme predchádzania chybných údajov vykazovaných spravodajskými jednotkami v štátnom štatistickom zisťovaní. Zároveň žiadala oddelenie pre rozvoj knižničného systému SR SNK, aby pokračovalo v plnení štatistických a analytických úloh pre knižničný systém SR formou online dokumentu Knižnice SR zverejnenom na webovej stránke SNK.
- Riaditeľka KKŽ sa zúčastnila medzinárodnej konferencie Knihovny súčasnosti v Olomouci a spracovala príspevok z konferencie, ktorý bol publikovaný v Bulletinu Slovenskej asociácie knižníc.
- Riaditeľka KKŽ pracovala ako vedúca sekcie verejných knižníc v Správnej rade Slovenskej asociácie knižníc.
- Riaditeľka KKŽ pracovala v organizačnom výbore konferencie Bibliosféry - knihovnícke sféry dôvernú.
- Riaditeľka KKŽ pracovala v organizačnom výbore pripravovanej konferencie Knižnice 2018.
- Mgr. Zuzana Mjartanová, vedúca oddelenia knižnično-informačných služieb, pracuje v celoslovenskej komisii SNK pre služby knižníc a vo výbore Krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov a knižníc.

Iné aktivity a aktivity vyplývajúce z projektovej činnosti knižnice

V roku 2017 sa krajská knižnica uchádzala o finančné prostriedky na podporu svojich aktivít v rámci Grantového systému Mesta Žilina (Sociálna a zdravotná oblasť a oblasť Kultúra), Nadácie Pontis (programy Naše Mesto 2017, KIA Motors Slovakia) a Nadácie CPF (dar firmy Siemens).

V rámci štátnych schém podpory sa knižnica i tento rok registrovala do systému 3.2 Kultúrne poukazy 2017 Ministerstva kultúry SR.

Viacero projektov krajskej knižnice sa v roku 2017 uchádzalo o dotáciu Fondu na podporu umenia, a to v podprograme 5.1 Knižnice (5.1.1 Odborná činnosť knižníc a knižničná infraštruktúra, 5.1.2 Podujatia a vzdelávacie aktivity, 5.1.3 Akvizícia knižníc) a v programe 1. Umenie (1.5 Literatúra, 1.5.4 Literárne prehliadky, festivaly, súťaže).

V roku 2017 bol v spolupráci s poľským partnerom Książnicou Beskidzkou implementovaný rozsiahly medzinárodný projekt Literárno-historické chodníčky Beskydami (Program Interreg V-A Poľsko - Slovensko 2014 -2020).

V rámci projektovej činnosti knižnica realizovala viaceré aktivity:

- **Môj prvý (novorodenecký) čitateľský preukaz (GS mesta Žilina, Kultúra)**

Krajská knižnica v Žiline v spolupráci s mestom Žilina vytvorili v roku 2017 tradíciu venovať prvý čitateľský (novorodenecký) preukaz každému maličkému občanovi mesta Žilina a pri príležitosti jeho uvítania do života ho zároveň uvítať i do sveta kníh a čitateľov. Ide o pilotný projekt svojho druhu nielen v meste Žilina, ale i v Žilinskom kraji. Vďaka projektu každé novonarodené dieťaťko v Žiline pri privítaní do života zástupcom Mesta Žilina dostalo prvý čitateľský (novorodenecký) preukaz, ktorý ho oprávňuje v sprievode rodiča bezplatne využívať služby mestskej Krajskej knižnice v Žiline až do veku 6 rokov. Grafický návrh prvého detského (novorodeneckého) čitateľského preukazu pre deti bezplatne vyhotovil akademický maliar Stano Lajda. Preukaz bol vytlačený vo veľmi atraktívnej forme prvej knihy - v kvalite detského leporela. Spolu s prvým preukazom knižnica venovala rodinám i výtlačok publikácie Ľudmily Hrdinákovej Krok za krokom k čítateľstvu. Je to metodická príručka pre oteckov a mamičky na ceste výchovy dieťaťka smerom k budovaniu pozitívneho vzťahu ku knihám. Kniha odpovedá na základné otázky: "PREČO by sa vaše dieťaťko malo stať čitateľom?" alebo "PREČO by sa vaše dieťaťko malo od malička stávať čitateľom?"

- **Tvorivo a reminiscenčne v knižnici (GS mesta Žilina, Sociálna oblasť)**

Náplňou projektu boli tvorivé dielne, počítačové kurzy a tréningy pamäti pre seniorov a znevýhodnených občanov mesta Žilina s cieľom podporiť integráciu tejto skupiny občanov, ponúknuť im vzdelávacie a tvorivé aktivity, ktoré prispievajú k ich rozvoju v seniorskom veku, ale zároveň predstaviť knižnicu, kde môžu pobudnúť v príjemnom prostredí či stretnúť sa s priateľmi. Záujemcovia sa stretávali v rámci tvorivých dielní a tvorivého klubu raz týždenne pri priemernom počte 8-15 účastníkov. Mohli si vyrobiť papierovú peňaženku či košíky, origami zvieratká, darčekové balenie, koráľkové kvety, šité šperky, koráľkové 3D zvieratká, predmety z drôtu, ozdoby a výrobky z hliny a mnoho ďalších výrobkov.

Okrem tvorivých dielní knižnica seniorom ponúkla aj tradičné vzdelávanie v oblasti základnej počítačovej gramotnosti, práce s fotografiami či internetom. V mesiaci október 2017 im bola predstavená nová aktivita - Kronika života, ktorá je nadstavbou tréningov pamäti, realizovaných pod vedením certifikovaných tréneriek pamäti. Seniori (v skupine 8-10 účastníkov) sa na podujatí rozpomätávajú na rôzne obdobia života, oživujú si spomienky a tieto reminiscenčné stretnutia im pomáhajú posilňovať dlhodobú pamäť.

- **Dni dobrovoľníctva v knižnici (Naše Mesto 2017 v Nadácii Pontis)**

Krajská knižnica v Žiline sa v dňoch 9.6.2017 a 10.6.2017 opätovne zapojila do celoslovenského podujatia Naše mesto 2017, ktorého cieľom je občianska aktivizácia prostredníctvom dobrovoľníckej práce v prospech verejnosti. V rámci projektu pripravila 2-dňové podujatie pre deti a se-

niorov. Piatok patril medzigeneračnému dialógu znevýhodnených detí a seniorov, ktorí spoločne realizovali tvorivé dielne na rozvoj jemnej motoriky. Sobotňajšie predpoludnie bolo venované deťom a jeho náplňou boli aktivity: kreslenie na chodník, tvorivé dielne servítkovania a výroby ozdobných predmetov z odpadu, pohybovo-terapeutické workshopy, ukážky netradičných hudobných nástrojov, zážitkové čítanie. Zo strany organizátorov podujatie podporilo 12 dobrovoľníkov a mnoho rodičov, priateľov a učiteľov.

- **Učíme sa čítať (aj) v knižnici - program na rozvoj čitateľskej gramotnosti v prostredí knižnic (Fond na podporu umenia, 5.1 Knižnice, 5.1.2 Podujatia a vzdelávacie aktivity)**

1. Odborný seminár na celoslovenskej úrovni Knižnica v živote dieťaťa II. / Čitateľská gramotnosť - základný predpoklad rozvíjania kľúčových kompetencií - podujatie, ktoré sa konalo 1. decembra 2017 v Krajskej knižnici v Žiline za účasti 53 účastníkov - knihovníkov, učiteľov a vychovávateľov z celého Slovenska.

Program podujatia: 1. Národná stratégia zvyšovania a rozvíjania čitateľskej gramotnosti v Slovenskej republike (Mgr. Božena Sobolová, Krajská knižnica v Žiline), 2. Spolupráca škôl a verejných knižníc s cieľom zvýšenia čitateľských kompetencií detí. Príklady aktívnej spolupráce krajskej knižnice, základných a materských škôl v meste Žilina (PhDr. Dana Ďuračíková, Mgr. Ľuba Gottwaldová, Krajská knižnica v Žiline), 3. Prečo čítať deťom? Aktivity Turčianskej knižnice v Martine v oblasti zvyšovania záujmu detí o knižnice a čítanie (Bc. Lenka Profantová, Turčianska knižnica v Martine), 4. Aktivity na podporu čítania vo verejných knižniciach v USA (Mgr. Helena Mlejová, Mestská knižnica v Bratislave), 5. Intervencie s asistenciou psov (canisterapia) Podpora čítania prostredníctvom canisterapie (canisterapeutka Mgr. et Mgr. Martina Michalková, Zmysel života, n.o.). PANELOVÉ WORKSHOPY: 1. Nebojte sa strašiek! Tvorivá dielňa - predstavenie spôsobu ako s deťmi zinscenovať prostriedkami tvorivej dramatiky putovanie Smelého Zajka po svete (Lektorka: Mgr. Eliška Sadíleková - lektorka tvorivej dramatiky, Osmijanko n.o.), 2. Pomocníci pri čítaní. Workshop na podporu čitateľských zručností s prvkami tvorivej dramatiky. (Lektorka : Doc. Mgr. Art Bar-bora Krajč Zamišková, ArtD. - pedagogička bábkarskej tvorby, VŠMU v Bratislave).

2. Z podujatia bol vydaný zborník príspevkov a metodických scenárov Knižnica v živote dieťaťa II. - (publikácia vydaná v e-verzii a dostupná na webovej stránke a v katalógu knižnice).

3. Realizované podujatia pre deti a rodiny so znevýhodnenými deťmi:

Vybudovanie Centra predčitateľskej gramotnosti ako poradenského a tréningového centra pre rodiny s deťmi predškolského veku a znevýhodnené deti predškolského a mladšieho školského veku. Centrum, ktoré odborne zastrešujú PhDr. Dana Ďuračíková a Mgr. Ľuboslava Gottwaldová, ponúka množstvo aktivít na rozvoj predčitateľskej a čitateľskej gramotnosti a hrubej a jemnej motoriky pre detské kolektívy a verejnosť, aktivity klubu Knihuľka, poradenstvo pre rodičov a požičiavanie didaktických pomôcok pre deti predškolského a mladšieho školského veku. Sprievodnými aktivitami projektu boli aktivity Hravé písmená, canisterapia pre deti, tréningy pamäti a mnohé ďalšie.

- **Pod'me spolu do sveta (Nadácia Centrum pre filantropiu, Siemens, s.r.o.)**

Celý rad aktivít zážitkovej geografie pre znevýhodnené deti zo Špeciálnej základnej školy Jána Vojtaššáka.

- **Vianoce s detskou knihou - XI. ročník festivalu knižnica realizovala podujatia (literárne besedy, prezentácie nových literárnych diel, literárne popoludnia, autorské čítania, hudobno-literárne pásma, tvorivé dielne) s nasledovnými umelcami: Marcela Miklošková (30.11.2017), Jana Necpalová a Stano Lajda (28.11.2017), Peter Ničík a Peter Vaňouček (8.12.2017), Igor Válek (14.12.2017), Jaroslava Kuchtová (14.12.2017), Marta Hlušiková (14.12.2017), Štefan Debnár (14.12.2017), Katarína Mikolášová (14.12.2017), Toňa Revajová (15.12.2017), Mária Porubčanská (13.12.2017). Sprievodnými aktivitami projektu boli vianočné dielne na rozvíjanie tvorivosti a remeselníckej zručnosti detí. Vlastných aktivít projektu a sprievodných podujatí sa zúčastnilo spolu 1025 detí a mladých ľudí.**

V rámci projektu Vianoce s detskou knihou - XI. ročník festivalu knižnica realizovala podujatia (literárne besedy, prezentácie nových literárnych diel, literárne popoludnia, autorské čítania, hudobno-literárne pásma, tvorivé dielne) s nasledovnými umelcami: Marcela Miklošková (30.11.2017), Jana Necpalová a Stano Lajda (28.11.2017), Peter Ničík a Peter Vaňouček (8.12.2017), Igor Válek (14.12.2017), Jaroslava Kuchtová (14.12.2017), Marta Hlušiková (14.12.2017), Štefan Debnár (14.12.2017), Katarína Mikolášová (14.12.2017), Toňa Revajová (15.12.2017), Mária Porubčanská (13.12.2017). Sprievodnými aktivitami projektu boli vianočné dielne na rozvíjanie tvorivosti a remeselníckej zručnosti detí. Vlastných aktivít projektu a sprievodných podujatí sa zúčastnilo spolu 1025 detí a mladých ľudí.

• **Literárno-historické chodníčky Beskydami (Program Interreg V-A Poľsko - Slovensko 2014 -2020)**

Mikroprojekt, ktorý je prezentáciou literárnych a historických osobností Beskyd a s nimi súvisiaceho kultúrneho a prírodného dedičstva, zahŕňal viacero aktivít realizovaných s cezhraničným partnerom Książnicou Beskidzkou v Bielsku-Białej.

1. Dokumentácia vybraných literárnych a historických osobností a s nimi spojeného kultúrneho a prírodného dedičstva zo zadefinovaných regiónov, rozširovanie a zdieľanie regionálnych báz dát (spoločné rozširovanie bázy dát oboch knižníc).
2. Vydanie publikácie Literárno-historické chodníčky Beskydami - bilingválna kniha vydaná v náklade 1000 exemplárov, počet strán 280.
3. Propagačné a výstavné podujatia Literárnohistorické chodníčky Beskydami, ktoré zahŕňali prípravu putovnej permanentnej výstavy a konferencie s prítiaživými prednáškami v oboch partnerských knižniciach (v roku 2018).
4. Tvorivé dielne detí v oboch knižniciach; ich výstupom boli ilustrácie pamiatok z prihraničných regiónov, ktoré slúžili ako podklad pre vytvorenie pexesa a záložiek Detské chodníčky Beskydami. Súčasťou tejto aktivity bolo i spoločné stretnutie detí v Książnici Beskidzkej v Bielsku-Białej dňa 27.11.2017.

4. Knižnica a spolková činnosť

Krajská knižnica v Žiline je členom Slovenskej asociácie knižníc (riaditeľka knižnice bola zvolená Valným zhromaždením do Správnej rady SAK, kde pracuje ako vedúca sekcie verejných knižníc).

Jedenásť pracovníkov je individuálnym členom Spolku slovenských knihovníkov a knižníc.

Závery

Potešujúcou skutočnosťou v roku 2017 bol po niekoľkoročnom medziročnom poklese registrovaných používateľov, ich nárast. Je to výsledok dôslednejšej evidencie používateľov pohybujúcich sa v priestoroch knižnice, no predovšetkým intenzívnej a profesionálnej práce s detskými čitateľmi. Počet zrealizovaných podujatí, zameraných prioritne na podporu čítania, podporu celoživotného vzdelávania, prezentáciu literatúry a jej tvorcov, významných osobností spoločenského a kultúrneho života, na čerpanie informácií populárno-náučnou formou, presiahol číslo 900. Je to odraz náročnej činnosti pracovníkov knižnice, ktorí aj v súlade so svetovými trendami vytvárajú z knižnice popri nosnom výpožičnom, dokumentačnom a informačnom pôsobení, významné komunitné centrum.

Mierny medziročný pokles návštevníkov knižnice a výpožičiek pripisujeme opätovne dlhoročnej nedostatočnej akvizícii nových knižničných dokumentov, kedy sa krajskej knižnici dlhé roky v tomto ukazovateli nedarí plniť štandard odporúčaný Ministerstvom kultúry SR, ale aj obmedzenej prevádzke úseku odbornej literatúry a čítárne z dôvodu náročnej prestavby interiérového vybavenia a knižničného fondu na týchto pracoviskách. Zmeny zrealizované v roku 2017 i zmeny, ktoré plánuje knižnica realizovať v blízkej budúcnosti, sú jednak odrazom požiadaviek používateľov, ktoré vyplynuli z dotazníkového prieskumu, ako aj potreby zefektívňovania práce knihovníkov, vytvorenia príjemnejšieho a účelnejšieho prostredia, oddychových zón, „tichej“ študovne, vytvorenia samostatného priestoru pre „nást“ ročných i kútika pre najmenšie deti, ktoré sa spolu so svojimi rodičmi stali v oveľa väčšej miere pravidelnými návštevníkmi knižnice. Potešujúcou je skutočnosť, že zmeny, ktoré sa knižnici v priebehu roka 2017 podarili, sa stretli s priaznivou odozvou používateľov knižnice. I napriek týmto miernym poklesom sa Krajská knižnica v Žiline svojimi výkonnosťmi ukazovateľmi stále radí na popredné miesta v porovnaní s regionálnymi knižnicami SR s krajskou pôsobnosťou.

I v roku 2017 bola Krajská knižnica v Žiline úspešná pri získavaní mimorozpočtových zdrojov. Získala prostriedky na nákup knižničných fondov, na nové interiérové vybavenie (regály, sedačky, stolíky), na nákup materiálu a pomôcok potrebných pri realizácii podujatí, na nákup novej počítačovej techniky, knižných rozradovačov a pod. Počas roka krajská knižnica realizovala aj aktivity projektu Literárno-historické chodníčky Beskydami, zameraného na prezentáciu literárnych a historických osobností Beskyd a s nimi súvisiaceho kultúrneho a prírodného dedičstva, podporeného Programom Interreg V-A Poľsko - Slovensko 2014 -2020.

Nezanedbateľnou je aktivita Krajskej knižnice v Žiline na národnej úrovni, kedy sa okrem iných aktivít stala spoluorganizátorom celoslovenského seminára mestských knižníc Mestské knižnice – kam kráčate?, celoslovenského seminára pre knihovníkov, učiteľov a vychovávateľov Učíme sa čítať (aj) v knižnici, medzinárodného seminára Aby pamäť nestarla, vyhlasovateľom súťaže Deň ľudovej rozprávky a ďalších.

Moderné služby s cieľom v čo najväčšej miere uspokojovať potreby používateľov, realizácia množstva rozmanitých kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí pre všetky vekové kategórie, aktivity na národnej i medzinárodnej úrovni prispeli k prezentácii Krajskej knižnice v Žiline ako jedinečnej inštitúcie v meste, v regióne i ako dôležitej súčasti knižničného systému Slovenskej republiky.

Mgr. Katarína Šušoliaková
riaditeľka Krajskej knižnice v Žiline

Krajská knižnica v Žiline
Správa o činnosti a hospodárení kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK
za rok 2017.

Vypracovala: Mgr. Katarína Šušoliaková
Mgr. Zuzana Mjartanová
Podklady: Mgr. Božena Sobolová
Mgr. Ivana Gáborová
Ing. Jana Eliašová
Mgr. Anna Berthotyová
Nataša Lajdová
Mgr. Anna Rebrošová

Vydala: Krajská knižnica v Žiline
Rok vydania: 2018
Počet strán: 105 + prílohy